Francisc
MUNTEANU

PĂSĂRI

Julio Cabara se trezi leoarcă de sudoare: visase ceva urit, trebuia să se intoarcă din junglă, dar lianele, ca niște vietăți, îi tăiau mereu calea, creșteau din senin, nu mai prididea să le taie. Meceta devenise grea, abia reușea s-o ridice cu amîndouă miinile; apoi, speriat, descoperise pe lama ei, de oțel alb, pete de rugină. O clipă se gîndi că petele nici nu sînt de rugină, ci de singe. N-avea curaj să cerceteze meceta: privi în jur și văzu că din lianele tăiate de el nu mai curgea sucul alburiu-lăptos, ci o zeamă roșiatică.

Mirosul sîngelui îi umplu nările, lianele se mișcau ca niște pitoni flămînzi și cînd se convinse că nu mai are nici o ieșire, se trezi; recunoscu grinzile afumate din tavan și-l cuprinse o bucurie imensă. Știa că, atîta timp cît vede grinzile, va vedea și soarele și va putea să scuipe moartea între ochi. Simțea că moartea îi dă tîrcoale, îi auzea pașii prin apropiere, pe acoperiș sau sub fereastră, uneori o bănuia și în odaie, o dată o simțise chiar alături de el, în pat; moartea avea picioarele reci și umede, se strecurase pe sub pătură și urca încet în sus spre piept, încolăcindu-se ca o anacondă și dacă în clipa aceea n-ar fi intrat în odaie Nuna, poate n-ar mai fi scăpat de ea. Învățase de mic că visele sînt amintirile unei vieți anterioare sau a aceleia care va să vină. Singura satisfacție în această înverșunată luptă cu moartea era convingerea nestrămutată că viața viitoare o va petrece tot în junglă; cu jungla era în relații bune, jungla îi asigura hrana și nici nu-și putea imagina loc mai frumos decît jungla.

În ultimul timp îl supăra faptul că se trezea tot mai obosit după cîte un vis și nu avea nici măcar bucuria de a răsufla ușurat. A auzit că și tatăl său a murit tot din cauza unei răsuflări prea mari: o dată cu aerul i-a plecat și sufletul. Murise curios bătrînul: stătea întins pe un prici de bambus și ultimele zile nici nu se mai putea mișca. Îl năpădeau muștele, nu avea putere în brațe să le gonească și copiii adunați în jurul lui se amuzau. Julio își aduse aminte de moartea bătrînului chiar la începutul sezonului umed: se întorcea acasă, pămîntul se muiase ca o pastă, abia putea să-și scoată picioarele din noroi. Atunci îi veni în minte că bătrînul îi povestise de o senzație ciudată, cum că-l trage pămîntul.

Se adunaseră toți copiii din trib să vadă cum moare un om. Bătrînul era prea sleit să se împotrivească morții: aștepta lupta cea mare cu resemnare, mirat poate că nu-l ajuta nimeni. Privirile îi deveniseră senine, părea cuprins de o curiozitate ciudată și Julio, cînd îl privea în ochi, avea senzația că bătrînul își lua rămas bun ca un om care pleacă la drum foarte lung.

Murise chiar în ziua aceea și l-au înmormîntat adînc să nu-l dezgroape hienele.

— Nuna! Nuna!...

Nuna era nevastă-sa și ar fi trebuit să apară imediat în prag. Dar Nuna nu-i răspunse și Julio înțelese că e plecată după apă. Dacă ar fi fost prin apropiere, la ora asta trebuie să macine tapioca și ar fi fost imposibil să nu audă izbiturile pietrei în piuliță. Fără îndoială e plecată la apă, poate face chiar cel de-al doilea drum. Auzi zgomot pe acoperiș; acum era convins că Nuna e la apă, altminteri maimuțele n-ar fi îndrăznit să se apropie atît de mult. Sînt date dracului animalele astea: simt imediat lipsa bărbatului. Știa că n-ar trebui decît să iasă din casă, maimuțele să-l vadă cu pușca în mînă și două zile nu s-ar mai apropia. Se tem de pușca cu țeava tăiată și bătută cu ținte argintii. Dacă și-ar întoarce puțin capul, ar putea să vadă pușca, acolo lîngă fereastră, agățată în cui. Americanul îi fixase locul. Dacă o să vină Nuna, o s-o roage să agațe pușca pe peretele din față. Așa, peretele e prea gol: grinzile sînt dulgherite primitiv, sînt afumate să nu le priască insectelor, și de patru luni de cînd stă în pat s-a plictisit de ele. Cum de nu i-a venit în minte mai de mult să-i spună Nunei să agațe pușca acolo. Oricum, o pușcă se poate privi cîteva luni, ai ce vedea la ea. Și pușca îi făcea plăcere: îi aducea aminte de american. A fost un om grozav americanul, păcat că se ocupa de fleacuri. Împușca păsări, apoi seara, la lumina opaițului, le desena pe cartoane mari albe, le măsura distanța dintre ochi, lungimea aripilor, studia felul de amplasament al penajului, ce curbă și ascuțime aveau ghearele. Julio trebuia să-l ajute să găsească păsările împușcate, să îngrijească de opaiț, să caute rădăcini comestibile și să macine tapioca uscată la soare. Pentru această muncă, Julio primea doi cruzieros de aur pe săptămînă.

După primul an petrecut în junglă alături de american, Julio se pomeni bogat, cu un săculeț plin de monede. În fiecare seară după ce se culca americanul, Julio își număra banii. I se păreau prea mulți și se temea că într-o bună zi stăpînul o să-i ceară înapoi. Dar americanul era un om liniștit, nu-l interesau decît păsările. Dacă n-ar fi fost prea singur, dacă ar fi avut o femeie, Julio nu l-ar fi părăsit niciodată. Dar lipsa femeii îl chinuia și de aceea într-o bună zi îl rugă pe american să-i dea voie să plece să-și caute o nevastă. Două săptămîni i-a îngăduit americanul să lipsească. I-a dat și un revolver la plecare, să se poată apăra; erau mai mult de douăzeci de kilometri pînă la prima așezare. Drumul pînă în sat și alegerea nevestei i-au rămas cele mai frumoase amintiri ale lui Julio. Satul îl primise ca pe un rege. Avea monezi de aur, pe aur se putea cumpăra sare și chiar arme de foc.

Julio își ochise încă din prima seară fecioara pe care voia s-o cumpere. Era o fată înaltă, puțin împlinită, cu șolduri mari, bună și de muncă. N-avea de unde să știe că e stearpă. Nuna era prea frumoasă și bine coaptă pentru bărbat: îi plăcea dragostea și berea și Julio se temu că poate o să-i placă și americanului. Dar americanul era un adevărat senior, n-o privea nici atunci cînd, pe călduri, umbla goală sau ieșeau la rîu să facă baie.

Nunei i-a plăcut în junglă la hacienda americanului: lucru prea mult nu avea, învăță repede să măture și

să facă de mîncare și, uneori seara, după lucru, dacă era bine dispusă, cînta. Nuna avea voce frumoasă, știa să imite animalele din junglă și se obișnuise atît de mult cu împușcăturile, încît nici nu mai tresărea cînd auzea arma americanului.

Tatăl Nunei nu-i ceruse lui Julio decît să jure că o să moară înaintea ei. Asta însemna să aibă grijă de ea, s-o păzească de șerpi. De atunci trecuseră mai bine de patru sezoane umede.

Americanul umpluse zeci de cartoane cu desene și date despre fel de fel de păsări; pe unele Julio le cunoștea, le știa și numele, altele erau noi chiar și pentru el. Treabă grea nu aveau decît înaintea venirii ploilor. Atunci trebuiau să organizeze vînătorile pentru provizii, să cumpere de la caravanele ambulante ulei pentru opaiț, sare și zahăr. Pe urmă, în zilele cînd plecau păsările, ieșeau la măcel cu pușca americanului. Uneori împușcau pînă la o sută de păsări pe care Julio și Nuna le jupuiau, le spălau, apoi le agățau pe sfori de rafie să le bată vîntul. Fără aceste provizii de carne uscată la vînt, n-ar fi rezistat pînă la sfîrșitul sezonului.

Singurele zile cînd americanul zîmbea erau zilele de vînătoare. Julio număra păsările doborîte: 97, 98, 99 apoi țipa puternic: cento! Americanul îi făcea semn că a greșit și o lua de la început: 94, 95... și cînd Julio striga din nou cento, americanul iar începea numărătoarea de undeva de la 96... Niciodată nu se ajungea la o sută, iar păsările împușcate se înmulțeau, nu se mai putea număra. Americanul rîdea, îl păcălea pe Julio, dar Julio știa că americanul glumește și rîdeau amîndoi. Rîdea și Nuna, înșirînd păsările curățate pe sforile împletite de rafie. Pe atunci, Nunei îi tremurau încă sînii, erau mari și țuguiați, era o plăcere să te culci cu ea. E ciudat că americanul niciodată nu s-a gîndit să i-o ceară împrumut și lui i-ar fi fost foarte greu să-l refuze. Americanul era un om bun, e drept. Păcat că a murit. Îl mușcase un șarpe sau poate un păianjen între bocanc și carîmbul de piele. Mușcătura era mică, cît vîrful unui ac, o mică pată abia vizibilă. Americanul se roșise și mai mult la față, îl năpădiseră sudorile și gura i se uscase ca unui om care nu mai băuse de multă vreme apă. Julio îl sfătuise să pună buruieni pe rană; cunoștea bine buruienile, știa bine care aduc alinare și care nu. Locul mușcăturii ar fi trebuit ars cu fierul roșu și imediat; Julio știa asta dar n-a pus cuțitul la încins. Îi făcu semn Nunei să tacă și americanul s-a stins ca un opaiț.

— Nuna, Nuna !...

Nuna nu-i răspunse nici de astădată. Desigur întîrzie la apă sau pîndește caravana. În zilele astea, cel mult într-o săptămînă trebuia să apară, pe urmă după venirea sezonului umed n-avea cum să mai treacă. Păcat că stă întins în pat, acum ar fi multe de făcut: ar trebui să stea să pîndească potecile să nu treacă caravana fără să se abată pe la ei, să pregătească sforile de rafie, să curețe arma și să repare acoperișul și să așeze birnele pînă la apă. Va fi din ce în ce mai greu de adus apă. E bine că Nuna e în puteri.

Pe american l-au înmormîntat cu deosebită grijă: i-au cioplit un dulap să poată fi totdeauna dezgropat să se constate că n-a fost înjunghiat cu cuțitul. Cei de la poliția federală îi credeau rar pe indieni pe cuvînt. La propunerea Nunei au băgat în groapă și cartoanele albe ale americanului la care ținuse atît de mult. Nimeni nu le-ar fi putut imputa că n-au procedat omenește. Uneori cînd își aduceau aminte de el îi aprindeau foc pe mormînt să se mai usuce.

Stînd întins sub pătură, Julio auzi un zgomot ciudat. Dacă maimuțele n-ar fi fost pe acoperiș, ar fi putut distinge și mai bine zgomotele. „Doamne, Dumnezeule, dar astea sînt păsările". Acum ar trebui ieșit cu arma cu țeava tăiată. Ce de provizii s-ar mai putea face! Și americanul i-a apreciat auzul. Auzea totul înaintea lui, putea deosebi un zgomot produs de vînt printre crengile copacilor din junglă de zvîcnirile scurte ale papagalilor.

— Nuna, Nuna !...

De ce n-o fi venind Nuna! Să fie încă prea devreme, să nu se fi sculat încă? Ori strig atît de slab încît nu mă aude?

— Nuna, Nuna !...

Își ciuli urechile: da, fără îndoială, vin păsările.

— Te-ai trezit, Julio?

— Da, Nuna. Auzi, vin păsările...

— Nu știi ce spui, Julio. E prea devreme să vină...

Pe urmă, Nuna îi șterse fața cu o cîrpă udă și ăsta era cel mai bun lucru ce-i putea face.

— Te-am strigat de mai multe ori, Nuna. Unde ai fost?

— Am fost la rîu, Julio. Am săpat.

— De ce ai săpat la rîu, Nuna?

— Ți-am pregătit groapa, Julio.

Julio ar fi vrut să vadă ochii Nunei, dar ea privea în altă parte.

— Adîncă, Nuna?

— Patru picioare, Julio.

— Mai sapă, Nuna. Pe vremea ploilor, șacalii scormonesc pînă la patru picioare.

Îi părea rău că n-avea putere să se ducă și el pînă la rîu. Cine știe, Nuna e femeie proastă, n-o fi ales locul cel mai bun. O fi săpat în argilă moale și prea aproape de apă.

Nuna plecă.

Rămas singur, Julio își aminti că a uitat s-o roage să pună arma cu țeava tăiată pe peretele din față. Acum ar avea la ce să se uite. Păcat că nu mai trăiește americanul. El ar fi putut să-l ajute acum. Știa să învingă febra, avea un săculeț de praf alb, dar Nuna a insistat să pună și praful în groapă, alături de american. Abia a reușit s-o convingă să nu bage în pămînt și armele. Îi părea rău că atunci n-a ars cu fierul roșu rana americanului. Fără îndoială americanul ar fi trăit și acum, era doar puternic; de ce i-o fi întunecat Dumnezeu mințile și nu l-a ajutat? A vrut să doarmă în patul lui. Da, își aduse aminte, ar fi vrut să se mute cu Nuna în odaia lui. În odaia lui nu intra nici umezeala și avea și paturi calde și moi. Își imaginase că va sta cu Nuna în patul americanului, dar Nuna s-a temut să se culce în patul înalt. Spunea că nu e bine. Poate că nici eu nu mă îmbolnăveam dacă nu m-aș fi culcat aici.

Auzi pași, pe urmă intră Nuna. Avea fața îmbujorată, abia își putea ține răsuflarea.

— Ai avut dreptate, Julio, vin păsările. Le auzi?!...

Zbughi din casă să vadă păsările.

Julio era mîndru că avusese dreptate. Dacă auzul e bun, omul nu poate fi foarte bolnav. Întoarse capul spre fereastră. Spre mirarea lui, mișcarea capului nu-i provocă nici o durere. Din poziția asta putea vedea arma

Desen de V. OLAC

cu țeava tăiată. Îl cuprinse o agitație ciudată. Se ridică încet în coate și nu simți nici durerea care îl tăia la mijloc. Acum putea vedea prin fereastră și marginea junglei. Apreciè după zgomot că păsările vor sosi în curînd. De obicei veneau în valuri compacte întunecînd tot cerul. Se forță și coborî din pat. Picioarele îi erau amorțite, o durere ascuțită îi străfulgeră tot corpul, dar reuși să facă cîțiva pași fără să amețească. Dacă ar avea destulă putere să iasă din casă, ar putea să împuște păsări, să facă provizii. Pe urmă era treaba Nunei să se descurce. Cu provizii avea mult mai multe șanse să supraviețuiască sezonului ploios. Pe urmă, la vară, cînd soarele va usca din nou jungla și aerul va fi mult mai ușor de respirat, ar putea eventual să vină un medic de la colonie. Întinse mîna după armă. Cînd simți răceala metalului, știa că va învinge. Arma era parcă mai ușoară decît deobicei. Împinse ușa cu umărul și ieși în fața casei.

— Nuna, adu alice!

Nuna fugi în casă după săculețul cu alice.

Apăru primul stol și cerul se întunecă de păsări. Julio trase primul foc. Cinci, zece păsări porniră vertical în jos. Nici n-avea timp să le numere. Trase al doilea foc, și încărcă din nou. Privi spre Nuna, ochii ei erau mari, senini; se bucura. Acum nu i se vedeau nici ridurile ce i se îngrămădiseră în colțul ochilor. Alergă după păsările căzute. E încă femeie bine, Nuna. Dar acum nu avea prea mult timp să se gîndească la ea: trebuiau provizii, cît mai multe provizii. Trase cu sete.

Spre prînz, în jurul casei tot pămîntul era plin de păsări. Julio numără cu voce tare:

— 98, 99... și Nuna strigă din toate puterile: cento.

Ce dinți mari, albi, are Nuna! Parcă niciodată nu fusese atît de frumoasă ca astăzi.

— Nu, îi rîse Julio: 96...

Nuna iar spuse o sută și Julio începu să numere din nou de la 96... Nu mai simți durerile care îi sfîșiau șoldurile și vîntul îi uscă și transpirația de pe frunte. Cînd începu să se întunece, Julio socoti că doborîse destule pentru a se asigura cu provizii și se întoarse în odaia americanului. Agăță pușca cu țeava tăiată în cui și se culcă din nou. Abia acum simțea oboseala. Dar era o oboseală plăcută, moale. Mai tîrziu vru să se ridice din nou să agațe pușca pe peretele din față, dar era atît de frînt, încît abia reuși să-și țină pleoapele deschise. Se întunecase de-a binelea cînd auzi voci în apropierea casei. Sosise caravana. Numai de ar fi Nuna deșteaptă să se tocmească cu ei. Monezi aveau puține și altceva nu aveau ce să le dea în schimb. Cineva îi bătu în geam:

— Hei, Julio, mai trăiești?...

— Trăiesc, spuse și se miră că nu-și auzi vocea.

— Ce faci, nu împuști păsări?... Vine sezonul umed și n-o să ai ce mînca!...

— Am împușcat, strigă Julio din toate puterile. Am împușcat!

— Cîte păsări ai împușcat, Julio?

Încercă să le socotească, dar nu găsi numărul care ar fi sunat bine. 100, 150... Îi părea rău că nu-și aducea aminte de cîte ori începuse Nuna numărătoarea de la început... De cinci, de șase ori?... Răspunse cu multă întîrziere:

— Multe, am împușcat la fel ca americanul...

Vorbele îl obosiră și mai mult decît efortul făcut de dimineață. Rămase nemișcat, să audă cel puțin cum se tocmește Nuna. Dar Nuna în loc să se tocmească, spuse despre el:

— Iar are febră și delirează... Nu s-a mai ridicat din pat de două luni de zile...

Peter CHENEY

ȘERIFUL DIN PECOS

Dacă ați fi ajutor de șerif la Pecos de atîția ani de cîți sînt eu, nu vi s-ar mai părea mare scofală tot ce fac deștepții ăia de detectivi din New York.

Sînt convins că mama Macallam e un detectiv mai bun decît ei. Aș putea să jur că-i taie pe toți. Mama Macallam e o femeie înaltă, osoasă, cu fața aspră, bărbătească și cu părul tuns scurt. Cînd s-a măritat acum zece ani cu Sparx — un tip infect, însă neîntrecut ca șerif — se apropia de vîrsta cînd nu mai alegi ; dar ca nevastă de șerif era exact ce trebuie.

Bătrînul Sparx nu credea în metodele polițiste moderne. Ea a fost aceea care s-a apucat să studieze dactiloscopia, balistica, fotografia și după numai cîțiva ani se descurca în treburile astea mai abitir decît specialiștii de la Biroul federal din Washington. Nimeni la Pecos n-a știut ce comoară e mama Macallam, pînă în noaptea cînd Sparx, bătrînul ei, a dat ortul popii la stația de benzină de la capătul străzii Mane.

Era o frumusețe de noapte cu lună plină. Sparx, Ma și cu mine jucam pocher în biroul șerifului, cînd a sunat telefonul. Am răspuns eu. Era Steven Mack, șeriful din Llano. Mack ne încunoștiința că Eddy Kalligan, care fusese condamnat pentru crimă, a evadat din închisoarea Worth și a șters-o cu un automobil pe care i-l pregătiseră dinainte. Eddy era însoțit de o femeie, probabil Lily Melander, iubita lui. Mack ne mai spunea că mașina lor fusese văzută pe la 11.30 la stația de benzină din Llano, dar la ora aceea stația era deja închisă. Înseamnă că Eddy are nevoie de benzină. Sparx să fie cu ochii în patru — ne prevenea Mack — n-ar fi exclus ca Eddy să-l trateze cu un glonte, fiindcă Sparx a fost acela care l-a băgat la închisoare.

Cu cinci ani în urmă, Eddy Kalligan l-a împușcat pe Buck, fratele mamei Macallam (unii ziceau că din cauza lui Lily Melander) și a fugit în pădurile din Panhendel. În ziua crimei, Sparx era la Snaton, unde se dusese să cumpere niște cai și cînd s-a întors și a aflat că Eddy i-a ucis cumnatul, l-a prins și l-a băgat la zdup.

La proces, Eddy n-a putut să se apere — toți știau că de mult îl amenința pe Buck — și n-avea nici alibi. Și cu toate că Eddy o ținea într-una că Sparx i-a făcut bucata și că el nu-i vinovat, i-au dat între zece și cincizeci de ani — destul ca să-i trezească dorința de răzbunare.

Am pus receptorul în furcă și i-am repetat lui Sparx tot ce-mi spusese Mack. Mama Macallam era numai ochi și urechi, dar bătrînului nu i-a tresărit nici măcar un fir de păr din sprinceană. Și-a luat vechiu-i pistol de calibru 45 și ne-a spus că se duce la stația de benzină să se întîlnească cu Eddy și iubita lui.

Mama Macallam l-a întrebat dacă nu-i mai bine să-l aștepte pe Eddy aici, dar Sparx i-a răspuns că evadatul s-ar putea aproviziona cu benzină și pe-aici i-e drumul la Panhendel, și acolo mai prinde-l dacă poți. Am fost de acord cu Sparx și m-am pregătit să mă duc cu el, dar bătrînul m-a oprit, zicîndu-mi că se descurcă și singur cu Eddy Kalligan. N-avea nici un rost să-l contrazici pe Sparx, așa că l-am lăsat să plece singur. Fără să spună un cuvînt, Ma a pus cărțile pe masă, iar după ce Sparx a plecat, s-a mărginit să observe că a făcut o prostie cît el de mare ducîndu-se singur, pentru că, oricum, Eddy Kalligan este un criminal, și mai e și dama lui cu dînsul.

Cum am mai spus, Sparx nu s-a întors. Am stat la birou pînă la ora 3 noaptea, apoi mi-am controlat pistolul și m-am dus la stația de benzină de pe Manestreet. Sparx nu se vedea nicăieri, dar mașina lui era trasă lîngă trotuar. Am scotocit împrejurimile și l-am găsit mort în șanțul din spatele garajului. Mi s-a strîns inima la gîndul că trebuie să o anunț pe Ma că s-a zis cu bătrînul ei, pe care cred că l-a iubit, deși Sparx fusese o lepră.

Ma a primit vestea fără o vorbă, cu ochii țintă la cărțile de pe masă, pe urmă a repetat iar că Sparx a făcut o prostie ducîndu-se singur să-l întîmpine pe Eddy. Eu am rugat-o să nu-și facă sînge rău, m-am suit în „Fordul" meu și i-am adunat pe Hike Marshall, Buck Winners, George Macleene și Joe Pelosi, care erau ca și mine ajutori de șerif. Am ținut o mică consfătuire și am ales-o în unanimitate pe mama Macallam ca șerif al districtului Pecos pînă la expirarea termenului lui Sparx.

Cînd ne-am întors la birou, Ma făcea pasiențe. Am anunțat-o că de-acum încolo ea este șeriful și că trebuie să se ocupe de Eddy Kalligan.

— Bine, băieți — ne-a spus Ma — îl prindem pe criminal și nu mă liniștesc pînă nu capătă ce i se cuvine.

Am făcut un plan de acțiune. Eu cu Ma am luat-o în direcția Panhendel. La stația de benzină am coborît. Ma mi-a arătat locul unde a fost omorît Sparx : chiar în fața garajului, de acolo l-au tîrît în șanț. Nici o pompă nu fusese spartă, semn că Eddy luase benzină din altă parte.

Lăsînd-o pe Ma acolo, am strîns vreo șase băieți înarmați cu ce aveau și am pornit spre Panhendel, după Eddy. Pe la 5 dimineața am dat de o mașină castanie trasă la marginea drumului. M-am gîndit că e a lui Kalligan, dar cum nu se zărea nimeni, mi-am zis că porumbeii și-au părăsit cuibul și au luat-o la picior spre pădure.

M-am apropiat încet de mașină și ce-mi văd ochii ?! Eddy Kalligan dormea strîns îmbrățișat cu tipa lui pe canapeaua din spate. Pe frunte avea niște urme de sînge uscat, pesemne că-l altoise cineva cu un obiect greu.

Am așteptat puțin, apoi l-am trezit și i-am spus lui Eddy că trebuie să ne întoarcem la Pecos ca să lămurim chestia cu asasinarea șerifului. Fata a dat să spună ceva, dar i-am închis gura.

Pe Eddy l-am luat în mașină cu mine, iar pe Lily am trimis-o cu ceilalți. Pe drum Kalligan a vorbit foarte puțin. Parcă era beat și, cînd i-am spus asta, mi-a răspuns că e din cauza loviturii pe care a primit-o în cap la stația de benzină. Mi-a mai zis că trebuie să terminăm repede cu toată tărășenia, fiindcă el

l-a împuşcat pe Sparx Macallam. Mie vorbele astea mi-au plăcut, dar l-am atras atenţia că declaraţia trebuie să o facă nu aici, ci la Pecos. Eddy a fost de acord.

Pe Ma am găsit-o cu cărţile întinse. I-am spus că Eddy a recunoscut totul şi ea m-a rugat să-l aduc.

— Hallo, Ma — a salutat-o Eddy — ce mai faci? Îmi pare rău că a trebuit să-l curăţ pe Sparx, dar tu ştii ce relaţii erau între noi.

Ma l-a invitat să stea jos. Eddy s-a aşezat, iar Ma nu-l scăpa din ochi. După aceea l-a cerut să povestească totul, iar mie mi-a spus să scriu. Eddy a repetat acelaşi lucru: că s-a oprit la staţie să ia benzină, că Sparx a ieşit de după garaj şi l-a strigat: „Hallo, Eddy, ce faci aici?" — şi că în timp ce vorbea, Eddy a scos pistolul şi l-a împuşcat.

— Bine — a spus Ma. Înseamnă că l-ai împuşcat pe Sparx prin fereastra deschisă a automobilului?

Eddy a făcut semn că da. Atunci Ma l-a întrebat în ce poziţie era maşina şi Eddy i-a răspuns că o întorsese în direcţia Panhendelului.

— Şi unde stătea şeriful? Înseamnă că era în dreapta maşinii?

Eddy a dat din cap. Ma i-a întins o ţigară, el a tras cîteva fumuri şi a spus că trebuie să terminăm cu afacerea asta şi că n-are rost să o reţinem pe fată, fiindcă ea nu-i amestecată în asasinarea şerifului.

După ce l-am dus pe Eddy sus, m-am bucurat că lucrurile au mers ca pe roate. Mama Macallam m-a ascultat puţin, apoi mi-a retezat vorba:

— Spui prostii, Bud, Eddy Kalligan nu l-a omorît pe şerif. Am văzut urma de glonte pe haina şi cămaşa lui. Cel care a tras a ţinut revolverul la cîţiva milimetri de pieptul lui Sparx. Am văzut şi unde a întors Eddy maşina spre Panhendel şi unde a stat şeriful — cine-i cunoaşte urmele mai bine ca mine! — în stînga maşinii, lîngă portieră. Dacă Eddy ar fi tras în el din maşină, haina şi cămaşa n-ar fi fost arse.

— La dracu — am exclamat uimit — nu m-aş fi gîndit niciodată la asta!

— Ţine minte ce-ţi spun, Bud, Eddy Kalligan nu l-a ucis pe şerif. E ceva necurat aici.

În timp ce vorbea, Buck Winners a dat buzna în cameră.

— Chiar aşa, Ma — a strigat el — nu Eddy l-a împuşcat pe Sparx, fetişcana a făcut-o, adineaori a mărturisit tot. Uite şi revolverul cu care a tras.

Ma a chemat-o la cercetări pe Lily Melander, o fată drăguţă, poate cam slabă, dar cu mult vino-ncoace.

— Va să zică, Lily, tu ai făcut-o, da? Hai, vorbeşte.

Lily a început să povestească cum a organizat evadarea lui Eddy şi cum au pornit spre Panhendel. Cînd au oprit la Pecos, şeriful a ieşit din întuneric şi s-a apropiat de ei. Eddy a încercat să coboare din maşină, dar şeriful a scos revolverul şi l-a lovit în cap. Eddy şi-a pierdut cunoştinţa şi a căzut pe canapea...

Asta a făcut-o pe Lily să se hotărască. Avea la dînsa revolverul, de care Eddy nu ştia nimic, ascuns sub pardesiu. L-a scos şi a tras în şerif, ţintind drept în inimă: şeriful a căzut, ea a ieşit din maşină şi l-a tras la loc dosnic, ca să nu fie găsit imediat. Cînd s-a întors, Eddy încă nu-şi revenise, aşa că a trecut ea la volan şi a pornit-o spre Panhendel. Dar cum era moartă de oboseală, iar Eddy ameţit de lovitură, s-au oprit puţin să se odihnească. Au adormit şi cînd s-au trezit ne-au văzut pe noi în jurul lor.

Ma a întrebat-o unde stătea şeriful cînd l-a împuşcat. — Probabil, i-a spus Ma, ai tras de pe bancheta din faţă prin geamul deschis, fiindcă urmele şerifului arată că el stătea în stînga maşinii, lîngă portieră.

— Da — a confirmat Lily — aşa a fost.

Ma a mai întrebat-o de unde are revolverul, iar ea i-a răspuns că l-a găsit acum cîţiva ani la Big Spring.

— O.K., i-a zis Ma.

Apoi a tăcut, a privit-o ce a privit-o şi a întrebat-o pe neaşteptate:

— Spune-mi, Lily, tu cu Eddy veneaţi de la Llano şi aveaţi benzină destulă. Dacă mergeaţi la Panhendel, de ce a trebuit să treceţi prin Pecos, care nu vă era de loc în drum? V-aţi fi putut duce direct.

Lily s-a gîndit puţin şi a răspuns că nu şi-au bătut capul cu itinerarul şi că şi-au zis că se poate merge şi prin Pecos.

Ma i-a mulţumit şi ne-a spus că putem s-o ducem. Apoi l-a chemat pe Eddy. Cum a intrat, l-a şi luat în primire: de ce ai minţit că l-ai ucis pe şerif?

— Termină cu comedia, Eddy, ştim că nu tu, ci Lily l-a împuşcat pe Sparx.

Eddy s-a înfuriat, nu-i adevărat, a strigat el, eu l-am împuşcat, dar Ma l-a întrebat cu ce revolver a tras. Eddy a ezitat puţin, apoi a răspuns că a tras cu un „Simth-Wesson" de calibrul 45. Ma a rîs, a luat batista care acoperea cele două revolvere — al lui Lily şi al şerifului — şi i-a arătat că a fost un „Gatsbey pontiva" de calibrul 45.

— Asta se potriveşte cu ce ne-a spus Lily, fiindcă tu habar n-aveai că fata are revolver, aşa că în afacerea asta eşti curat.

Eddy nu s-a dat bătut, dar Ma l-a pus la punct: nici nu ştii ce s-a întîmplat la staţia de benzină, fiindcă după lovitura şerifului ai zăcut fără cunoştinţă — şi în timp ce-i spunea asta i-a arătat revolverul lui Sparx, pe care erau cîteva fire de păr negru şi pete de sînge uscat. Părul lui Eddy, era clar.

Eddy a lăsat capul în jos şi, după ce l-am scos din cameră, am întrebat-o pe Ma ce mai are de gînd, doar e limpede că fata l-a împuşcat pe şerif. Ma mi-a dat dreptate, dar mi-a spus că mai sînt cîteva amănunte neclare pentru ea.

— Nu înţeleg de ce au venit la Pecos; ar fi cîştigat foarte mult timp dacă s-ar fi dus de la Llano direct la Panhendel. Se vede de la o poştă că dacă şeriful nu le-ar fi tăiat drumul la staţia de benzină, nu s-ar fi oprit acolo. Judecind după urme, s-au oprit atunci cînd i-a strigat Sparx.

Ma a apucat cu batista revolverul lui Lily şi a început să-l studieze pe toate feţele.

— E clar, Ma, — i-am spus — din revolverul şerifului nu lipseşte nici un glonte, iar din revolverul fetei exact unul, acela care l-a curăţat pe Sparx.

Aici Ma m-a uimit iar.

— Eşti deştept foc, Bud. Na, uită-te, am găsit cartuşul la staţia de benzină, acolo unde a căzut după împuşcătură. Asta nu-ţi spune nimic?

— Ce dracu să-mi spună?

— Nu te pricepi de loc. Nu ne-a spus Lily că a tras în şerif prin fereastra maşinii? Dacă ar fi fost aşa, cartuşul ar fi trebuit să cadă în maşină, nu afară, lîngă garaj.

Ma a fumat o ţigară şi după aceea mi-a spus să o aduc iar pe Lily. Am adus-o. Fata o ţinea una şi

bună — v-am spus tot, eu l-am ucis pe şerif, ce mai vreţi ?

Dar Ma a întrebat-o pe neaşteptate :

— Ascultă, Lily, am apzit că tu cu Eddy vă pregăteaţi să vă căsătoriţi, e adevărat ?

Lily s-a aprins la faţă, însă Ma a continuat liniştită :

— Sigur că da. De ce nu mi-ai spus nimic de asta ?

— Păi ce legătură are cu moartea şerifului ?

— Poate că are...

După o scurtă pauză, a întrebat-o iar :

— Spune-mi, Lily, unde erai atunci cînd Sparx l-a ridicat pe Eddy după moartea lui frate-meu ?

Lily i-a răspuns că nu era în oraş, că s-a întors cînd Eddy era deja prins.

— Şi ce ai făcut cînd te-ai întors ?

— M-am dus la Big Spring.

— Te-ai dus acolo ca să afli ce s-a întîmplat cu fratele meu Buck, nu-i aşa ? Am auzit că v-aţi avut bine cîndva...

— Asta a fost demult şi oricum nu mai are nici o importanţă, fiindcă atunci cînd am ajuns la Big Spring, Buck era mort iar Eddy la închisoare.

Ma a zîmbit :

— Ţi-ai dat destulă osteneală ca să-l scoţi de acolo...

A zîmbit şi Lily :

— Da — zice — evadarea lui m-a costat destui bani.

— Şi de unde i-ai avut ?

— I-am strîns în toţi anii ăştia.

După cîteva ore am început să mă nelinişteso : Eddy şi Lily trebuiau duşi la închisoarea din Worth şi pînă acolo era cale lungă. M-am dus la Ma să mă sfătuiesc cu dînsa. Am găsit-o la masă studind nişte fotografii — cu amprente digitale, urme de gloanţe şi alte chestii dintr-astea la care nu mă pricep de fel.

Ma m-a ascultat privindu-mă prin pînza subţire a fumului de ţigară şi să fiu al naibii dacă n-avea lacrimi în ochi. Poate din cauza fumului ?

— Potoleşte-te, Bud, mi-a spus ea, n-am de gînd să trimit pe nimeni înapoi la Worth. Mai mult, cred că mîine le dau drumul.

Am rămas trăsnit.

— Cum aşa, Ma ? Unul din ei l-a ucis pe şerif, e clar, n-au fost decît ei trei la staţia de benzină.

Ma a rîs amar.

— Nu ştii nimic, Bud. Nici Eddy şi nici Lily nu l-au împuşcat pe şerif. Mîine dimineaţă am să vă spun cum a fost.

Dimineaţa ne-am dus cu toţii la Ma. Pe drum le-am povestit băieţilor despre discuţia din ajun şi ne-am întrebat dacă Ma nu s-a scrîntit puţin. Totuşi nu ne venea să-i punem cuvintele la îndoială : ştiam că sub părul ei roşu se ascunde un creier adevărat şi că de obicei are dreptate.

Desen de Pompiliu DUMITRESCU

Cînd am intrat am găsit-o făcînd pasiențe...

— Luați loc, băieți, am să vă spun ceva interesant. Probabil credeți că Ma nu e în toate mințile... Bine, bine, ascultați : șeriful a făcut totul cu mîna lui. El s-a împușcat singur. Sst, potoliți-vă, iar tu, Bud, du-te de-i adu pe Eddy și pe Lily, să audă și ei.

Cînd am venit cu ei, Ma a luat-o de la capăt :

— Le-am spus acum băieților că șeriful s-a împușcat singur la stația de benzină. Tu știi asta foarte bine, Lily Melander. Sparx a fost o lichea și jumătate, însă această ultimă faptă a lui e cea mai mare ticăloșie pe care a săvîrșit-o vreodată.

— Dar bine, Ma, ce motive avea să o facă ? — a întrebat-o uluit Buck Winners.

— Povestea asta a început mai de mult. Vă amintiți cînd fratele meu a fost împușcat acum cinci ani la Big Spring ? Am crezut cu toții că l-a ucis Eddy, fiindcă amîndoi erau îndrăgostiți de Lily. Șeriful nu era aici cînd s-a comis crima, iar cînd s-a întors, a pus mîna pe Eddy și l-a trimis la Worth la închisoare. Și acum am să vă spun ceva ce nu știți, și nu știa nici șeriful : am extras glonțele din capul lui Buck și l-am păstrat. Și uite că mi-a prins bine.

Dar să ne întoarcem la chestiunea noastră. Multe mi-au dat de bănuit. În primul rînd, de ce șeriful a refuzat să-l ia pe Bud ? În al doilea rînd, ce au căutat ăștia doi la Pecos ? De ce nu s-au dus direct la Panhendel ? În al treilea rînd, cînd am cercetat urmele lăsate de mașina lor mi-am dat seama că treceau pe lîngă stația de benzină și că au frînat brusc în mijlocul drumului. Eddy a oprit cînd l-a strigat șeriful, nu înainte. Dacă-i așa, de ce veneau încoace, deși ținta lor era Panhendel ? Acum e simplu de răspuns : veneau ca să-l întîlnească pe șeriful Sparx. El știa că au să-l caute, dar nu voia să audă nimeni ce au să-i spună, de aceea a plecat la stația de benzină în întîmpinarea lor.

Puteți să vă închipuiți și voi ce s-a petrecut acolo. Șeriful l-a strigat și Eddy a frînat brusc. Poate că Eddy i-a spus ceva și șeriful l-a lovit cu revolverul în cap. Eddy a leșinat. Atunci Lily, furioasă, și-a dat drumul și i-a spus ce căutau la Pecos.

Da, băieți, știți cum a fost Sparx. Un șerif bun, dar un om rău, fucăpățînat, crud. A înțeles că jocul s-a sfîrșit, însă fiind o lepră bătrînă s-a gîndit pe loc cum să se răfuiască cu Lily. S-a oprit în fața mașinii și i-a spus fetei că se va împușca, dar că nimeni nu va crede în sinuciderea lui, așa că s-a zis cu ei. Toți vor crede că l-a împușcat Eddy. Doar a evadat din închisoare ca să-i plătească polița celui care l-a băgat acolo ! Și-a lipit revolverul de piept și a tras. Așa a fost, Lily ?

— Așa a fost, Ma. Eddy era la volan. Încă nu-și venise în fire. Sparx ținea revolverul foarte ușor și mi-a explicat că îndată după ce va trage, revolverul va cădea, așa că n-o să pară sinucidere.

— Sigur, de aceea cartușul a căzut alături de urmele lui. Lily a avut serios de lucru. A trebuit să-l tragă pe șerif în șanț și să pună la loc în butoiașul „Smith-wesson"-ului său un cartuș încărcat din revolverul ei. Dar aici s-a comis greșeala. Lily avea cartușe pentru „Gatsbey" și deși calibrul e același, marca e alta. Puteți să vă convingeți și voi. Mai departe e simplu. Lily n-a avut timp să-i povestească lui Eddy ce s-a întîmplat la stația de benzină. De aceea cînd Eddy a auzit că șeriful a fost ucis, a crezut că a făcut-o Lily și a luat vina asupra lui. Dar eu mi-am dat seama că nu el e ucigașul, fiindcă habar n-avea ce revolver are Lily. Lily ne-a spus povestea aceea pe care o prevăzuse Sparx, însă n-am crezut-o, deoarece am găsit cartușul nu în mașină, ci afară. Atunci am început să mă gîndesc de ce a așteptat toți acești ani, de ce a adunat bani și a organizat evadarea lui Eddy. Numai ca să vină la Pecos să-l vadă pe șerif ? Nu. Le trebuia ceva de la el. Iată de ce i-am pus lui Lily tot felul de întrebări, după voi prostești.

Stăteam în jurul ei cu gurile căscate. Willy a întrebat-o :

— Toate bune, Ma, dar nu înțeleg de ce s-a sinucis șeriful.

— Am să-ți spun, Willy.

Luînd de pe masă revolverul lui Lily, a început să ne explice :

— Vedeți acest revolver ? L-am încercat în fel și chip. Am fotografiat gloanțele și urmele lor. Glonțul care l-a omorît pe fratele meu acum cinci ani a pornit din pistolul acesta.

Ne-am uitat la fotografii. Într-adevăr, urmele erau la fel.

— Bine, Ma, asta înseamnă că Lily l-a curățat pe Buck ! Cum se poate, doar era la Laredo !

Ma a zîmbit iar :

— Sigur că era. Dar n-am întrebat-o eu pe Lily de unde are pistolul și mi-a spus că l-a găsit la Big Spring cînd s-a întors de la Laredo ?

Țineți minte, în ziua cînd a fost ucis Buck, Sparx a plecat la Santon să cumpere niște cai. Îmi amintesc foarte bine, fiindcă era ziua lui de naștere și i-am dăruit dimineața acest revolver. Dar Sparx n-a plecat la Santon după cai, ci la Big Spring și l-a împușcat pe fratele meu Buck cu pistolul ăsta !

Noi amuțisem. Ma a continuat :

— Cînd a venit acasă mi-a spus o poveste că s-a îmbătat, că a pierdut revolverul, iar eu mi-am bătut capul multă vreme să ghicesc cine este această Lily de care vorbea noaptea în somn. Acum pricepeți ? Lily a găsit revolverul. Cunoscînd situația și înțelegînd ce s-a întîmplat, și-a dat seama că revolverul e al lui Sparx. De aceea, cînd Eddy a spus la proces că Sparx i-a făcut bucata, Lily știa că spune adevărul. Atunci s-a hotărît să organizeze evadarea lui Eddy. Pistolul acesta intenționa să-l arate lui Sparx. Iar bătrînul știa că eu am să-l recunosc imediat. Iată de ce a ținut să se ducă singur la stația de benzină. Și a născocit ultima-i ticăloșie, pentru a le strica viața chiar și după moartea lui.

Mama Macallam a tras adînc din țigara mexicană pe care o fuma.

— Ascultă, Bud, dă un telefon la Worth și spune-le deștepților ălora că Eddy Kalligan nu-i vinovat de crimă. Mai spune-le că am toate dovezile împotriva soțului meu Sparx Macallam și că el le-a întărit împușcîndu-se. Acum sînteți liberi.

Am ieșit năuciți. După un minut m-am întors :

— Ma, ne pare foarte rău de tot ce s-a întîmplat.

Ma a ridicat ochii spre mine. Erau înlăcrimați.

— Sparx a fost un ticălos. Știam că Lily îi place de mult... însă îl iubeam, Bud.

Dar imediat și-a venit în „fire și mi-a spus cu mîndrie :

— Să știi, cîtă vreme sînt șerif la Pecos, n-am să îngădui nici o nedreptate, nici o încălcare a legii.

Traducere de I. STOENICU

KATE

André MAUROIS

Vasul sparge valurile; o uriașă suflare umflă, apoi deschide abisurile întunecate.

— Doamna Wingate, prezintă căpitanul.

Drăguță. Un soț voinic o privește admirativ. Rochie ca de Scufiță-Roșie, în jurul gîtului un batic purpuriu. Un zîmbet.

— Kate, darling, spuse soțul, e ora cocteilului.

Dînsa îl urmează.

*

— Ce învîrtește familia Wingate, domnule căpitan?

— Wingate e un mare industriaș textilist. Dînsa? Fiica unei cîntărețe. A luat-o din dragoste. Douăzeci de ani.

— Soțul e înduioșător...

— Mai mult decît credeți. Uzina merge prost; cum nu vrea, însă, ca nevestica să sufere, a înființat două societăți noi și muncește paisprezece ore pe zi... Dînsa vine cu treizeci de rochii de la Paris.

— Recunoscătoare?

Desen de Val MUNTEANU

— Nu... În America, luxul este un drept imprescriptibil al femeii. Bărbatul semnează cecuri pînă se ruinează.

— Eroism?

— Ideal cavaleresc.

— Dar dînsa îl iubește.

— La fel ca și pe un altul.

*

— Kate, dragă, vrei un Martini?

— Nu, darling, o mentă la gheață.

Dînsa e întinsă pe o canapea. Rochie neagră și albă. Picioare perfecte.

— Îmi place poezia, îmi spuse ea. Aș dori să cumpăr Verlaine. Crezi că-i bine?

*

Soțul, uriaș blînd, expune planurile unor mari afaceri. Prețul de cost al călătoriei peste ocean.

— „Vasul mă costă douăzeci de mii de dolari. Dobînda 4%..."

— Darling, spuse ea, știi că nu-mi place să se vorbească de business. Pune un disc.

— Soția dumneavoastră are o rochie foarte drăguță, îi spun lui Wingate, ca să-l consolez.

Un val de plăcere îi urcă în obraji.

— Da, îmi spuse. Nu-i așa? Are atîta gust...

*

În seara asta căpitanul a organizat o partidă de căișori. Kate joacă pe vrafuri de cîte o sută de dolari. Cîștigă. Blîndul uriaș se duce după tichete, aduce banii, se ocupă de șampanie.

— Soția dumneavoastră are noroc, îi spun.

— Da, nu găsești? spuse el și se umflă de plăcere... Pe ce pune mîna îi reușește.

— Ar trebui să vă ajute în afaceri.

Soțul mă privește mirat și șocat.

— Kate? Să muncească? Se poate una ca asta!

*

Mi-am petrecut seara vorbind de Einstein cu un fizician american rătăcit printre jaz și cocteiluri.

— Ești un nesuferit. Nu mi-ai aruncat o privire. Să nu te văd.

— Vai, cum vorbești. Francezii spun: „Te urăsc cu atît mai tare cu cît te-am iubit mai mult".

Dînsa repetă ascultătoare și Wingate, care nu înțelege franțuzește, surîde fericit.

*

Vasul plutește sub stele în aerul calm.

— Ce crezi, sînt deșteaptă sau proastă? întrebă Kate.

— Ești deșteaptă și ai să devii proastă; păcat.

Dînsa se gîndește o clipă, apoi foarte serioasă:

— Crezi în Dumnezeu? mă întreabă.

*

Rochie sport, fermecătoare: jerseu bej, tăiat în diagonală de niște dungi cafenii.

— Un soț francez, spune Kate... Ce face el în plus pentru soția lui?

— Încearcă s-o înțeleagă, dragă Kate.

Dînsa își trece limba peste buze, apoi sinceră și naivă:

— Dar nu-i nimic de înțeles.

Traducere de D. HÎNCU

James
THURBER

MR. PREBLE ÎŞI LICHIDEAZĂ NEVASTA

Umor foarte negru!

Mr. Preble era avocat la Scarsdale. Era un bărbat cam răscopt şi destul de dolofan. Obişnuia să-i spună dactilografei să fugă cu el; mai în glumă, mai în serios.

— Ce-ar fi s-o ştergem amîndoi? spunea el cînd se oprea din dictarea vreunei scrisori.

— De acord! răspundea ea.

Într-o după-amiază de luni, cînd ploua cu găleata, Mr. Preble puse problema, mai serios ca de obicei.

— Ce-ar fi s-o ştergem de aici, amîndoi? zise Mr. Preble.

— De acord! spuse dactilografa.

Mr. Preble îşi jucă cheile în buzunar şi privi pe fereastră.

— Nevastă-mea ar fi încîntată să scape de mine, spuse el.

— Ar accepta divorţul? întrebă dactilografa.

— Nu prea cred, spuse el.

Dactilografa porni să rîdă.

— Ar trebui să-ţi lichidezi soţia! spuse ea.

*

Seara, în timpul cinei, Mr. Preble fu mai tăcut, contrar obiceiului.

La vreo jumătate de oră după ce-şi consumă cafeaua, începu să vorbească, fără să-şi ia privirea de la ziar.

— Ce-ar fi să coborîm în pivniţă? spuse Mr. Preble nevestei-sii.

— Ce să facem acolo? întrebă ea, fără să-şi ridice privirea din cartea pe care-o citea.

— Nu ştiu! spuse el. N-am mai coborît de mult în pivniţă, cum făceam pe vremuri!

— N-am fost niciodată în pivniţă, dacă mi-aduc bine aminte, spuse doamna Preble. Şi-aş putea trăi liniştită pînă la sfîrşitul zilelor, fără să simt nevoia de-a coborî în pivniţă.

Mr. Preble tăcu timp de cîteva minute.

— Şi dacă ţi-aş spune că ţin foarte mult să mergem în pivniţă? începu din nou s-o sîcîie Mr. Preble.

— Ce te-a apucat? îl întrebă nevastă-sa. În pivniţă e frig şi n-avem ce căuta acolo.

— Am putea aduna bucăţele de cărbuni, spuse Mr. Preble. Poate inventăm un joc, să ne distrăm cu bucăţele de cărbuni.

— N-am poftă să merg în pivniţă, spuse nevastă-sa. De altfel, nu vezi că citesc?

— Ia ascultă, spuse Mr. Preble, ridicîndu-se şi pornind să măsoare odaia, în lung şi-n lat. De ce mă refuzi, cînd îţi cer să coborîm în pivniţă? Poţi foarte bine să citeşti şi-acolo, dacă asta te împiedică.

— Nu-i destulă lumină, spuse ea, şi-n afară de asta nici nu mă gîndesc să cobor în pivniţă. Mai bine ţi-ai vedea de treburile tale.

— Ei, drăcia dracului! zise Mr. Preble, bătînd cu piciorul în podea. Nevestele altora pot coborî în pivniţă. De ce nu vrei niciodată să faci ce ţi se cere? Vin de la birou mort de oboseală, şi tu nici să mergi cu mine în pivniţă nu vrei! Martor mi-e Dumnezeu că nu-i aşa de departe, că doar nu-ţi cer să mergi cu mine la cinema, sau la alte bazaconii d-astea.

— Nu vreau să merg în pivniţă, mă auzi? strigă doamna Preble.

Mr. Preble se aşeză pe colţul biroului.

— Bine! Bine! spuse el. Îşi luă din nou ziarul. Totuşi, aş fi vrut fore mult să mă laşi să vorbesc. De fapt, vreau să-ţi spun altceva în privinţa pivniţei. E un fel de... surpriză.

— Nu-ncetezi o dată să mă baţi la cap cu povestea asta? întrebă doamna Preble.

— Ascultă, zise Mr. Preble, ridicîndu-se dintr-o singură mişcare. Mai bine să-ţi spun adevărul, decît să tot dau tîrcoale în jurul borcanului. Vreau să te lichidez, ca să mă-nsor cu dactilografa. Ai ceva împotrivă? În fiecare zi se-aude aşa ceva. Dragostea e o problemă ce nu se poate dirija...

— Am mai discutat în chestia asta, de nu ştiu cîte ori, zise doamna Preble. Nu vreau s-o luăm de la început!

— N-aveam altceva de gînd, decît să-ţi spun cum stau lucrurile, zise Mr. Preble. Dar aşa eşti tu, totdeauna iei lucrurile ca la carte. Ca Dumnezeu! chiar credeai că aveam intenţia să cobor în pivniţă şi să inventez un joc idiot cu bucăţele de cărbuni?

— Nici o clipă n-am crezut aşa ceva, zise doamna Preble. Am înţeles de prima dată că voiai să coborîm în pivniţă ca să mă îngropi acolo.

— Acuma vorbeşti şi tu, după ce ţi-am dezvăluit singur planurile mele, zise Mr. Preble. Nu ţi-ar fi dat prin cap, dacă nu-ţi spuneam.

— Tu mi-ai spus, e-adevărat; dar te-am făcut să vorbeşti, zise doamna Preble. De altfel, ştiu totdeauna dinainte ce ai în minte.

— Niciodată nu poţi să ştii ce-mi trece prin minte!

— Zău? Ei bine, află atunci că ştiam că vrei să mă îngropi în pivniţă, de cînd ai pus piciorul în casă, în astă seară.

Şi doamna Preble îşi ţintui bărbatul cu-o privire înflăcărată.

— Aiurea, exagerezi, pur şi simplu, zise Mr. Preble, foarte contrariat. N-aveai de unde să ştii. De fapt abia de cîteva minute mi-a trecut ideea asta prin cap.

— O aveai de mult în cap, ideea asta, zise doamna Preble. Îmi închipui că femela aia de dactilografă, te-a împins la asta.

— E inutil să fii sarcastică, zise Mr. Preble. Habar n-are de planurile mele. Aveam de gînd să-i spun că ai plecat în vizită la nişte prieteni şi că te-ai prăbuşit în mare, de pe faleză. Nu vrea nimic altceva, decît să divorţez.

— Mă faci să rîd, zise doamna Preble, te rog, lasă-mă să rîd. La nevoie sînt de acord să mă îngropi în pivniţă, dar nici nu mă gîndesc să divorţez, n-am să accept aşa ceva.

— Asta o ştie! i-am spus eu, zise Mr. Preble. Adică vreau să spun că... i-am spus că n-ai să divorţezi niciodată.

— I-ai spus și că vrei să mă îngropi în pivniță, mai mult ca sigur, zise Mrs. Preble.

— Nu-i adevărat, spuse Mr. Preble, cu multă demnitate. Povestea asta rămîne numai între noi doi. Aveam de gînd să nu spun o vorbă, nimănui.

— Aiurea! Ai să-ți lărgești gura la toată lumea, te cunosc eu. Geaba încerci să mă duci, spuse doamna Preble.

Mr. Preble trase cîteva fumuri din țigare.

— Tare-aș vrea să te fi îngropat în pivniță și să terminăm o dată cu chestiunea asta, spuse el.

— Și nici o clipă nu-ți dă prin cap c-ai să fii prins, sonatule! Totdeauna sînt prinși. De ce nu te duci să te culci, în loc să-ți faci iluzii în zadar?

— Nu vreau să mă culc, zise Mr. Preble. Vreau să te îngrop în pivniță. M-am hotărît. Nu văd cum aș face să mă înțelegi mai bine.

— Ascultă, zise doamna Preble, zvîrlindu-și cartea pe podea, ai să fii mulțumit și-ai să taci o dată din gură, dacă am să merg în pivniță? O să am un pic de liniște dacă o să cobor în pivniță? Ai să mă lași o dată în pace, dacă o să cobor în pivniță?

— Da, spuse Mr. Preble. Dar strici totul, dacă iei această atitudine.

— Sigur că da, sigur că da, eu sînt cea care stric totul. Renunț la citit în mijlocul unui capitol, și tot eu sînt de vină. N-am să știu niciodată cum se termină cartea, și ție puțin îți pasă.

— Ce, eu te-am obligat să începi cartea? întrebă Mr. Preble.

Deschise ușa pivniței. Poftim, treci prima.

*

— Brrr! făcu doamna Preble, începînd să coboare treptele. E frig al dracului! Numai tu puteai să ai astfel de idei, pe timpul ăsta! Alt bărbat și-ar fi îngropat nevasta în pivniță vara...

— Nu putem face totul, atunci cînd ni se năzare, zise Mr. Preble. Fata asta mi-a căzut cu tronc abia pe la sfîrșitul toamnei.

— Oricare altul decît tine, s-ar fi aranjat să se îndrăgostească mai din timp. Lucrează de atîția ani cu tine. De ce lași pe alții, să ți-o ia înainte? Dumnezeule! Ce murdar e-aici? Ce-ai în mînă?

— Mă pregăteam să-ți crap capul cu fărașul! zise Mr. Preble.

— Nu mai spune! zise doamna Preble. Ei, bine! Scoate-ți din cap ideea asta. Ce vrei să faci? Să lași indicii de gradul ăsta tocmai în mijlocul pivniței; și primul detectiv care-și va băga nasul aici, să descopere totul de la prima vedere? Fă-mi plăcerea și du-te în stradă de caută o rangă, ceva, ceva care să nu-ți aparțină.

— Aha! Ai dreptate! zise Mr. Preble. Dar de unde să găsesc o rangă în mijlocul drumului? Numai femeilor le poate trăsni prin minte că se găsesc oriunde bucăți de fier de asemenea dimensiuni.

— Dacă ai să cauți unde trebuie, ai să dai de ceva, zise doamna Preble. Să nu mă lași prea mult s-aștept. Să nu-ți treacă prin gînd să te-abați pe la tutungerie, după țigări. N-am să stau toată noaptea aici, să-nghet în pivnița asta glacială.

— E foarte O.K.! zise Mr. Preble. Dau fuga.

— Și trage ușa după tine! urlă în urma lui doamna Preble. Unde-ai fost crescut? În grajd?

Traducere de M. COSMIN

Anecdote

● *Mably, filozof iluminist și scriitor din secolul al XVIII-lea, era îndemnat să candideze pentru un fotoliu rămas vacant la Academia Franceză.*

— Dacă aș fi la Academie, răspunse Mably, s-ar putea ca lumea să se întrebe „de ce este?" Prefer să se întrebe „de ce nu este?"

● *Alexandre Dumas-fiul lua masa la Marsilia la doctorul Gistal, o celebritate medicală.*

— Iubite prieten, îi spuse Gistal trecînd în salon, se spune că improvizezi ca un înger. Onorează-mi deci, dacă vrei, albumul cu cîteva versuri.

— Cu plăcere, răspunse Dumas. Și scoțîndu-și creionul, scrise:

De cînd doctorul Gistal
Are lumea-n îngrijire
S-a dărîmat un spital

— Flatat, foarte flatat, îl întrerupse doctorul.

Și s-au făcut trei cimitire,
continuă Dumas imperturbabil.

● *La reprezentația unei piese de Emile Augier, Dumas-fiul, care se afla în apropierea autorului, îi arătă un spectator adormit:*

— Privește un pic ce efect are opera dumitale!

Puțin timp după aceea, se juca o piesă de Dumas-fiul. Privind cu atenție în sală, Augier descoperi un spectator adormit într-un fotoliu.

— Vezi, dragă prietene, efectul operei dumitale?

Dumas privi și răspunse:

— Ah, da, îl cunosc. E același spectator de data trecută. Încă nu s-a trezit!

● *Aflîndu-se într-o societate aleasă, Voltaire îl lăuda pe poetul și naturalistul german Albrecht von Haller.*

Unul din cei care se aflau în jurul lui Voltaire îl întrerupse.

— Domnule Voltaire, dar îl lăudați pe domnul de Haller care are despre dumneavoastră păreri cu totul opuse.

— Se poate, răspunse Voltaire. Fără îndoială că amîndoi ne înșelăm.

● *Saint-Amant, poet francez din secolul XVI, se găsea într-o zi într-o societate unde văzu pe cineva cu părul negru și barba albă. Acest contrast păru bizar celor prezenți și cum nimeni nu și-l putea explica, Saint-Amant zise:*

UMOR

— E foarte posibil că acest domn osteneşte mai mult cu maxilarele decît cu capul.

● Rabelais îl însoţea pe Cardinalul Du Bellay, proaspăt numit ambasador, la Roma. În audienţa pe care Du Bellay o avu la Papă, nu lipsi nici marele scriitor. Du Bellay se apropie de Sfîntul Părinte şi în timp ce, conform protocolului, îi săruta papucul, Rabelais se retrase imediat fără a spune o vorbă. Cînd ambasadorul l-a întrebat care a fost raţiunea acestei jignitoare comportări, Rabelais i-a răspuns :

— Dacă dumneavoastră, care sînteţi stăpînul meu, aţi sărutat papucul Papei, ce-aţi fi vrut să mai fi sărutat eu?

● În timp ce lucra în biroul său, Budé, umanist şi elenist francez de seamă (1468—1540) fu înştiinţat că locuinţa i-a luat foc.

— Anunţaţi-o vă rog pe soţia mea. Eu nu mă amestec în treburile menajului.

● Ludovic al XIV-lea îl întrebă într-o zi pe un nobil de la Curte, a cărei ambiţie exagerată era foarte cunoscută :

— Ştiţi spanioleşte ?

— Nu, sire

— Păcat.

Crezînd că învăţînd spaniola, va putea ajunge ambasador, îşi dădu toată osteneala s-o deprindă cît mai repede. Se înfăţişă apoi regelui.

— Sire, am învăţat spaniola.

— Şi cunoaşteţi această limbă aşa de bine încît aţi putea vorbi chiar cu spaniolii înşişi ?

— Da, sire, răspunse nobilul plin de speranţe.

— Vă felicit : veţi putea citi Don Quijote în original.

● Scriitorul Alexandru Cazaban, povestitorul atitor întîmplări vînătoreşti, era picher în apropiere de Buzău şi făcuse toate încercările pentru a fi mutat în Bucureşti.

În cele din urmă se prezentă în audienţă la ministrul Lucrărilor publice şi comunicaţiilor, care nu era altul decît Barbu Delavrancea.

— Domnule ministru, mă scol în fiecare zi în zori...

— Foarte bine, ai ocazia să vezi în fiecare zi cîte un răsărit de soare.

— E adevărat, dar eu vreau să văd şi un „Apus de soare".

Delavrancea iscăli decretul de mutare a scriitorului la Bucureşti.

● O doamnă cu relaţii urma să compară în faţa tribunalului din Dijon. Pentru a obţine cîştig de cauză, veni la Paris şi solicită o audienţă ministrului Justiţiei căruia îi ceru o recomandaţie pentru a-i asigura o sentinţă favorabilă. Ministrul o refuză. Contesa Talleyrand interveni şi ea pe lîngă ministru, fiind şi ea la rîndul ei refuzată. Doamna Talleyrand apelă la regină. Din nou refuz. Desperată, doamna din Dijon se hotărî să încerce la Versailles, unde plecă chiar a doua zi. Drumul cu diligenţa era destul de greu. Coborî la Sèvres, ca să facă restul drumului pe jos. Un necunoscut se oferi s-o conducă pe un drum mai scurt şi mai plăcut. Mergînd împreună, doamna îi povesti întîmplătorului însoţitor motivul care o duce la Versailles. Acesta o ascultă atent, şi-i spuse :

— Mîine veţi avea ceea ce solicitaţi.

Şi, într-adevăr, a doua zi, doamna primi recomandaţia de care avea nevoie.

Necunoscutul nu era altcineva decît... vizitiul lui Ludovic al XVI-lea.

● Cînd pleca dimineaţa de acasă, cunoscutul învăţat francez Amper scria pe uşă :

„Domnilor ! Amper nu-i acasă, veniţi diseară".

Întorcîndu-se acasă după două ceasuri, Amper văzu cele scrise pe uşă, şi plecă.

Şi reveni tocmai seara.

● Savantul microbiolog german Robert Koch dădea asistenţă medicală oamenilor simpli cu multă bunăvoinţă şi grijă.

Într-o zi, a fost chemat la palatul împăratului Wilhelm.

— Nădăjduiesc că nu mă vei trata la fel ca pe zdrenţăroşii din spitalul dumitale, îi spuse împăratul.

— Mi-e teamă că asta este imposibil, majestatea-voastră ! răspunse cu demnitate Koch. Se spune că eu îi îngrijesc pe pacienţii mei ca pe nişte regi.

● O dată Socrate a fost întrebat care este organul cel mai lipsit de sensibilitate din corpul omenesc.

— Nasul, răspunse el. Bunică-mea l-a dus toată viaţa ei de nas pe bunicul meu, fără ca acesta să simtă.

● Victor Hugo se îndrepta spre Prusia. La graniţă, jandarmii, după formalităţile de rigoare, îl întrebară :

— Cu ce vă ocupaţi ?

— Scriu, răspunse Hugo.

— Eu vă întreb cu ce vă cîştigaţi existenţa ?

— Cu pana, spuse scriitorul !

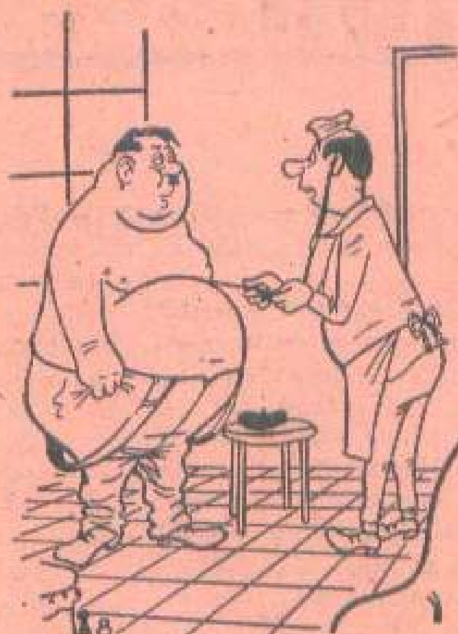
Jandarmul notă : „Hugo, negustor de pene".

UMOR DE PESTE HOTARE

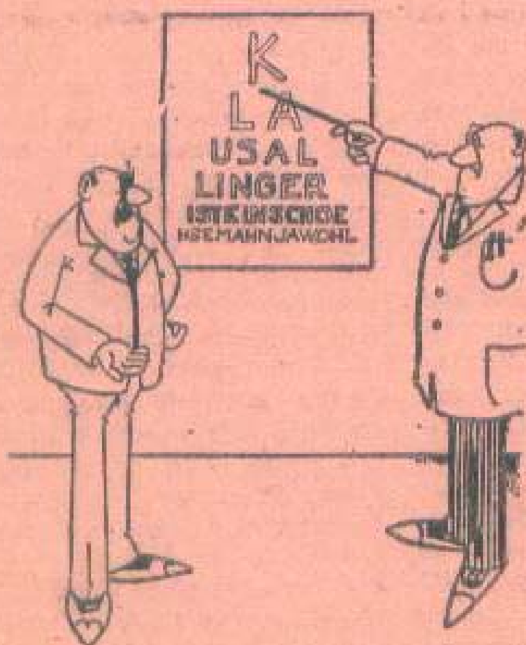
De-ale lui ESCULAP

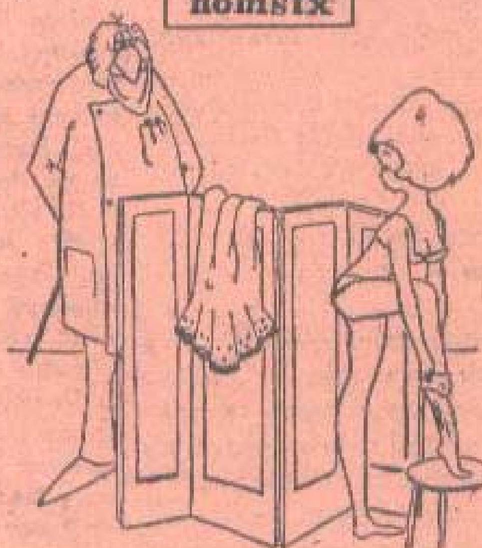
— *Fiţi mai bărbat, domnule Dupont !...*

— *Dacă aţi inspira adînc şi v-aţi trage umerii înapoi, aş putea să-mi recapăt stetoscopul...*

— *Bineînţeles că văd, domnişoară !...*

— *Pentru un oculist, sînteţi într-adevăr cam prea scrupulos...*

FLACARA CURIOZITĂȚI

Se va verifica experimental teoria lui Einștein?

Doctorul Harold Lyons, „tatăl" orologiului atomic, studiază posibilitatea folosirii invenției sale pentru verificarea celebrei teorii a relativității a lui Einstein.

Orologiul, care cîntărește 13 kg, nu admite nici cea mai mică abatere, chiar în timp de o mie de ani. El funcționează pe baza frecvenței absolut regulate a celor 24 000 000 vibrații pe secundă a moleculelor de amoniac.

Ideea doctorului Lyons constă în a expedia orologiul său pe bordul unui satelit artificial care să orbiteze în jurul pămîntului, cu mare viteză.

Ora dată de acesta va fi transmisă pe pămînt prin radio, unde va fi comparată cu cea arătată de alt orologiu atomic, absolut identic cu primul.

Dacă cele două orologii nu vor mai fi de acord, marcînd diferențe, teoria lui Einstein se va confirma definitiv, experimental : timpul — elastic și relativ.

Baia elefantului

Este necesar ca, din timp în timp, elefanții aflați în captivitate (ca pensionari ai grădinilor zoologice sau ai circurilor) să fie supuși unei băi cît se poate de meticuloase.

Baia, care necesită concursul a cel puțin trei persoane, începe prin ungerea pachidermului cu săpun de cea mai bună calitate ; este nevoie în acest scop de circa 40 kg săpun. Pielea elefantului este apoi frecată cu nădejde, cu perii și apă caldă, acordîndu-se o deosebită atenție urechilor.

După o clătire prelungită cu apă curată și după uscare, pielea elefantului se freacă minuțios cu glaspapir, după care urmează o frecție prelungită pe tot corpul cu ulei de măsline pur (ceea ce înghite peste 50 kg !). Pielea capătă o frumoasă culoare gri, devine suplă și strălucitoare.

Nici baia Cleopatrei nu era atît de costisitoare...

Operaţie chirurgicală acum... 4 000 de ani

Profesorii R. Brothwell şi V. Moller, de la British Museum, au studiat oasele antebraţului unui schelet omenesc aparţinînd colecţiei departamentului de egiptologie şi datînd din timpul celei de a IX-a dinastii egiptene, adică aprox. din anii 2 000 î.e.n. Ei au constatat că atît cubitusul cît şi radiusul au fost amputate la circa 100 mm deasupra încheieturii mîinii.

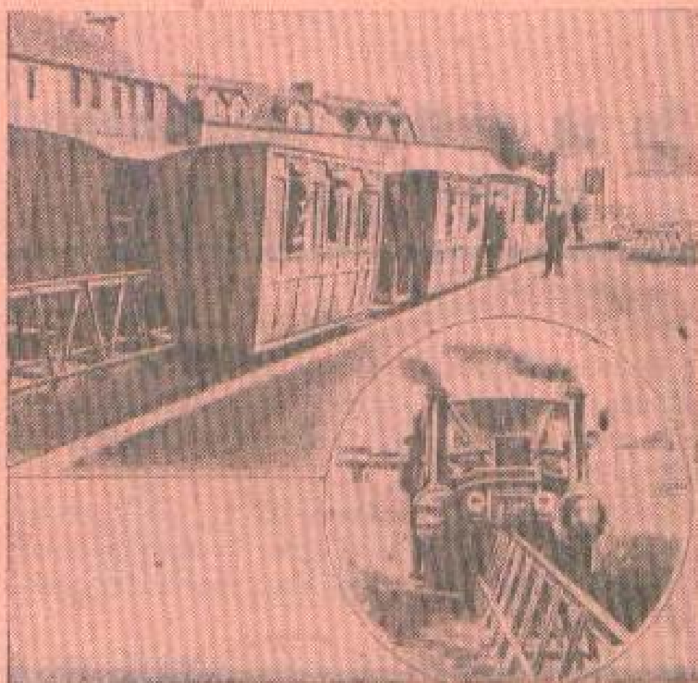
Potrivit părerilor susnumiţilor profesori, amputarea nu se datorează unei lovituri primite într-o luptă, deoarece tăietura este regulată şi practicată în unghi drept. Ei susţin că este vorba de o amputare chirurgicală, necesitată de o rană infectată.

Vechii egipteni erau renumiţi ca chirurgi cît se poate de îndemînatici.

Cale ferată originală acum peste 50 de ani

În Irlanda, în 1914, un inginer a proiectat şi a realizat acest drum de fier cu aspect bizar care însă, la probele tehnice, a dat rezultate foarte satisfăcătoare. Preţul a fost mai puţin costisitor decît cel al construirii unei căi obişnuite.

„Calea" era formată dintr-un soi de şasiu triunghiular, înălţat cu 65 cm faţă de sol; locomotiva şi vagoanele, segmentate în două corpuri absolut simetrice, încălecau şina de sus. Alte două şine, dispuse spre baza şasiului, contribuiau la menţinerea echilibrului întregii garnituri, care-şi putea permite să ruleze cu o viteză de pînă la 32 km pe oră, deraierile fiind absolut excluse.

STRADIVARIUS faţă-n faţă cu electronica

S-a născut acum mai bine de trei secole şi jumătate la Cremona, vlăstar al ingeniozităţii şi măiestriei marilor lutieri italieni: Stradivarius, Amati, Guarneri. Şi nimeni, de atunci încoace, n-a reuşit să facă ceva mai desăvîrşit.

Dar iată că, în zilele noastre, un inginer specialist în electronică reuşeşte să... calculeze ştiinţific o vioară, realizînd-o apoi, mai bună şi — culmea! — incomparabil mai ieftină!

Profesorul Dacos, de la Universitatea din Liège, (reţineţi: profesor de electronică, nu de muzică), a realizat o vioară pe care a prezentat-o celor mai renumiţi specialişti, celor mai mari violonişti, celor mai buni lutieri din lumea în-

treagă. Aprecierea unanimă : instrumentul este excepțional, este o minune !

Stradivarius, în urma multor strădanii, încercări și, fără doar și poate, eșecuri, reușea să găsească — evident, empiric — proporțiile optime ale viorii, care să realizeze echilibrul ideal între vibrațiile aerului, și cele ale cutiei de rezonanță pe care o reprezintă corpul viorii.

Vioara profesorului Dacos este pe de-a-ntregul calculată, pusă în ecuație. Prof. Dacos a considerat cutia de rezonanță a viorii comparabilă cu o linie electrică obișnuită. Se știe că propagarea curentului electric este modificată de apariția unei impedanțe electrice pe linie, adică a unei rezistențe diferite față de rezistența liniară care este constantă.

Sunetul propagîndu-se în cutia de rezonanță a viorii la fel ca electricitatea pe fir, poate fi modificat introducînd impedanțe sonore în masa lemnoasă, și aceasta cît se poate de simplu : făcînd să varieze grosimea tăbliilor de deasupra și de dedesubt ale cutiei de rezonanță, în punctele sau zonele necesare.

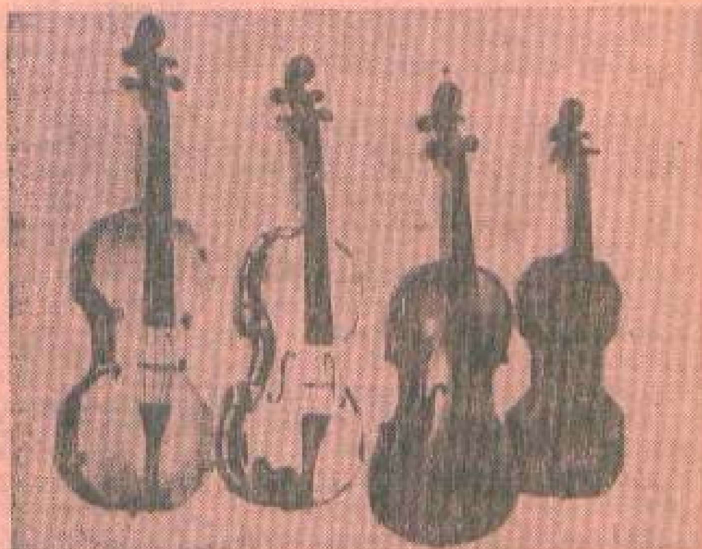
Sistemul de unde staționare este astfel modificat și analizîndu-se la spectrograf frecvențele obișnuite, este posibil să se schimbe, după dorință, timbrul viorii, apropiindu-l cît mai mult de timbrul perfect. *Pentru aceasta ajunge doar să adăugăm sau să scoatem materialul lemnos din anumite locuri dinainte calculate. Simplu, nu ?*

Prin această descoperire fundamentală, au fost spulberate toate legendele referitoare la secretele de construcție ale marilor lutieri de odinioară.

S-au creat premisele practice pentru ca o vioară de calitate să nu mai fie fabricată prin încercări și dibuiri, ci să devină un instrument calculat cu precizie, la fel ca — de pildă — un aparat de radio sau un televizor.

E drept că în felul acesta, se pierde din poezie ; în schimb, se cîștigă în calitate. Spre folosul muzicii ! Și un amănunt de loc neglijabil ! — se pot crea oricît de multe instrumente de calitate desăvîrșită, la prețuri incomparabil mai ieftine, față de exemplarele rarisime ieșite din mîinile meșterilor din Cremona.

Viorile experimentale ale prof. Pacos. Cele de la extrema stîngă și extrema dreaptă, tăiate „cu barda" din cea mai banală scîndură pentru dușumele, au o sonoritate cu nimic mai prejos decît cele mai renumite viori din Cremona.

◀ Prof. Pacos făcînd un „consult" electronic al unei viori. La stînga sa, un spectrograf de concepție proprie, cu ajutorul căruia face analiza spectrală a frecvenței sunetelor emise de instrumentul respectiv.

MEDICI ȘI PSIHOLOGI ROMÂNI APLICĂ CU SUCCES

hipnoza în medicină

In urmă cu aproape 90 de ani, marele savant francez Charcot a făcut cîteva experiențe care au devenit celebre. Bolnave mute, surde sau paralitice au fost vindecate în mod spectaculos. Despre aceste vindecări „miraculoase" le-a vorbit studenților, la timpul său, și marele nostru neurolog dr. Gh. Marinescu. Era vorba de bolnave isterice, la care metoda hipnozei dădea cele mai bune rezultate terapeutice. Se știe, de altfel, că aplicînd și dezvoltînd metoda lui Charcot, savantul român a fost primul medic din lume care a vindecat un bolnav de hemiplegie isterică cu ajutorul sugestiei hipnotice, studiind cazul cu ajutorul aparatului de filmat.

In spitalul ce poartă numele ilustrului savant, la clinica de neuropsihiatrie a spitalului „Dr. Gh. Marinescu", hipnoza este astăzi utilizată cu același succes în vindecarea unor boli psihice. Doctorul Nistor Diaconescu, psihologul Vladimir Gheorghiu și dr. V. Pîrvan au pus la punct o metodă de hipnoză-sugestie care s-a dovedit eficace în cele mai variate boli cu o componentă psihică apreciabilă ca: insomnii, dureri de cap, tulburări de vedere sau de vorbire, obsesii, unele paralizii și boli de piele cu implicații nervoase (prurit).

Hipnoza va putea constitui în viitor o „metodă elegantă și simplă" — cum o numește dr. N. Diaconescu — în realizarea nașterii fără dureri, în terapia unor boli interne ca ulcerul sau hipertensiunea arterială, în psihiatrie, în pregătirea bolnavului pentru operații sau chiar în intervenții chirurgicale sub stare de hipnoză (cînd bolnavul nu tolerează anestezicele).

Pepene... fără sîmburi

La Facultatea de biologie a Universității din București a fost realizată o performanță interesantă. După mai mulți ani de cercetări, asistentul universitar Ion Anghel a realizat modificări genetice la pepenele verde, cu ajutorul unei substanțe chimice extrase din brîndușa de toamnă. Pepenii și-au dublat volumul față de cei „clasici", fiind lipsiți de semințe și avînd o cantitate crescută de zahăr (cu 30—40%), frăgezime și gust deosebit de plăcut. In plus, numărul de fructe este mai mare la fiecare plantă, și totodată ele pot fi conservate mai bine.

Cultura acestor pepeni, denumiți în biologie „poliploizi", va intra în curînd în practica curentă.

Radiații la... dentist

La spitalul „Dr. Gh. Marinescu" din Capitală, colectivele de medici de la serviciile de stomatologie și röentgenterapie au pus la punct o metodă deosebit de eficace în tratamentele dentare: radioterapia.

Tratamentul cu radiații, în doze extrem de mici, pînă la 25 röentgen pe ședință, a dat rezultate spectaculoase în reacțiile inflamatorii postobturatorii, în extracțiile laborioase, alveolite postextracționale, în procesele septice ale țesuturilor din cavitatea bucală etc. Asociată tratamentelor stomatologice „clasice", röentgenterapia oprește evoluția procesului infecțios, ameliorează durerile bolnavului și înlocuiește în mare măsură aplicarea antibioticelor. Se conturează astfel o nouă metodă, ușor de aplicat, în practica stomatologică.

Automobil... la priză

Un tip de acumulator electric de mare capacitate a fost realizat în S.U.A. El folosește drept catod un aliaj de litiu-telur și un anod de litiu. Ca electrolit se utilizează un amestec de halogenuri de litiu în stare topită. Capacitatea acumulatorului este de peste șapte ori mai mare decît cea a acumulatorilor de sodiu-sulf experimentați de compania Ford. Noul acumulator prezintă și avantajul că durata încărcării este de numai cincisprezece minute, și asigură unui autoturism electric o autonomie de mers de 320 km, la o viteză de 95 km/oră.

Cercetările axate pe înlocuirea la automobile a motoarelor de combustie, cu electromotoare, în vederea reducerii poluării aerului, au luat o mare amploare în ultimii ani și în cadrul acestei acțiuni se întrevede că acumulatorul de litiu-telur va intra într-un timp relativ scurt în domeniul utilizărilor practice.

Un hormon al somnului

La Universitatea Harvard din S.U.A. s-au reluat cercetările începute în 1913 de savanți francezi în căutarea unui hormon necunoscut al somnului.

Unor șobolani li s-a inoculat în encefal cu ajutorul unor sonde permanente, o cantitate mică de lichid cefalorahidian prelevat de la două grupe de capre, unele lăsate să doarmă normal și altele ținute în stare de veghe timp de 72 de ore. S-a demonstrat că toți șobolanii inoculați cu lichid provenit de la caprele ținute în stare de veghe au adormit la ora în care în mod normal erau în stare de veghe, iar cei inoculați cu lichidul prelevat de la celelalte animale și-au menținut ritmul de viață și de somn obișnuit.

Se pare, deci, că în stare de veghe prelungită, sistemul nervos central secretă o substanță care poate declanșa somnul. Rămîne deschisă problema izolării acestui hormon pentru aplicații terapeutice.

PEISAJUL ROMÂNESC ARMONIOS CA UN CÎNTEC

ADRIAN COSTA

MOTTO

Într-o țară așa de frumoasă, c-un trecut așa de glorios, în mijlocul unui popor atît de deștept, cum să nu fie o adevărată religie iubirea de patrie și cum să nu-ți ridici fruntea, ca falnicii strămoși de odinioară, mîndru că poți spune : „Sînt român !"

AL. VLAHUȚĂ

„Cu cît sînge ne-am plătit noi pămîntul acesta scump tuturor românilor — scump pentru frumusețile și bogățiile lui", scrie poetul la capătul drumului care l-a purtat prin „România pitorească".

Pămînt scump ! Oricine l-a străbătut cu veacuri în urmă, ca și astăzi — nu a putut trece fără să se oprească și să admire harul de frumusețe cu care natura a dăruit mărinimoasă acest colț de lume în care muntele și marea țin într-o îmbrățișare fertilă dealurile bogate, cîmpia mănoasă, întregind echilibrul armonios ca un cîntec al peisajului românesc.

Din loc în loc, acest echilibru — străveche și blîndă imagine — este întrerupt de cîte o țîșnire insolubilă de frumusețe nebănuită care dă relief întregului, stîrnind simțămintele de admirație ale oricărui privitor — o peșteră, un lac, un pisc de munte, stînci în forme ciudate, așezări bizare ieșite din jocul capricios al forțelor firii. Toate sînt astăzi ridicate la rangul de monumente ale naturii și, ca atare, protejate și înfățișate cu o nouă strălucire tuturor celor — din ce în ce mai mulți — care vor să-și încînte privirile cu ele.

DELTA

Lacul codrilor albastru
Nuferi galbeni îl încarcă,
Tresărind în cercuri albe
Îl cutremură o barcă.

Imaginea eminesciană e aproape aidoma. Lipsesc codrii, înlocuiți prin desișul de stuf, iar barca nu se zărește. Interpreții principali — nuferii galbeni — sînt însă la locul lor, exponenți autentici ai Deltei, împărăție a apei, a stufului, a păsărilor, a peștilor.

Delta Dunării e cea mai mare, cea mai joasă și cea mai tînără unitate fizico-geografică a țării și singura care, deocamdată, crește în suprafață în dauna mării. Este în această mișcare implacabilă un rezultat al luptei neostenite a uscatului cu apa. Deocamdată — iar la scara geologică deocamdată înseamnă multe mii de ani — victorios e uscatul. Pe

PEISAJUL ROMÂNESC

armonios ca un cîntec

vremea lui Herodot, părintele istoriei, care a vizitat gurile Dunării, a găsit aici un mare estuar. Sînt 2 400 de ani de atunci. Acum există Delta, iar dacă o veți măsura, la anul îi veți găsi marginea cu 90 de metri mai în larg.

Aflîndu-se, cu cei peste 5 000 de kilometri pătrați ai săi, printre cele mai întinse delte fluviale, Delta Dunării este, prin așezarea ei în zona temperată a globului, prin adăposturile naturale și abundența de hrană pe care le oferă, un potrivit loc de răscruce a marilor migrații de păsări, între regiunea arctică și cea tropicală. Pentru unele specii, Delta este un loc de popas. Pentru altele, venite din miazănoapte, loc de iernare, în timp ce multe altele cuibăresc aici, ca oaspeți de vară. Primăvara și toamna se adună milioane de aripate de toate felurile, poposind pe această „placă turnantă" în drum spre alte țărmuri, la chemarea destinului lor cosmic irezistibil.

În timp ce în aer și în desișuri se... vine sau se... pleacă, în ape se săvîrșesc migrațiile peștilor, replică subacvatică a implacabilelor cicluri biologice de la suprafață. Și astfel, lumea din adîncuri cu cea din înălțimi își dau mîna pentru a se integra în felul lor unic, în acea lume fără seamăn care este Delta Dunării, „o stăpînire a necunoscutului și a tainei", cum a numit-o Sadoveanu.

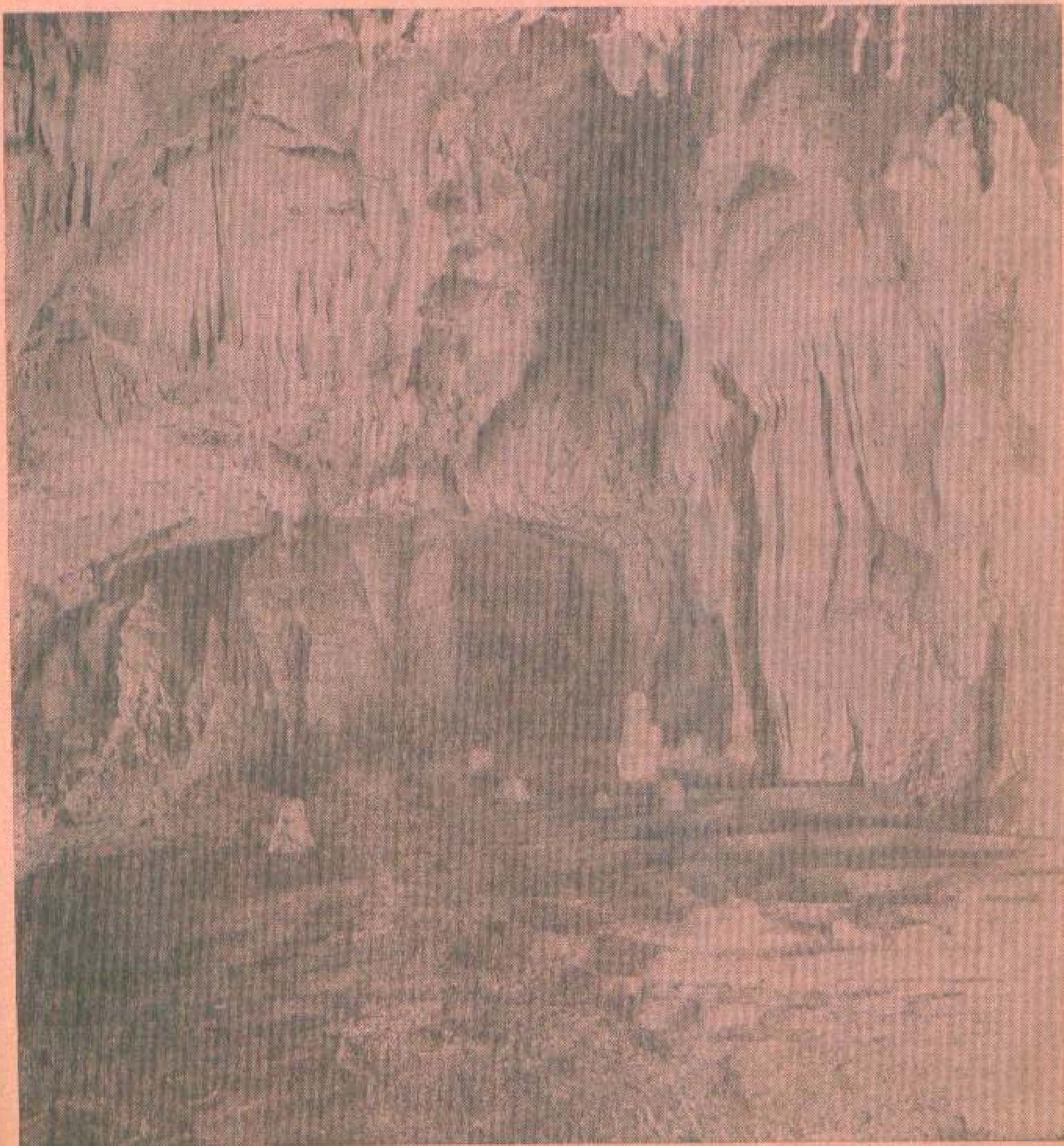
Peştera

Într-o zi a lunii octombrie 1963, autorul imaginii, cercetător la Institutul de geografie al Academiei, a descoperit această peșteră în Cheile Carașului din Munții Aninei. Da, se mai fac și astăzi descoperiri geografice în țara noastră!

Această descoperire, ca și altele, se datorește întîmplării. Explorată de descoperitorul ei imediat, apoi după un an în chip mai temeinic, peștera, lungă de 350 metri, împodobită cu straniile plăsmuiri de calcar pe care le puteți vedea, s-a dovedit a fi unul din cele mai interesante monumente ale naturii.

Cînd a fost să fie botezată, această peșteră din Cheile Carașului a primit numele lui Emil Racoviță, întemeietorul speologiei românești, aducîndu-se astfel eminentului savant un prea modest omagiu.

PEISAJUL ROMÂNESC

armonios ca un cîntec

Lacul Roşu

În anul 1838 (cu puţin efort s-ar putea afla, probabil, şi ziua) o coastă de munte din Suhard s-a prăbuşit pînă în albia Bicazului, tăindu-i cursul. Aşa s-a născut Lacul Roşu, care a prins sub apele sale o pădure întreagă de brazi. Deasupra undelor şi prin transparenţa de cleştar a lacului se poate vedea şi astăzi cum îşi înalţă rugătoare vîrfurile pădurea înecată.

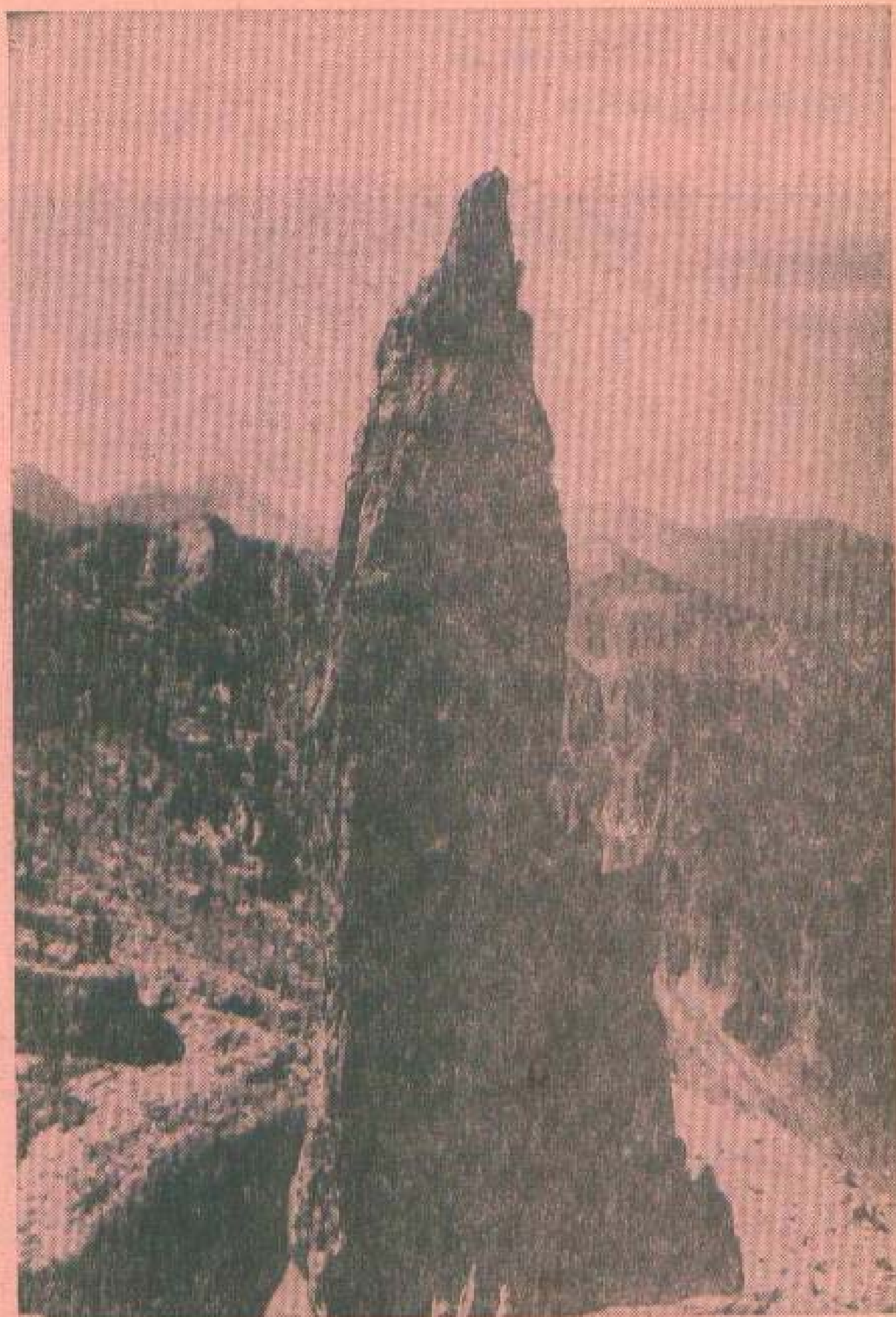
Brazii înlănţuiţi de ape rămîn în picioare, drepţi, mîndri, pînă în clipa cînd mor. Frumuseţea lacului — avem oare dreptul s-o spunem? — izvorăşte, înainte de toate, din durerea brazilor.

Din preajmă îşi oglindesc chipul sobru în apele cristaline ale lacului brazii rămaşi pe ţărmuri — martori muţi ai tragediei fraţilor lor — iar mai din sus, căţăraţi pe stîncile munţilor dimprejur, cîteva specii rare: cetina de negi şi mai rara tisă, împreună cu pîlcuri de pini. Toate se află în locuri inaccesibile celorlalte neamuri de conifere şi chiar omului.

În această retragere le stă însuşi secretul supravieţuirii: de mii şi mii de ani molidul presează speciile rare, le împinge tot mai sus, tot mai departe, lăsîndu-le numai locul în care el nu ar putea trăi.

Cîte drame se consumă, prea puţin ştiute, în adîncurile naturii, în sălbăticia munţilor!

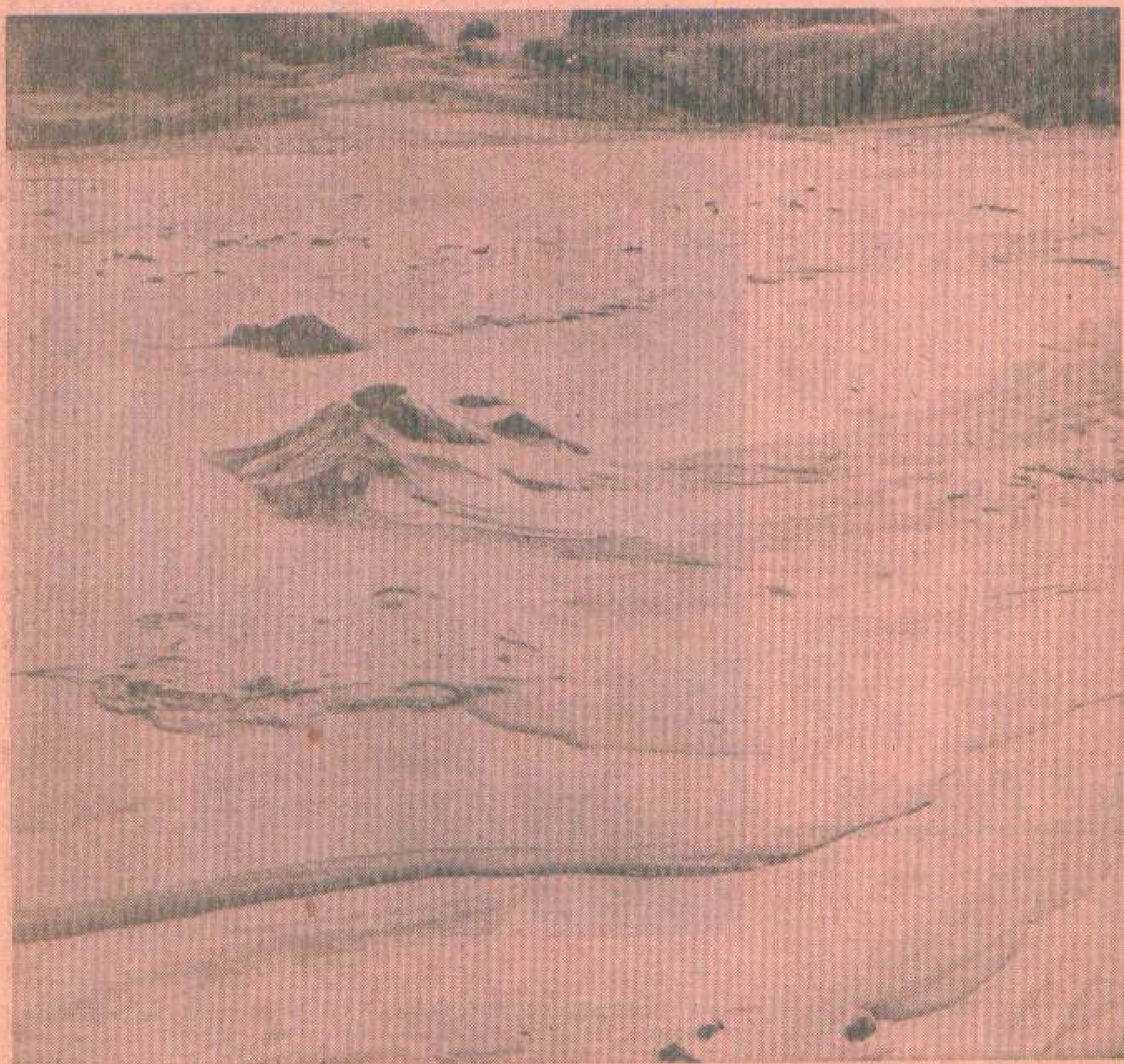
Acul Cleopatrei

Aţi auzit — nu-i aşa? — expresia: e frig de crapă pietrele. Vă oferim de astă dată o mostră autentică de piatră... crăpată de frig, un frig pe care nici unul dintre contemporani nu l-a trăit niciodată. Cu zeci de milenii în urmă s-a născut din frig această siluetă încremenită, poate ca o mărturie a marilor evenimente geologice care au tăiat fără milă carnea planetei.

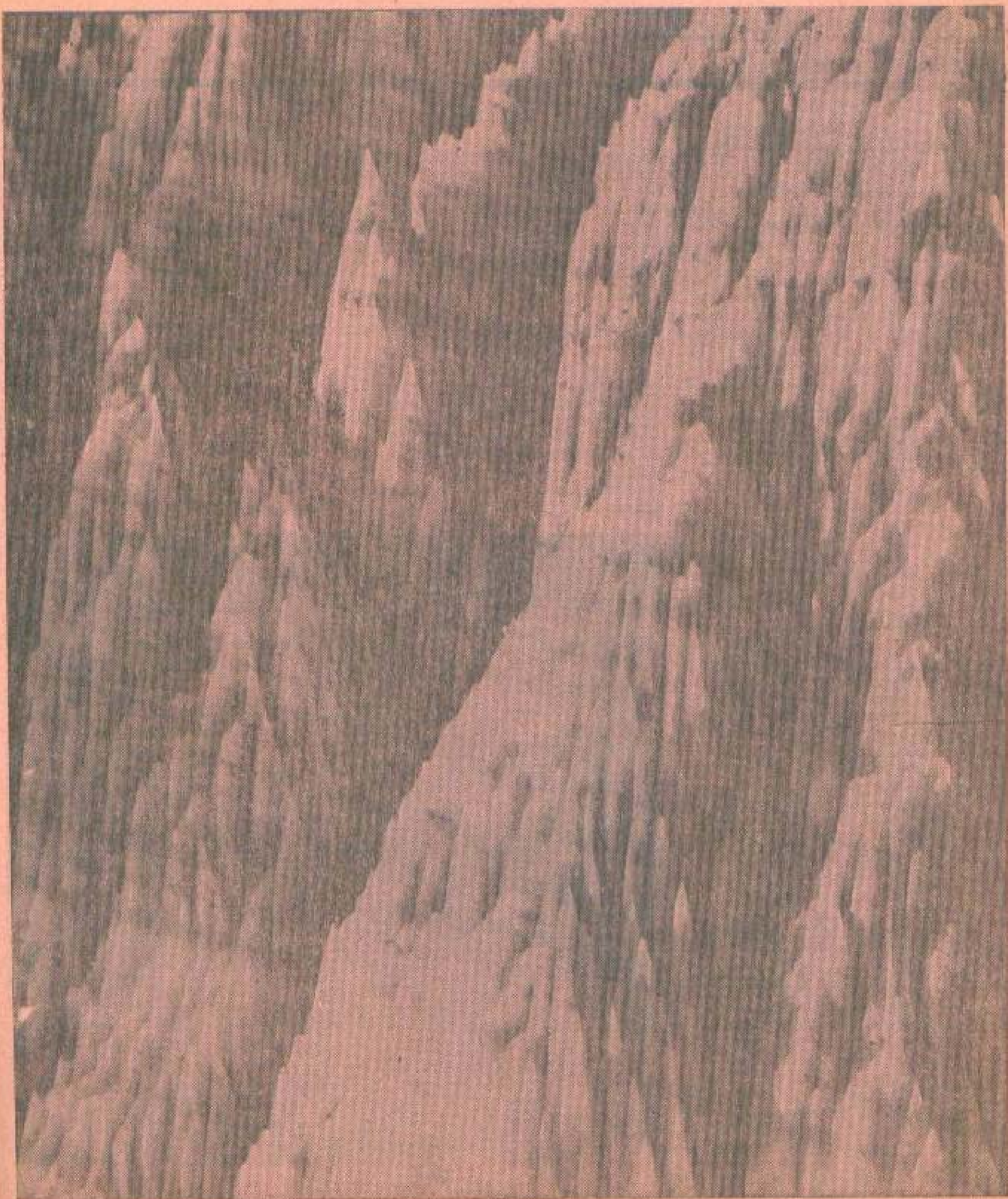
Acul Cleopatrei se pare că este supravieţuitorul unei perechi. Pe cel care a rămas, oricine îl poate vedea pe versantul nordic al Făgăraşilor, dacă urmează poteca turistică ce leagă cabana Bîlea-lac de cabana Negoiul, urcînd către cel mai înalt vîrf al munţilor noştri, pînă la 2 300 de metri.

Cît despre numele monumentului, nimeni nu a putut pînă acum să-l explice. Poate se va găsi printre dv., stimaţi cititori, cel care cunoaşte taina acestui nume, sau măcar cel care ar putea să imagineze o legendă potrivită...

Vulcanii noroioşi

Muntele de sare ▶

PEISAJUL ROMÂNESC

armonios ca un cîntec

Vulcanii noroioşi

Un peisaj selenar, straniu şi parcă fosforescent. Vulcanilor noroioşi aflaţi între Valea Buzăului şi cea a Slănicului, localnicii le zic „fierbători". Şi nu fără temei, căci ei aduc la suprafaţă ecoul marilor frămîntări din măruntaiele pămîntului, acolo unde se săvîrşesc minunatele şi adesea enigmaticele zămisliri.

Ce sînt vulcanii noroioşi? Iată cum stau lucrurile, potrivit explicaţiei pe care o dau oamenii de ştiinţă.

Dintre depozitele geologice, există unele reprezentate prin argile care sînt foarte bogate în hidrocarburi lichide şi gazoase. Prin aceasta din urmă, gazele de petrol au putinţa să ajungă la suprafaţă. Apa de ploaie, pătrunzînd pînă la mare adîncime în depozitele argiloase, le înmoaie, transformîndu-le într-un noroi foarte fluid şi sărat. Gazele de petrol, în drumul lor spre suprafaţă, întîlnesc acest noroi care le opune o oarecare rezistenţă. Adunîndu-se, treptat gazele reuşesc să răzbească la suprafaţă formînd mai întîi o băşică, mai mică sau mare, care la un moment dat crapă, iar noroiul se revarsă de jur împrejur. Cu timpul, în jurul punctelor de erupţie se formează mici conuri asemănătoare unor vulcani — unele de-o şchioapă, altele de cîţiva metri.

Fenomenul se petrece pe suprafeţe destul de întinse. De aici, peisajul selenar, straniu şi parcă fosforescent pe care îl vedeţi şi în imagine.

Muntele de sare

Chiar şi denumirea ştiinţifică a acestor şanţuri — lapiezuri — e destul de insolită pentru a fi pe măsura fineţei lucrăturii pe care ploaia a săvîrşit-o în peretele Muntelui de sare de la Slănic-Prahova.

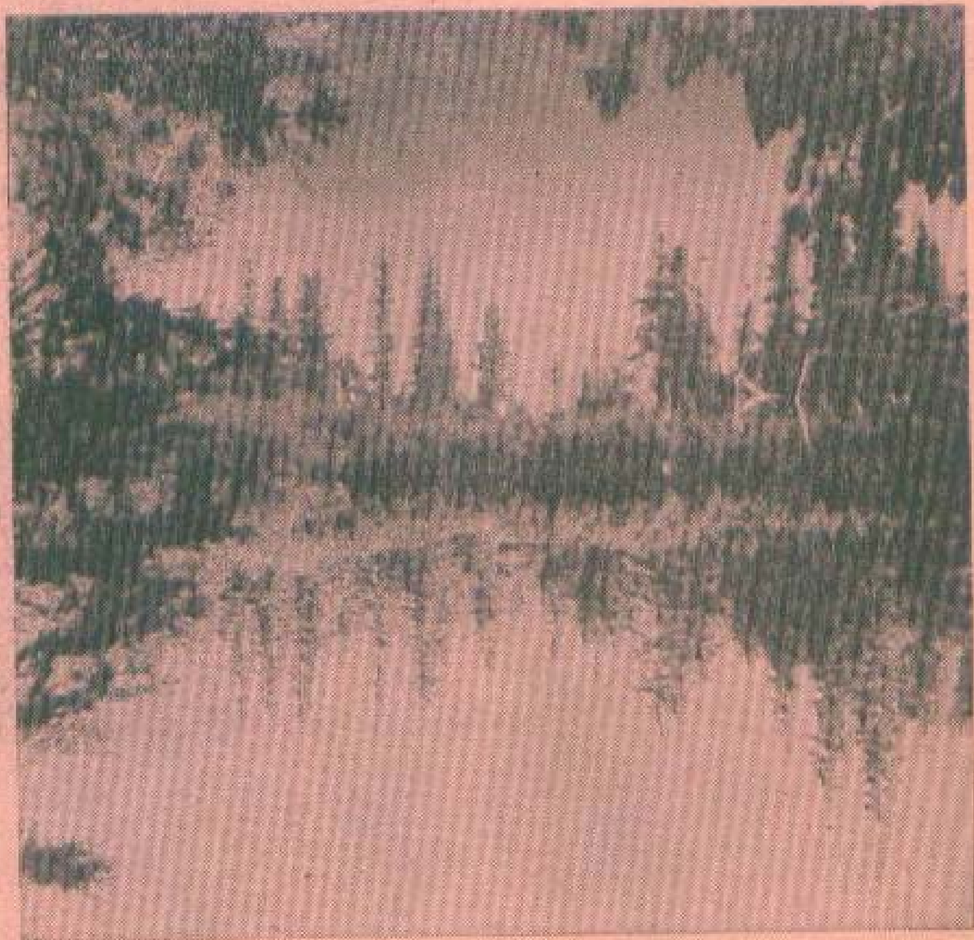
Muntele de sare. Şi de astă dată, natura se arată reţinută, rezervată, discretă. Muntele astfel numit este o miniatură, este puţinul care a străpuns ajungînd la lumină. Adevăratul masiv de sare se află în subsol şi e imens. De cel puţin trei veacuri se scoate sare la Slănic, fără ca potenţialul exploatării să scadă vizibil. S-au produs însă alte schimbări — s-au prăbuşit bolte ale vechilor saline, au apărut lacuri şi, o dată cu ele, legende, în timp ce ploaia nu a încetat să modeleze în sare lapiezuri de o gingaşă prospeţime.

Ne-am întrebat de ce — ştiind că sarea nu e altceva decît... sare — apa ploilor nu a dizolvat, pur şi simplu, substanţa muntelui.

În funcţie de compoziţia ei — sună răspunsul ştiinţific — sarea a fost dizolvată cu intensităţi diferite şi astfel a apărut fina lucrătură pe care o vedeţi în imagine. Realizată de la mică distanţă, ea reprezintă un detaliu expresiv, mostră de mare valoare dintr-un întreg de frumuseţe autentică.

Tăul dintre brazi

Celui care străbate potecile Retezatului, de la cabana Pietrele spre Vîrful Mare, îi apare pe neaşteptate în cale „Tăul dintre brazi". Poate că într-o asociere de imagini din toată ţara, puţine la număr, ar fi fost potrivit să vă înfăţişăm lacul Bucura, ori Zănoage, ori Tăul Negru, ori cine ştie care altul dintre cele mai întinse sau mai adînci lacuri glaciare ale Retezatului. Dintre cele 82 cîte sînt toate, am ales însă acest mic Tău, care nu se distinge, aparent, prin nimic şi căruia i s-a dat numele „dintre brazi", fără îndoială pentru că de el nu se leagă nici o legendă, nici o întîmplare geologică

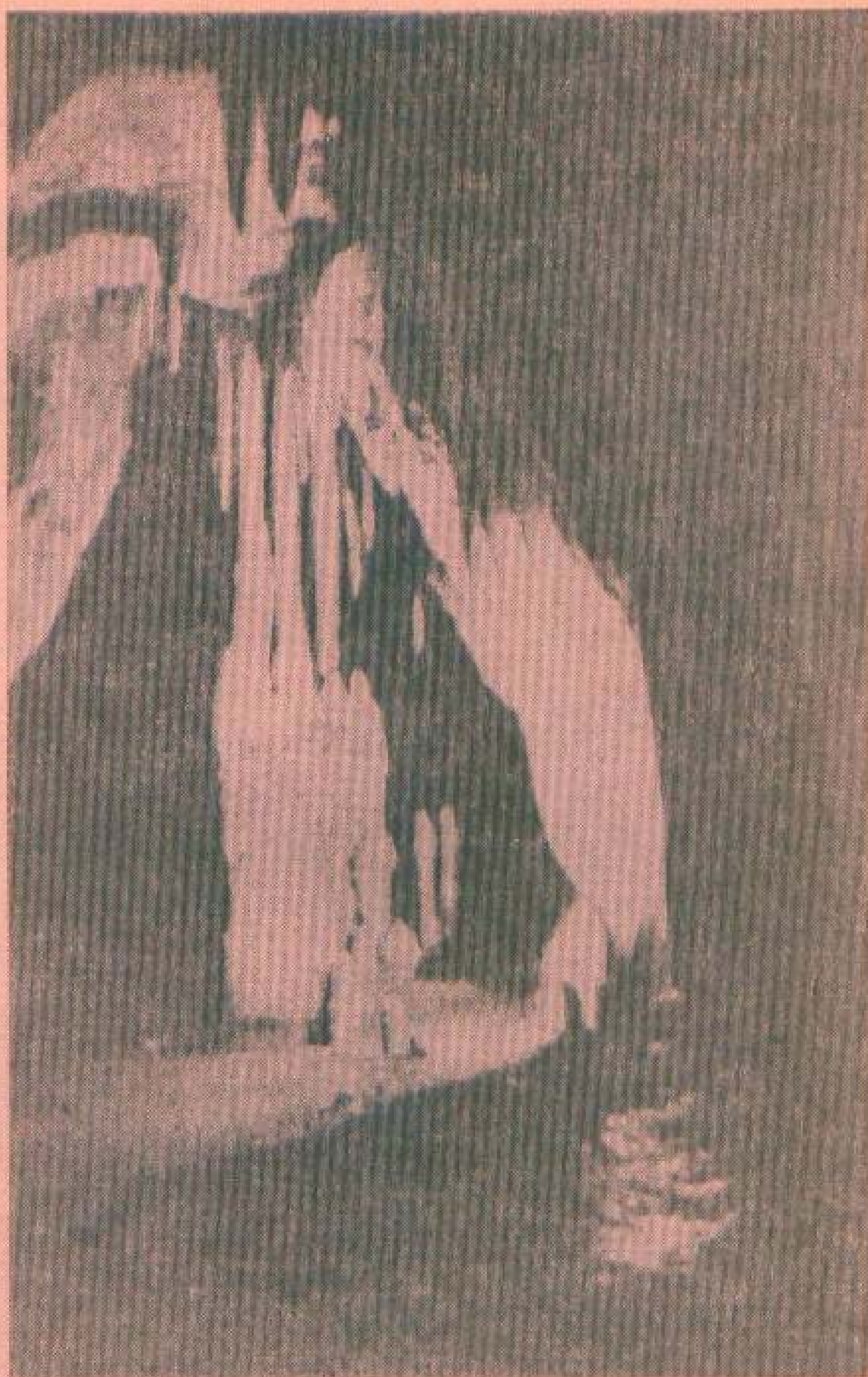

sau istorică inedită. Şi, totuşi, cîtă măreţie în această simplitate! Cu cîtă dificultate se poate deosebi apa fără undă a lacului de cerul care se oglindeşte în ea!

Am ales Tăul dintre brazi pentru a ilustra frumuseţea simplă, modestă, frumuseţea din tot locul a munţilor noştri.

Vorbeşte oare, Tăul dintre brazi, despre îndepărtata istorie geologică a acestor locuri? Poate mai mult decît alte locuri. Culorile luminoase pe care le-a surprins obiectivul fotografic ne-ar putea sugera vremurile acelea din era terţiară, cînd în aceste locuri creşteau plante tropicale, într-o vegetaţie luxuriantă care nu poate fi întîlnită astăzi decît pe continente îndepărtate. Aşa ne grăieşte peisajul în întregul lui. Apa lacului, însă, are o altă poveste, din vremi în care frigul bîntuia lumea, cînd gheţurile şi zăpezile veşnice se întindeau de la Polul Nord pînă la Carpaţi. De bună seamă că n-au fost ele tocmai... veşnice, de vreme ce astăzi au dispărut. S-au topit, lăsînd, spre amintire, faţa lucie, nemişcată a tăului, care pare a-şi admira propria imagine într-un cer tot atît de limpede ca şi el.

Peştera Cloşani

Se zice că peştera mehedinţeană Cloşani, de unde a fost luată această imagine, îşi împarte numai cu cea de la Pojarul Poliţei, din Munţii Apuseni, faima de a fi una din cele mai frumoase peşteri din ţară. După cît e de frumoasă fotografia, de bună seamă că şi faima e meritată.

Pentru noi, profanii, această complicată, indescifrabilă arhitectură subterană, este prin ea însăşi un motiv de încîntare, poate puţin temătoare faţă de necunoscutul care a făurit tot ce se vede şi care se află ascuns în oricare colţ al impresionantei ţesături de forme insolite.

Necunoscutul acesta a hărăzit peşterii două galerii, dintre care una are şi un lac, lung de peste un kilometru, care nu face decît să sporească interesul pentru peştera Cloşani. Iar acest interes aparţine, în primul rînd, oamenilor de ştiinţă care nu se mulţumesc să admire enigmatica frumuseţe a locului, ci îi studiază construcţia şi, în egală măsură, vieţuitoarele care o populează şi care alcătuiesc o faună atît de bogată, încît a îndreptăţit crearea, în apropiere, a unei staţiuni de cercetări a Institutului de speologie „Emil Racoviţă", iar în peşteră, a unui „laborator subteran".

Helictitele

Sfinxul din Bratocea

PEISAJUL ROMÂNESC
armonios ca un cîntec

Helictitele

Cum, cind, datorită căror măiestre chimisme, cărui joc al precipitatelor au apărut aceste subtile împletituri cristaline pe una din bolțile peșterii Cioaca cu Brebenei ? Cercetătorii vor ști să explice. Noi reținem însă faptul că această formațiune — numită științific helictite — este unică în țara noastră, cel puțin pînă acum.

Împletitura nu are decît 10—15 centimetri. De altfel, peștera însăși, aflată în preajma Cloșanilor, nu are o lungime mai mare de 85 de metri.

Dar, se știe, valoarea nu așteaptă numărul... metrilor.

Sfinxul din Bratocea

Printre ciudățeniile izvorite din capriciul forțelor naturale se află și Sfinxul din Bratocea, concurent cu șanse inegale al Sfinxului din Bucegi.

Aflat la circa 1 600 m altitudine, în partea de sud-vest a munților Ciucaș, sub vîrful Bratocea, „modestul Sfinx" își datorează chipul apei și vîntului care i-au măcinat piatra după un model anumit, iar slaba celebritate — poziției retrase, aflate nu pe căile turistice cele mai aglomerate, ci într-un colțișor în care se avîntă mai puțini și, poate, în privința drumeției, mai aleși. Alături de el, admirați și dumneavoastră Sfinxul din Bratocea. Nădăjduim că nu veți fi dezamăgiți.

Podul de la Ponoare

Se zice că odată, demult de tot, o fată de împărat neasemuit de frumoasă, a fost răpită de un zmeu neasemuit de urît. La chemarea împăratului, un voinic, mai voinic decît toți voinicii, a pornit în urmărirea zmeului. Și, cînd l-a zărit pe răpitor, a apucat buzduganul lui mare, mai mare ca toate buzduganele, și l-a aruncat cu toată puterea lui neasemuită. Dar nu l-a nimerit pe zmeu, ci a izbit într-un mal pe care l-a străpuns. Așa s-ar fi născut podul natural de la Ponoare, din podișul Mehedinților. Așa, sau... altfel, de pildă, prin prăbușirea unei porțiuni din peștera care există la cîțiva zeci de metri de pod. Este părerea oamenilor de știință, pe care o consemnăm ca atare.

Sfinxul din Bratocea
Muntele de sare
Lacul Roșu
Acul Cleopatrei

fotografii de C. SAVULESCU

Delta Dunării
Peștera Cloșani
Peștera „Emil Racoviță"
Helictitele
Vulcanii noroioși
Podul de la Ponoare
Tăul dintre Brazi

fotografii de V. SENCU

OMUL ȘI LIMITELE REZISTENȚEI BIOLOGICE

Secolul nostru cunoaște nenumărate fapte de eroism, care au consacrat victoria omului asupra naturii: cucerirea polilor Nord și Sud, a celor mai înalte vîrfuri din Himalaia și din Anzi, exploatarea peșterilor și a fundului mărilor și oceanelor, zborurile supersonice, călătoriile cosmice și — mai curînd decît gîndim — voiajul în lună, fără a uita să amintim de folosirea energiei atomice în cele mai diferite domenii de activitate.

La fiecare din aceste încercări, s-au experimentat (deliberat, sau volens-nolens !), limitele rezistenței corpului omenesc.

Datele de mai jos consemnează limitele de rezistență la foame, frig și alte condiții psiho-fizice grele.

Viața, în general, și epoca contemporană a marilor cuceriri tehnice, în special, l-au învățat pe om să le facă față.

Natura probei	CIRCUMSTANȚELE DESFAȘURARII EI	PERFORMANȚA	REACȚIILE FIZIOLOGIGE CONSTATATE
Căldură	Test verificat de piloții navelor cosmice sovietice și americane, prin supraîncălzirea cabinelor în timpul frecării cu aerul. (În zbor, efectiv, sau în condiții de laborator).	+ 55°C, timp de două ore. + 128°C, timp de 12,1/2 min.	Tulburări cardiace trecătoare, la majoritatea persoanelor care au făcut experimentul. Amețeli, grețuri, tulburări ale văzului și auzului, accelerația pulsului.
Frig	Temperatura înregistrată în timpul Anului Geofizic Internațional, la Polul Sud, de către meteorologul Herbert Hansen.	— 55°C, timp de mai multe ore de mers pe jos.	Ușoară pierdere de greutate, scăderea temperaturii corpului.
Frig + Vînt	Frig agravat de vînt, cotele maxime fiind înregistrate în Antarctica de către expedițiile polare franceze.	— 45°C, pe un vînt de 130 km/h	Dificultăți respiratorii, tulburări ale văzului
Vînt	Catapultarea automată a fotoliilor piloților de pe avioanele militare.	Peste 800 km/h	La viteze peste 600 km/h, vîntul obligă ochii să stea permanent deschiși, strîmbă nasul, turtește proeminențele cărnoase și ajunge pînă la a smulge pielea.
Zgomot	Experiențe făcute cu persoane voluntare, la aeroportul New York. (Unitatea de măsură pentru zgomote = decibelul).	Între 120 și 140 decibeli. Zgomotul produs de un avion Boeing 707 = 106 decibeli.	Oboseală, dereglări nervoase.

Durere	Inregistrări făcute cu ajutorul dolorimetrului, la Universitatea Cornell, în cazuri de colică renală : calculi renali și nașteri grele (Unitatea de măsură pentru durere = doli)	10,1/2 doli (dureri de dinți = 2 doli ; dureri de cap = pînă la 5 doli).	Peste 10½ doli, nu se mai înregistrează nici o creștere a durerii, chiar dacă se amplifică cauzele care provoacă durerea. (Verificare științifică a unui fenomen binecunoscut de practicienii torturii din timpul Inchiziției).
Radioactivitate	Inregistrarea în urma unui accident petrecut în laboratoarele din Los Almos : victimă : dr. Alvin C. Graves.	200 „roentgeni"	Greturi, căderea părului, înmulțirea gravă a globulelor albe, apariția cataractei la un ochi. După un timp însă, fenomenele au dispărut ; doctorul a avut chiar doi copii perfect normali.
Foame	Un marinar cuban, Prudencio Anguela Pedromo, 48 ani, într-o barcă, după naufragiu.	9 zile, fără hrană, fără apă.	Stare de slăbire fizică extremă, halucinații ; început de uremie.
Insomnie	Pianistul Peter Tripp, sub control medical ; ofertă voluntară.	200 ore în stare trează.	Halucinații, pierderea reflexelor, diminuarea simțului echilibrului, precum și a facultăților de percepere și raționare.
Viteză	Astronauții sovietici și americani, în perioadele accelerării și decelerării.	peste 28 000 km/h	Respirație accelerată, dublarea pulsului, tulburări vizuale și auditive, greturi.
Altitudine	Cosmonautică : Aeronautică : În balon : Terestru : (cu masca de oxigen) :	216 km 96 km 31 km 8 888 m (vîrful Everest).	Nici un fel de tulburări.
Adîncime	Artificială : (în cameră de compresiune) Submarină : Sub sifon : (scafandru autonom Cousteau). Subteran : (într-o mină)	 300 m 222 m 64 m 1 360 m	Opresiune psihică și fizică. Claustrofobie. — „ — — „ — Idem, plus tulburări cauzate de căldură.
Cădere liberă	Performanță stabilită de Colette Duval la Copacabana, Brazilia.	10 897 m	Spargerea timpanelor cu hemoragie ; pierderea cunoștinței la sfîrșitul probei ; tulburări serioase ale ritmului cardiac.

Rarefierea aerului	Lachenal și Herzog, ascensiune spre vîrful Annapurna, fără mască de oxigen.	De la 7 400 m la 8 075 m și înapoi.	Dificultăți respiratorii, dureri de cap apăsătoare, dificultăți de mers, amețeli, accelerarea ritmului cardiac.
Umiditate	Peștera Henne Morte ; performanță stabilită de către Jacques Ertuad.	235 ore de sedere la o umiditate de 100%.	Ertaud a suportat situația fără nici un inconvenient, spre deosebire de alte persoane la care, în situații similare, se manifestă dificultăți respiratorii, dureri articulare.
Singurătate	Insulară : David Selkirk („Robinson Crusoe") în insula Juan Fernandez.	De la 1704 la 1709, timp de aproape 5 ani.	Pentru a rezista pericolului de a înnebuni, și-a impus o existență cît mai regulată, formîndu-și noi obișnuințe de viață, ținînd evidența timpului scurs etc.
	Polară : amiralul Bird, în 1934, în Antarctica.	Șapte luni într-un igloo.	În pofida unei activități absorbante și a ținerii regulate a unui jurnal, Bird termină prin a resimți tulburări ale atenției, memoriei, orientării, temerea de a ieși din igloo, dorința dureroasă de a ieși din singurătate.
	Experimentală : Zelma Arment, închisă voluntar într-o cameră absolut silențioasă, complet izolată, fără ferestre.	Șapte zile.	Ea a suportat bine ședereа în camera complet izolată (în timp ce bărbații n-au putut suporta experimentul). „Sînt totuși lucruri pe care o femeie le poate face mai bine decît un bărbat", a spus ea la „eliberare".
Marș pentru supraviețuire	În Anzi : aviatorul francez Guillaumet. În Antarctica : australianul Mawson în 1913, după ce și-a pierdut însoțitorii, săniile și cîinii, printre ghețuri.	60 zile. 41 zile.	Mînați de o speranță și o voință nestrămutată de a reveni printre semenii lor, în lumea civilizată, ambii au suportat eroic foamea, frigul, setea, oboseala. Singura urmare : au slăbit neînchipuit de mult, fără alte consecințe.
„Înviere"	Paul Ablondi, 16 ani.	După 2 ore și 34 minute de moarte aparentă.	Inima „mortului" a reînceput să bată după 14 transfuzii.

MODA'69

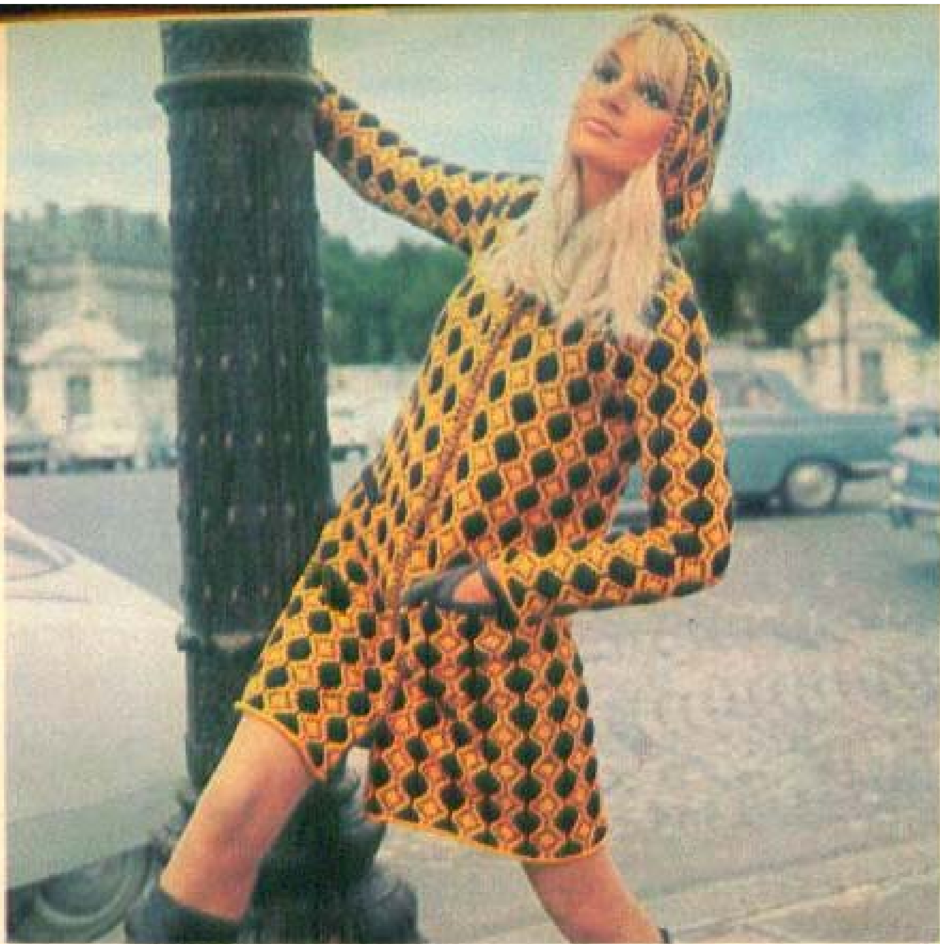
intenții,

oscilații,

reveniri

Oricît ne-ar veni de greu să credem, se mai întîmplă — în viața agitată a modei — să mai pogoare pentru un moment și pacea, să se mai ivească și cîte unul din acele momente rare cînd moda simte nevoia să se reculeagă, să se oprească din veșnica ei alergătură și să-și mai tragă un pic răsuflarea. Relâche binevenit și pentru fantezia creatorilor de modă, și pentru — s-o recunoaștem — echilibrul bugetar al aprinșilor ei suporteri. Trecem oare, la acest sfîrșit de an, printr-un asemenea moment de acalmie ? E poate prea mult spus, dar e limpede că, după ce s-a contrazis vehement de la un an la altul, după ce a oscilat între poli diametrali opuși, moda s-a oprit o clipă în loc pentru a ne oferi răgazul unei opțiuni. Într-adevăr, anul 1968 a lansat — în materie de modă — ofertele cele mai contradictorii. Întoarcerea la romantism, la stilul anilor 1930, la fustele lungi, atingînd jumă-

Iarna aceasta și primăvara viitoare vor triumfa din nou tricotajele tricotajele împletite de propriile noastre miini (sau, mă rog, de mașină) din lînă groasă, pe andrele mari. Cele trei fotografii ale noastre vă propun ansambluri — rochie cu pardesiu, rochie cu jachetă — împletite simplu sau cu modele ușor de executat, într-una sau două culori, și însoțite fie de bascul-căciuliță bine înfipt în creștet, fie de o glugă călduroasă.

tatea gambei, la părul învolburat în ondule ample sau încrețit în buclișoare mărunte, la gura rujată în chip de inimoară, a amuzat la început, a cucerit ceva adepte, dar nu a reușit să aibă ultimul cuvînt. Stilul tineresc, cu mini-jupele sale atît de controversate, cu cordoanele late și pantaloni colanți, a continuat să dețină suprematia, oricît a încercat „haute-coûture"-a franceză să-i întoarcă destinele. În acest an 1969, creatorii de modă au totuși, se pare, intenția de a încheia acest „război al jupelor" printr-un armistițiu fără condiții, printr-o pace foarte tolerantă și înțelegătoare. Și acest

MODA'69

La un sarafan din lînă bleumarin, niște mîneci împletite din culori vii (alb, roșu, turqoise).

Tot din jerse gros, o altă idee: o maxi-jupe gri deschis, cu o bordură din griul închis din care e împletit și sveterul, purtat cu un cordon lat de antilopă neagră.

Atît de lung încît amintește de **„trois-quarts"**-ul din tinerețea mamei, acest taior dintr-o stofă în carouri scoțiene este brodat cu un paspoal lat din stofa fustei și legat cu un cordon lat. Remarcați pliurile late : au revenit în modă.

Pentru serviciu, o rochie din cașa **gri sau bej** deschis, cu garnituri **albe (guler,** manșete, buzunare) și un cordon lat negru.

1

Cîteva ținute de primăvară pentru fetele tinere. Puteți alege între confortabila fustă-pantalon, confecționată din stofă pepită ce căptușește și jacheta (foto 1), între tinerescul taior bleumarin cu vestă și cu bluză chemisier (foto 2) și sarafanul albastru, purtat peste o bluză romantică, cu fundă și năsturei albaștri (foto 3).

2

lucru l-a exprimat cu multă înțelepciune octogenara domnișoară Chanel, decana modei franceze : *„Nu știu de unde a putut să apară absurda idee după care moda ar depinde de lungimea fustelor. Moda, bineînțeles, este o chestiune de gust, de bun gust, iar lungimea unei rochii depinde exclusiv de picioare. Dacă sînt frumoase, arătați-le, dacă nu, ascundeți-le cu grijă"*.

În orice caz, se pare că moda e pe cale de a-și face „mea culpa" și în alte privințe : ea a început să-și întoarcă privirile și spre acele vîrste pe care le-a ignorat destulă vreme, spre frumusețea împlinită, frumusețea

3

O pelerină roșie, dintr-o stofă ușoară, purtată peste o rochie brodată cu margarete albe.

MODA'69

O idee pentru o ținută elegantă de vară-primăvară: rochia împletită din lînă și fir de lurex, pardesiul dintr-un material cu același efect de fir argintiu în țesătură.

Pornite de la clasica rochie sport **chemisier**, iată o rochie extrem de elegantă, dintr-un triple voal bleu, cu fusta în cîteva cute late așezate pe orizontală, cu trandafiri în loc de cataramă și butoni, cu guler și revere **răsfrînte**.

„femeii la 30 de ani", cum spunea Balzac (a femeii la 40 de ani, am rectifica noi, date fiind metamorfozele care s-au operat în epoca noastră în ce privește stachetele vîrstelor). Silită destulă vreme să imite oarecum forțat stilul tineresc, să se travestească în adolescente cu fuste scurte și fețele puțin boțite de ani (pentru că altfel ar fi ieșit din modă, și ce femeie își poate permite, tocmai la vîrsta critică, să pară demodată ? !), femeile aflate în a doua tinerețe își regăsesc din nou stilul și individualitatea în vestimentație. Și iar o vom aminti pe d-ra Chanel, care susținea dintotdeauna că *„eleganța nu este apanajul celor care abia au ieșit din adolescență"* fiind, de fapt, *„contrariul vulgarității și al neglijenței"*. Așadar, pentru eleganța acestor vîrste la care personalitatea a avut răgazul să se pronunțe, se propune stilul feminin-romantic, cu țesături suple și colante avînd un aspect moale, catifelat (velurul), se propun culori pastelate — tonuri calde și dulci de roz, verde, turquoise, și mai ales negrul, negrul care e șlagărul acestei ierni. Și chiar dacă griul,

Pentru zilele **răcoroase** de vară o idee nostimă: o rochie imprimată, cu mînecă lungă şi glugă.

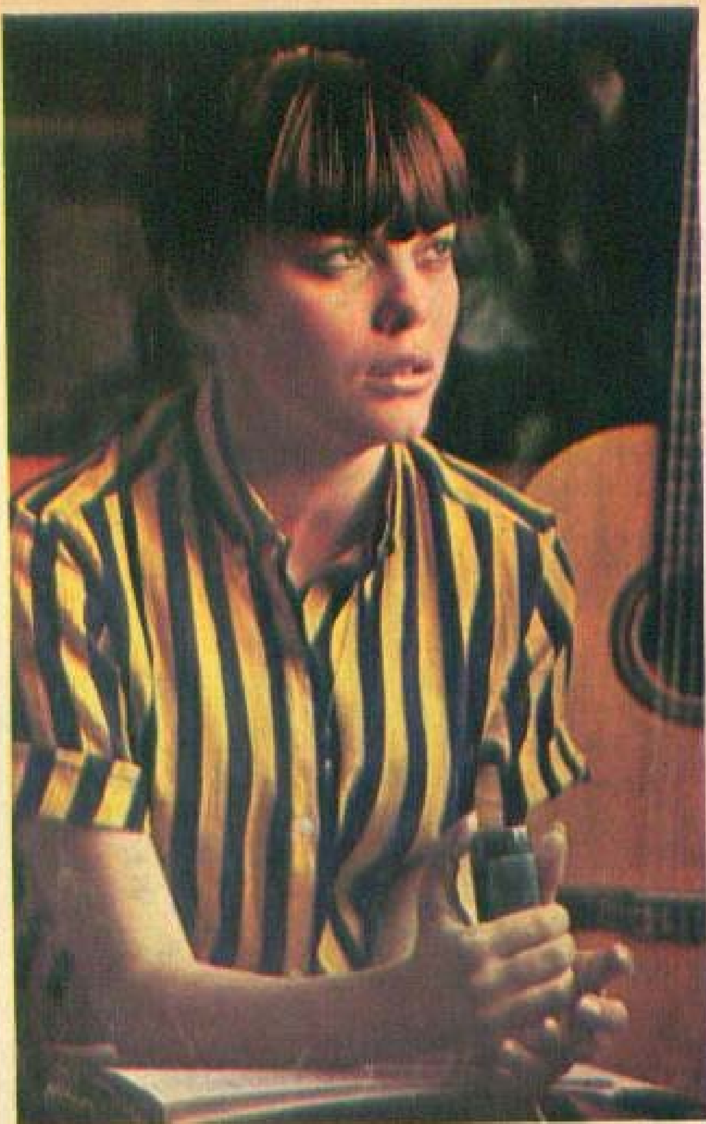
MODA'69

părăsit de atîta vreme, reapare în gama la modă, el ocoleşte nuanţele mohorîte, bătrîneşti, simţindu-se perfect în compania pastelurilor, a roşului, albului şi bleumarinului recomandate insistent vîrstelor tinere.

Rochiile şi-au regăsit talia, cordoanele late şi fustele largi, încreţite, au apelat din nou la acel de mult uitat efect de „double-jupe", decolteurile au preferat forma literei V, iar mantourile au ţinut să fie niţel mai scurte ca fustele, urmînd mai departe linia redingotă. Taioarele se doresc sau foarte scurte, aproape cît un bolerou, sau foarte lungi, prinse cu cordoane în talie şi purtate pe fuste în pliuri.

Fireşte, nimic nu e lege, moda acestui an dovedind, cum spuneam, această mare îngăduinţă şi imensă înţelegere faţă de toate siluetele şi toate vîrstele. Nu luaţi nici modelele pe care vi le oferim noi mai mult decît ca pe nişte binevenite sugestii, pe care le puteţi interpreta cît mai convenabil dv.

Sanda FAUR

Mireille Mathieu

După ce toată lumea i-a spus la început „noua Piaf", astăzi i se spune pur și simplu Mireille. E mai bine așa; oricum Piaf rămîne Piaf, în ciuda oricăror asemănări de amploare și de timbru ale vocii, transmutate printr-un capriciu al naturii într-o altă ființă. Cîntăreața s-a născut acum 22 de ani la Avignon, într-o foarte numeroasă familie. A participat cu ambiție la cîteva concursuri (1963, 1964), convinsă fiind că „într-o zi sau alta trebuie să izbutească". N-au înfrînt-o primele eșecuri și, în 1965, cunoaște cel dintîi succes în cadrul unei populare emisiuni a televiziunii franceze: *„Télé-Dimanche"*. Impresarul Johnny Stark, același care l-a lansat și pe Johnny Hallyday, se ocupă de cariera ei. Urmează triumful de la Olympia și turneul în S.U.A., unde a apărut alături de Danny Kaye în emisiunea „Danny Kaye show". De curînd, Mireille Mathieu a cîștigat un concurs organizat de aceeași *„Télé-Dimanche"* și a lansat șlagărul lui Frank Sinatra, *O lume cu tine*.

Bobby Solo

La Festivalul de la Castroccaro din 1963 s-au distins două voci duioase: Bobby Solo (20 de ani, student în filologie) și Gigliola Cinquetti. În același an, San Remo avea să-l detașeze categoric pe Bobby Solo, dintre alți 50 de concurenți, datorită cîntecului *O lacrimă pe obraz*. Record destul de greu de atins, Bobby cucerește din nou, peste doi ani, titlul de laureat al Festivalului de la San Remo, cu cunoscuta melodie *Dacă rîzi, dacă plîngi*. Între timp însă televiziunea îi dăduse o serioasă mînă de ajutor, consacrîndu-i o emisiune specială, „Întîlnire cu Bobby Solo", în cadrul căreia a lansat melodia *Crede-mă*. Din același an, 1964, datează și discul de mare succes *Cristina*. Cu înfățișarea sa cuminte, de școlar ce-și ascultă părinții, Bobby Solo nu are cîtuși de puțin ostentația vedetei. A rămas același cîntăreț conștiincios, care asimilează cu talent ritmurile la modă. Cîteva dintre ultimele sale interpretări (de preferință, în limba engleză): *San Francisco, Ca totdeauna, Cîntă fetițo, Frunze moarte, Foarte departe.*

Jacques Hustin

Face parte din familia spirituală a lui Brel, Escudéro, Aufray. Își recunoaște însă un singur maestru: Léo Ferré. După ce și-a încercat talentul în pictură și sculptură a abordat cîntecul, în care vede „o poartă deschisă către poezie". Romantismul anilor noștri are în persoana acestui băiat un autentic reprezentant, străin de orice dulcegărie desuetă. De altfel, înainte de a cîștiga „Cerbul de aur", cîntărețul a fost răsplătit cu alte cîteva distincții: Marele premiu la Festivalul de la Obourg — 1964, Premiul tinerilor cîntăreți la concursul „*Jour de la chance*" — 1965. Marele premiu la Festivalul de la Spaa — 1965, Premiul pentru cel mai bun text muzical al anului 1966 (cîntecul *La Gavroche*), Premiul „Hermina de bronz" la Festivalul de la Rennes — 1967.

După ce a trecut prin repertoriul lui Francis Lemarque, Brel și Ferré, Jacques Hustin interpretează astăzi cu predilecție propriile sale cîntece, pe care le scrie în colaborare cu Alain Guy Jacob. Notăm cîteva dintre preferințele sale: ***Mi s-au dat 15 ani, Cînd adorm lîngă tine, Nici o iubire, Absență, Cîntec pentru mine.***

Rika Zaraï

Cele două întîlniri cu Rika Zaraï ne-au convins că ne aflăm în fața uneia dintre cele mai delicate interprete ale cîntecului francez. Nu s-a supus niciodată nici unei mode. „Personal — mărturisește ea — mă consider o cîntăreață populară în cel mai bun înțeles al cuvîntului".

A început să-și croiască drum cu 12 ani în urmă, cucerindu-i mai întîi pe cei maturi și treptat pe cei tineri. Succesul deplin l-a cunoscut însă după 1961, mai ales în urma colaborării ei cu compozitorul și editorul Jacques Plante. Refuzînd să cînte stupidități, fie ele și la modă, Rika Zaraï și-a alcătuit un repertoriu ales din care nu lipsesc piese cunoscute ale unor mari artiști: Brassens, Bécaud, Aznavour, Brel, Gréco. Personalitatea interpretei, amestecul de duioșie și de feminitate, o feminitate demnă, dau o culoare particulară acestor melodii. ***(L'Olivier, Une paquerette, Tournez manèges, Et pourtant, Le temps des vacances, Un beau jour je partirai, Michaël, Quand je faisais mon service militaire, Je n'attends personne).*** Anul acesta, înainte de a veni pentru a doua oară în țara noastră, a dat recitaluri în Belgia, Olanda, R.F.G., Spania.

Salvatore Adamo

S-a născut la 1 noiembrie 1943 în localitatea Comiso din Sicilia. Cînd Salvatore avea numai patru ani, părinții săi s-au instalat în Belgia, în ținutul minier Jemmapes. Prima jucărie demnă de luat în seamă a fost o chitară. Despre iubitorii lui Adamo se spune că „aplaudă cu mîna stîngă peste mîna dreaptă a bunicii". Metafora vorbește singură despre „noul" adus de acest cîntăreț: descoperirea cu suflet proaspăt a unor vechi ritmuri. Ascensiunea lui nu a fost atît de fulgerătoare precum s-ar crede. În 1959 și-a încercat norocul — cu cîntecul Dacă aș îndrăzni *— la unul din concursurile organizate de Radio Luxembourg. În 1961 ajunge în finala aceluiași concurs, premiul fiindu-i înmînat de către Aznavour. Timp de doi ani la rînd, discurile sale cunosc cea mai bună vînzare în Franța. A trecut de trei ori pe scena de la Olympia. În acest an a încheiat spectacolul festiv de la Grenoble și a apărut la televiziune, într-o emisiune de succes, alături de Marcel Aumont și Eddy Mitchel. Cunoscutelor sale cîntece* Tombe la neige, A vot' bon coeur, monsieur, Viens, viens ma brune, La nuit, *adăugăm alte cîteva, desprinse de pe unul din ultimele sale discuri:* Am numai vise în bagajele mele, Dragostea îți seamănă, Mademoiselle Vous. *În 1967 a apărut în filmul lui Léo Joannon,* Familia Arnaud.

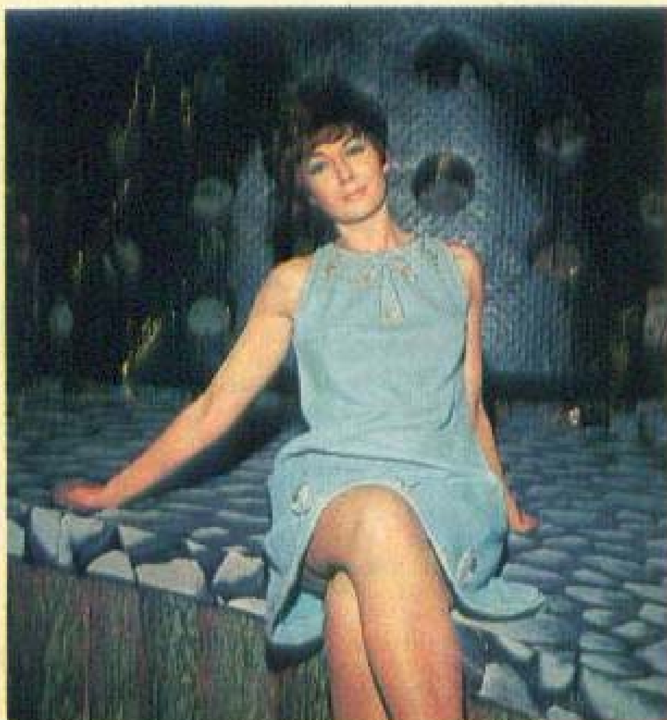
Johnny Hallyday

Deopotrivă produs și victimă ale unei publicități exagerate, Johnny Hallyday rămîne un cîntăreț care știe să electrizeze o sală și poate că, cine știe, pînă la urmă rămîne și un băiat bun. Pe adevăratul său nume Jean-Philippe Smet, Johnny s-a născut la 15 iunie 1943. A încercat să se impună cu rock-uri violente în 1959, eșuînd însă în fața publicului. Dar în martie 1960, primul său disc cuprinzînd, printre altele, rock-ul — T'aimer follement *promite o rapidă ascensiune. Ceea ce s-a și întîmplat. Începînd cu 1961, după turneul din Statele Unite, Johnny începe să propage înfierbîntat twistul. Timp de vreo 3—4 ani a fost unul din marii „idoli" ai tineretului. Viața sa a fost urmărită pas cu pas, cîntărețului însuși plăcîndu-i să trăiască întocmai ca într-o imensă vitrină. Reprezentant al unui moment și al unei mode anumite, Hallyday încearcă totuși să-și prelungească succesul în timp. Se pare că-i este tot mai greu să izbutească. În ultima vreme cultivă* folk-songul *și jazul tradițional. A lansat în Franța* Balada lui Bonnie și Clyde.

Sylvie Vartan

„Chiar dacă avem dreptul de a aduce omagii tehnicii moderne, recunoscînd că discurile sale sînt totdeauna superioare a ceea ce poate să dea Sylvie pe scenă, cîntăreața rămîne o fată drăguță și inteligentă care-și face meseria cu curaj". Cam așa se exprimă admiratorii „obiectivi" ai Sylviei Vartan. Fanaticii... se înțelege, au alte cuvinte. Oricum, cîntăreața merge mînă în mînă cu personajul bine întreținut de campaniile publicitare. S-a lansat în 1961 ca parteneră a lui Franckie Jordan în interpretarea cîntecului Pană de benzină. *Tinerii de vîrsta ei au văzut în această fată — născută la 15 august 1944 — în ascensiunea și cariera ei destul de zgomotoasă, o întruchipare — una din multe altele —a unui mit: mitul tinereții eliberate de sub strînsoarea maturilor, al unei tinereți dinamice, dornice să se afirme cu orice preț. Sylvie Vartan renunță cu greu la rolul ei de „personaj în lumea muzicii ușoare". Căsătoria cu Johnny Hallyday, vîlva în jurul unui pretins divorț, lansarea plină de cutezanță în afacerile industriei de modă, fac parte, orice s-ar spune, din regimul de viață al unui „personaj". Un recent cîntec de succes:* Baby Capone *al lui Jean Jacques Debout.*

Edith Pieha

Această cîntăreață plină de farmec provine din rîndul studenților amatori. Absolventă a Facultății de psihologie a Universității din Leningrad, Edith Pieha are deja un trecut artistic care numără 9 ani, timp în care, împreună cu orchestra Drujba, *și-a șlefuit un repertoriu variat. Înzestrată nu numai cu o muzicalitate deosebită, dar și cu o cultură aleasă, cîntăreața s-a apropiat cu succes și de piesele de jaz. De mai mulți ani, Edith Pieha este, incontestabil, vedeta nr. 1 a muzicii ușoare sovietice. Apariția ei, în 1965, pe scena de la Olympia, a fost întîmpinată cu multă căldură.*

Bob Dylan

Unul dintre cei mai destoinici reprezentanți ai folk-song-ului, elev al lui Woodie Guthrie și Pete Seeger. Publiciștii îl numesc „O conștiință care cîntă". S-a născut la 24 mai 1941, într-un orășel din statul Minnesota. Numele de Dylan și l-a luat în semn de prețuire față de poetul Dylan Thomas. Cu o voce ușor nazală, cu un accent specific ținuturilor din Middle West, cîntărețul exprimă emoționant convingerile sale cetățenești, mesajul său umanist. Într-un interviu recent, Dylan declara: „Nu sînt un cîntăreț, nici un compozitor. Sînt un poet. Nu unul mare. Poate unul oarecare. Dar în orice caz, un poet". Unul din ultimele sale discuri cuprinde cîntecele: Îndurare pentru bietul emigrant și Dragă proprietarule.

Dalida

Simpatia de care se bucură în rîndurile unui public de vîrste foarte diferite durează de 13 ani, ceea ce reprezintă un adevărat record, dacă ne gîndim la unitățile de măsură cu care se operează astăzi în lumea muzicii ușoare. Din părinți de origină italiană — din regiunea Calabriei — Dalida, pe adevăratul său nume Yolande Gigliotti, s-a născut la Cairo la 17 ianuarie 1935 unde a trăit pînă în 1954, exercitînd profesiunea de secretară. Numele de vedetă i-a fost ales de romancierul Alfred Machard. S-a lansat în anul 1955, primul ei succes fiind cîntecul Bambino. În bogatul său palmares se află cinci premii „Oscar" ale emisiunii Radio Monte Carlo, mai multe „Oscar"-uri ale emisiunii Radio Luxembourg, „Caravella de aur" italiană și titlul de „cea mai bună cîntăreață străină". În 1968, cîntecul ei Mamma a cunoscut cea mai mare vînzare de discuri din Italia. În 13 ani de carieră, Dalida a înregistrat 220 de cîntece în limba franceză și peste o sută în alte limbi. Casele de discuri au vîndut peste 15 milioane de discuri imprimate de ea. Cîteva din ultimele succese: A iubi pentru a trăi, Ultimul vals, Dan—dan—dan.

Charles Aznavour

Cînd a apărut în 1954 la teatrul Alhambra înaintea proiectării filmului „Les Duraton" *mic de statură, cu chipul răvășit, cu glasul său răgușit, al unui om doborît de amărăciune — nimic nu lăsa să se ghicească drumul de mai tîrziu. Edith Piaf se convinsese însă că are în față un talent autentic, și se îngrijește îndeaproape de cariera sa, îi alcătuiește repertoriul și-i facilitează primul recital la Olympia, în 1956. După aceea au urmat cunoscutele-i succese, alternate cu îndelungi perioade de liniște, timp în care cîntărețul își pregătește cu migală șansonetele. Aznavour rămîne unul din marii creatori de atmosferă. Fiecare cîntec devine în interpretarea lui o mărturisire sfîșietoare, adusă de departe, dintr-un univers propriu, apărat cu încăpățînare* (Il faut savoir, Bonne anniversaire, Notre amour nous ressemble, Tu t'laisses aller, Et pourtant, Mamma, Que c'est triste Venise etc.). *Anul acesta, cînd a revenit la Olympia — după o lungă absență — cu 18 cîntece noi, a fost rechemat la rampă de 10 ori și aplaudat 15 minute în șir.*

Sheila

Modesta vînzătoare de bomboane, pe numele ei inițial Annie Chancel, este o descoperire și un produs al acțiunii de lansare întreprinsă de emisiunea „Salut les copains" *a stației de radio* Europe 1. *S-a născut la 16 august 1946. Primul cîntec :* Sheila. *Cîteva din binecunoscutele ei succese :* S-a terminat școala, Cînd un băiat iubește o fată, Adio dragoste, Dalila. *A vîndut pînă acum 7 milioane de discuri, iar clubul admiratorilor ei numără 45 000 de înscriși. Nu a dat nici un recital. Sheila își face următoarea autoprezentare : „Știu că am avut noroc, îmi dau seama, bineînțeles ; voi face totul ca acest drum să nu se termine niciodată".*

Jean-Claude Pascal

Ca și alți actori de teatru și film din generația sa, Jean-Claude Pascal (născut la 24 octombrie 1927, în aceeași zi, lună și an cu Gilbert Bécaud) s-a apropiat de cîntec pentru că a văzut în el „singurul mijloc de a face poezie". Înainte de a urma cursurile de artă dramatică ale lui René Simon, a fost creator de mode la cîteva mari case — printre care Dior — și a semnat costumele pentru spectacolul Don Juan *montat de Jouvet. A jucat în peste 40 de filme, fiind partenerul unor mari actrițe ca Jeanne Moreau, Michèle Morgan, Danièlle Darrieux, Madeleine Robinson, Brigitte Bardot, Sophia Loren. Primit la începuturile carierei sale de cîntăreț cu o oarecare rezervă, Jean-Claude Pascal izbutește treptat să-și atragă de partea sa o mare prețuire. Noblețea ținutei scenice, arta de a desena sentimentele în aer, cu un singur gest al mîinii stîngi, glasul său „étoilé" — cum spunea Louise de Vilmorin — respectul pentru șansoneta tradițională, l-au impus definitiv. În 1961 a cucerit Marele premiu al Euroviziunii cu piesa* Nous, les amoureux, *iar în anul următor — Marele premiu al discului decernat de Academia Charles Cros. Două din ultimele sale succese:* Je n'aurai pas le temps, Va mon amie, va.

Rita Pavone

Copilul îndrăcit al cîntecului italian, „La zanzara di Arricio" (Țînțarul din Arricio) sau „Pel di carote" (Morcoveață), cum le place compatrioților săi să o alinte, s-a născut într-o familie de muncitori torinezi de la fabrica Fiat, în octombrie 1945. Începe să se facă remarcată de la vîrsta de 14 ani. În 1962, este lansată de Teddy Reno la Festivalul „necunoscuților" (concurs destinat consacrării de noi talente). În 1963 apare la televiziune în emisiunea „Alta pressione" *și apoi în cel mai popular program al televiziunii italiene,* „Studio Uno".

Audiența la public a acestei fete (despre al cărei talent se spune că îl recunosc pînă și „mătușile") nu a încetat de atunci. Cîntecele ei schițează un mic univers adolescentin: Meciul de fotbal, Ca tine nu e nimeni, Inimă, Nu e ușor să ai 18 ani, El *etc. Rita Pavone a vîndut pînă acum 8 milioane de discuri în țara sa și 4 milioane în străinătate, ceea ce pentru un cîntăreț de limbă italiană înseamnă foarte mult. Biografia ei artistică numără și 5 filme, dintre care unul cu Giulietta Massina.*

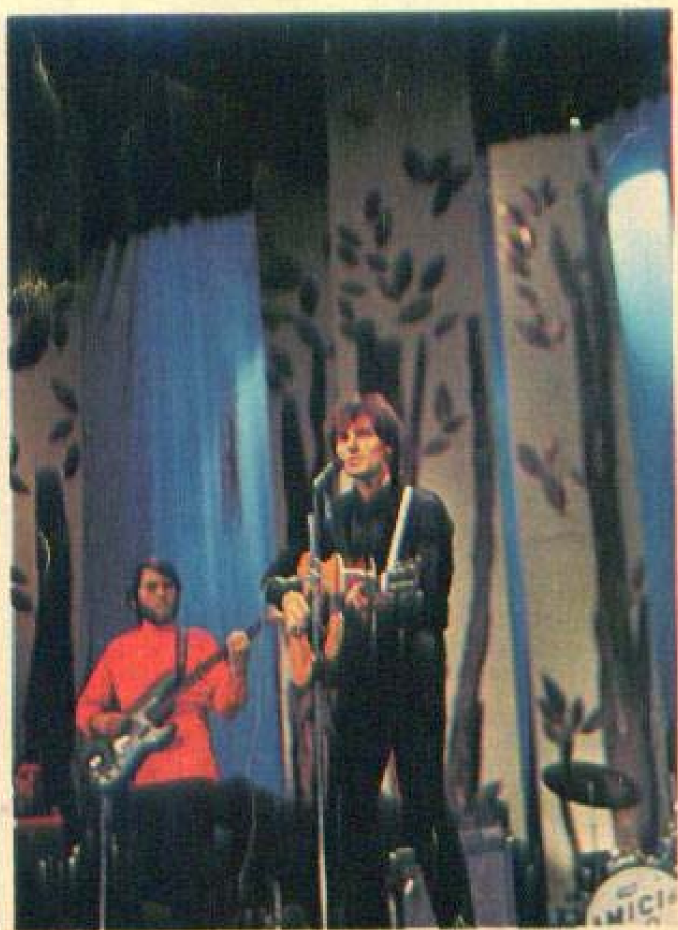
Kalinka

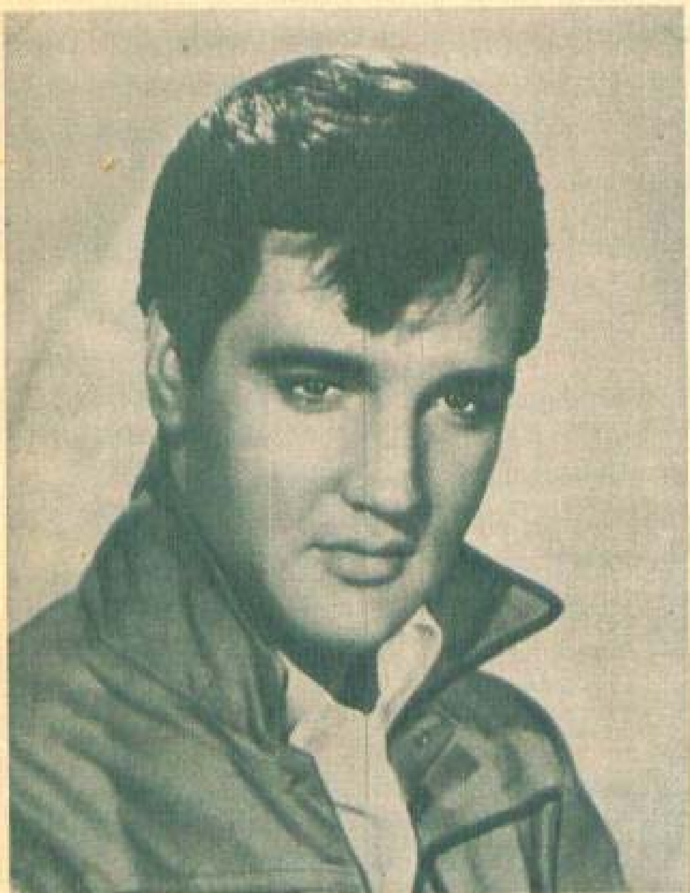
Artistă de o rară distincție intelectuală, cîntăreața belgiană Kalinka s-a născut în localitatea Namur în anul 1940. A absolvit Conservatorul din Bruxelles după serioase studii de cultură generală. A debutat cu orchestra Skyliners, iar în 1964 s-a făcut cunoscută cu prilejul participării la Cupa Europei de la Knokke (Belgia). Doi ani mai tîrziu, avea să ia parte la Festivalul de cîntece populare și blues-uri de la Anvers. Piesele ce alcătuiesc repertoriul întins al Kalinkăi — de la arii de operă și operetă la șansonete și negro-spirituals — sît cizelate cu o migală și un rafinament care fac ca fiecare în parte să fie o adevărată bijuterie. Nu e rău să amintim că acel splendid negro-spiritual pe care i l-am cunoscut la Brașov, Nobody knows the troubles I've seen *a fost lucrat timp de 6 luni.*

Hugues Aufray

Cu înfățișarea sa romantică, cu chitara în spate, pare că a descins printre noi direct dintr-un ev mediu trubaduresc (prietenii spun despre el: „nu știm cum cîntau trubadurii, dar probabil că semănau cu Hugues"). Acest bărbat din Villard-de-Lans (Vercors) — astăzi în vîrstă de 37 de ani — a așteptat succesul mai bine de un deceniu. A așteptat în liniște, pregătindu-se să aducă tineretului „ceva nou, în momentul în care vor avea nevoie de acest nou". Cunoscut iubitor și răspînditor al folk-songului *și în special al celui interpretat de Bob Dylan — pe care-l consideră unul din marii poeți ai acestei epoci — Hugues Aufray își explică astfel succesul: „Ce sînt eu? Ce reprezint eu? Un nou climat muzical. Personajul pe care-l reprezint, succesul meu nu se poate dispensa de acest climat al folclorului francez". Amintim două din recentele sale succese:* Bărcile cu ultimul liliac, Aceasta este dragostea.

Elvis Presley

De-a lungul anilor s-a spus totul despre el. Beatles-ii îl consideră „o adevărată vedetă, simplu și prietenos". S-a născut în orașul Memphis (S.U.A.) la 8 ianuarie 1935. S-a afirmat în epoca rock-ului ca unul dintre cei mai înfocați și înzestrați răspînditori ai acestui ritm. De altfel, multă vreme i s-a spus „regele rock-ului". Activitatea artistică a lui Elvis Presley numără și un număr impresionant de filme, peste 50. Lucrează într-un ritm năvalnic, cam 3 filme pe an. Din păcate toate sînt niște firave comedii muzicale care mizează doar pe personalitatea de cîntăreț și de dansator a lui Elvis (vezi Veselie la Acapulco, O fată fericită). *În ultimul său film* Joe, nu te amesteca, *potrivit propriei sale dorinți, cîntă foarte puțin și și-a părăsit celebra sa chitară.*

Pia Colombo

Actriță de teatru consacrată, Pia Colombo (născută la 16 iulie 1935 la Hublières Aisine) a fost convertită întru muzică de către marele cîntăreț-poet Georges Brassens care a ținut s-o aibă ca parteneră în recitalurile de la Olympia și Bobino, convins de excepționalele ei calități de șansonetistă. Timp de doi ani, actrița a apărut alături de Brassens, cucerind publicul cu farmecul ei straniu, ușor morbid, adus parcă direct din paginile lui Baudelaire. Moda rock-ului și apoi a yé-yé-ului o determină însă să renunțe la music-hall. Se consacră numai scenei, și activează în trupa lui Roger Planchon, distingîndu-se ca o remarcabilă interpretă a pieselor lui Brecht. În 1965 revine în lumea muzicii, și apare în recitaluri alături de Alain Barrière și Jean Ferrat. Ultima ei trecere la Olympia, împreună cu Aznavour, în ianuarie 1968, a fost socotită de presa franceză un adevărat triumf.

Jacques Brel

Este cîntărețul revoltei sale de înfometat după o lume mai frumoasă. S-a născut la Bruxelles, la 8 aprilie 1929. Din 1953 începe să-și croiască drum prin mulțimea interpreților parizieni. Răzbate cu greu, cîntînd însă „cu convingere, cu curaj, pînă la epuizare". Poetul Evtușenko consideră că „toată impetuozitatea, tot caracterul haotic, toată nervozitatea secolului XX vibrează în el ca impulsurile unui motor". În ultima vreme Brel s-a dovedit un excelent actor de film: Riscurile meseriei de André Cayatte, unde a apărut alături de Emmanuèle Riva, este o mărturie elocventă.

Tom Jones

N-ar fi lipsit de interes să urmărim de cîte ori pe săptămînă ascultăm, cu sau fără voia noastră, Delilah lui Tom Jones, cîntărețul anului. Cine este băiatul acesta zdravăn, cu glas puternic, aspru, care atunci cînd cîntă pare gata să-și dea sufletul pentru o melodie?

Thomas Jones Woodward este (ca și Richard Burton) fiul unui miner din Țara Galilor și s-a născut la 7 iunie 1940, în localitatea Pontypridd. Primele note le-a învățat în corul bisericii. După ce a încercat vreo cîteva meserii (viața sa i-a părut ispititoare unei case americane de filme care s-a oferit să realizeze o peliculă inspirată de biografia cîntărețului; acesta, spre marea lui cinste, a refuzat), a început să cînte prin cluburile muncitorești din sudul Țării Galilor. În timpul unui bal, unde apăruse împreună cu formația sa „Play-boys" a fost remarcat de cîțiva reprezentanți ai B.B.C.-ului. Hotărîtoare pentru cariera sa a fost însă întîlnirea cu reputatul compozitor Gordon Mills. Împreună cu o nouă orchestră, „The Squires", Tom Jones avea să străbată apoi toată Anglia și cîteva țări ale lumii, demonstrînd — pentru a cîta oară — că în lumea muzicii ușoare există totdeauna loc pentru noii veniți care aduc cu ei talentul autentic.

Roddy McNeill

La Brașov, după cum prea bine se știe, Roddy McNeill (23 de ani) a cucerit, pe bună dreptate, premiul de popularitate. Simpatica sa apariție în tradiționalul „kilt" scoțian l-au făcut de la început un prieten al tuturor. Înzestrat cu un glas melodios, dar și cu o temeinică cunoaștere a bogatelor resurse ale muzicii populare scoțiene, Roddy se anunță hotărît să nu cedeze tentațiilor unui succes facil.

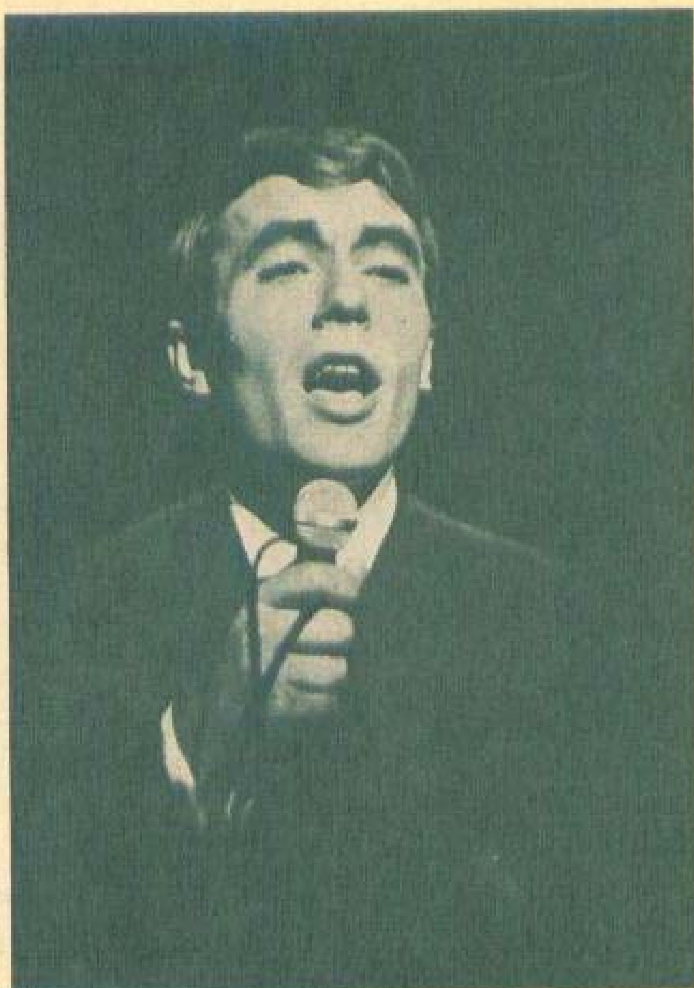
Radmila Karaklajic

Cîntăreață prin excelență dinamică dar capabilă și de captarea surprinzătoare a unor unde lirice, Radmila Karaklajic este prima interpretă jugoslavă care a obținut, datorită marelui număr de discuri vîndute, premiul „Discul de aur" și cîteva „Discuri de argint". A debutat ca studentă. În 1963 a cîștigat premiul I la un festival muzical internațional organizat în Italia, cu cîntecul Voi sărbători această zi. *În 1966 la Festivalul Internațional de la Split s-a clasat pe primul loc cu cîntecul* Noapte la Bakelj. *În ultimii ani a efectuat numeroase turnee în Franța, Italia, R. F. a Germaniei, U.R.S.S., S.U.A., Canada.*

Josef Laufer

Ametitor de mobil, atît în mişcări cît şi în idei, actorul Laufer a bătut la porţile cîntecului convins că şi acolo se ascunde o altă formă de teatru. „Urăsc cîntatul de dragul cîntatului, aşa cum urăsc fotbalul", ne mărturisea el la Braşov, nu fără un oarecare procent de teribilism, care-i stă bine de altfel. Artistul cehoslovac s-a născut la 12 august 1939 la Praga, iar copilăria şi-a petrecut-o în Anglia, unde tatăl său — un ceh căsătorit cu o spaniolă — s-a refugiat în timpul războiului. Este absolvent al Academiei de artă dramatică din Praga, iar actualmente joacă la teatrul Karlin şi predă lecţii de pantomimă. Debutul muzical datează din 1962, cînd apare pe scena teatrului praghez Semaphor, după care îşi înjghebează o orchestră proprie, Tornado. Îşi scrie singur muzica şi textele celor mai multe dintre cîntecele sale (în limbile cehă, engleză, spaniolă şi rusă). Întrebat care este deviza sa în viaţă, Laufer ne-a răspuns: „Vreau să rămîn simplu, să-mi păstrez o inimă bună, ochi buni şi o minte trează".

Dan Spătaru

Este absolvent al Facultăţii de cultură fizică şi sport din Bucureşti. S-a afirmat, împreună cu Pompilia Stoian, în cadrul unui spectacol studenţesc, transmis de televiziune. După cîtva timp, tineretul l-a adoptat cu frenezie, văzînd în el un bun purtător al tendinţelor mai noi din cîmpul muzicii uşoare. Dan Spătaru a participat la Festivalurile de la Mamaia, Sopot (Polonia) şi Varadero (Cuba, împreună cu Margareta Pîslaru). A concertat în Cehoslovacia, Polonia, Iugoslavia, Ungaria, Israel.

Gianni Morandi

„Dezlănţuitul care urlă în genunchi" s-a născut în anul 1944, în localitatea Monghidoro din provincia Bologna. Pe la 14 ani a cîntat într-o sală de cinematograf, între un spectacol şi altul, reluînd succesele lui Claudio Villa. O dată descoperit de către specialiştii caselor de discuri, a fost considerat o adevărată mină de aur. I s-au compus melodii speciale, un fel de romanţe moderne pentru tineri: Am închis ferestrele, În genunchi mă întorc la tine, Nu sînt demn de tine, Dacă nu te-aş fi avut pe tine (ultimele trei au constituit şi titlurile unor filme), Noapte de vacanţă de august (Notte di feraggosto). În ciuda apariţiei altor cîntăreţi, Morandi a rămas pentru tineretul italian „il cucciolo" (răsfăţatul). Plecarea sa în armată a constituit un adevărat eveniment, bine speculat de publicitate. Cîntăreţul pare să fie conştient de efemeritatea succesului, de aceea mărturiseşte că deviza sa zilnică este aceasta: „Morandi, gîndeşte-te la ziua cînd vei fi din nou nimeni" ...„Cînd va veni această zi poate mă voi face detectiv — spune el — totdeauna mi-a plăcut aventura, sau poate voi lucra la o agenţie de publicitate. Sînt sigur că aici pot avea idei grozave".

Caterina Caselli

A fost descoperită de impresarul Ivo Callegari, cu şapte ani în urmă, la o serbare şcolară. După Festivalul de la San Remo din 1966, unde s-a lansat cu cîntecul Nimeni nu mă poate judeca, acestei fete băieţoase, născută la 10 aprilie 1946, i s-a spus „Casca de aur" din pricina coafurii. Astăzi, cîntăreaţa poartă plete à la Françoise Hardy şi între timp a trecut, de la muzica beat, la rhytm and blues. Cu ocazia ediţiei din acest an a concursului „Un disc pentru vară" Caterina Caselli a pregătit de altfel două blues-uri: Te iubesc cu disperare şi O dragoste veşnică (titlurile sînt traduse din italiană).

Anul trecut a fost clasificată de către publicaţia „Muzica şi discurile" pe primul loc, datorită numărului record de vînzări: un milion şi jumătate discuri. Cîteva dintre cîntecele sale de succes: Iartă-mă, Un om de aur, Sînt mincinoasă, Drumul oricărei speranţe.

Doina Badea

După ce a activat cîțiva ani la Teatrul muzical din Deva, Doina Badea a participat la primul Festival și concurs de muzică ușoară de la Mamaia-1963, cu cîntecul „Spre soare". Dramatismul și amploarea vocii au impus-o de îndată ca pe un nume ce trebuie luat în seamă. Angajată de Teatrul de estradă Constantin Tănase, întreprinde împreună cu ansamblul acestuia un turneu la Paris, în 1966. Interpreta Jacqueline Dulac scria atunci: „Este o voce extraordinar de puternică, dar plină de sensibilitate, o sensibilitate gravă, despre care nu știi niciodată de unde vine, dar pe care o recunoști imediat".

Constantin Drăghici

In ciuda multelor „nume noi" care au apărut în muzica noastră ușoară în ultimii ani, Constantin Drăghici continuă să ocupe în inima publicului un loc ales.

S-a născut la București, în februarie 1932. După absolvirea Conservatorului „Ciprian Porumbescu" a fost repartizat la Teatrul de Operetă din București, unde a deținut peste 12 roluri. Apariția sa în calitate de interpret de muzică ușoară datează din 1961, dar se impune cu adevărat după Festivalul Mondial al Tineretului de la Helsinki (1962), unde a obținut Medalia de bronz. Alte premii și mențiuni: Sopot (1964, 1966), Split (1967); la toate edițiile Festivalului și Concursului Național de la Mamaia a dobîndit Marele premiu.

In ultima vreme s-a afirmat și ca un compozitor care promite. (Tot pe drum, N-ar trebui).

Margareta Pîslaru

La cei 25 de ani ai săi (s-a născut la 9 iulie 1943, la București) Margareta Pîslaru are în spate o carieră artistică de 10 ani.

Artistă de o exemplară hărnicie și perseverență, ea a știut să-și fructifice cu succes nu numai calitățile vocale, ci și pe cele interpretative. Dovadă: dificilul rol din „Opera de trei parale" și cele cîteva apariții pe peliculă. Păcat că Margareta nu a întîlnit încă rolul pe care-l merită într-un film muzical. Cine a ascultat recitalurile din ultimul timp de la Sala Palatului și de la grădina Boema s-a convins și de talentul ei de compozitoare și autoare de texte: A nimănui sînt, Bătrînul comisionar, Ceasul *etc. La Festivalul de la Sopot 1968 Margareta Pîslaru a obținut un frumos succes cu cîntecul* Viva Maria, *succes confirmat de acordarea Premiului III.*

Eddy Merckx

La 16 ani, după prima sa victorie, scria: „Dragă mamă, am cîștigat o cursă, lasă-mă să fac ciclism". D-na Merckx nu s-a mai opus! A fost începutul unui șir de strălucite victorii ale ciclistului „cu nas de boxer și cu nume imposibil de citit". În afara Turului Franței, la care n-a participat, a cîștigat aproape toate marile competiții ale sportului cu pedale, printre care campionatul mondial și Il Giro *(Turul Italiei). Eddy s-a născut la Kiezegem, lîngă Louvain (Belgia). În copilărie prietenii l-au botezat „Domnul Turul Franței", competiție pe care poate că o va cîștiga într-o zi...*

Vera' Ceaslavska

A XIX-a Olimpiadă i-a adus cinci mari satisfacții; patru medalii de aur la individual compus, sol, sărituri și paralele inegale și... o verighetă tot de aur, căci, la Mexico, Vera s-a măritat cu un cunoscut atlet ceh, J. Odlozil.

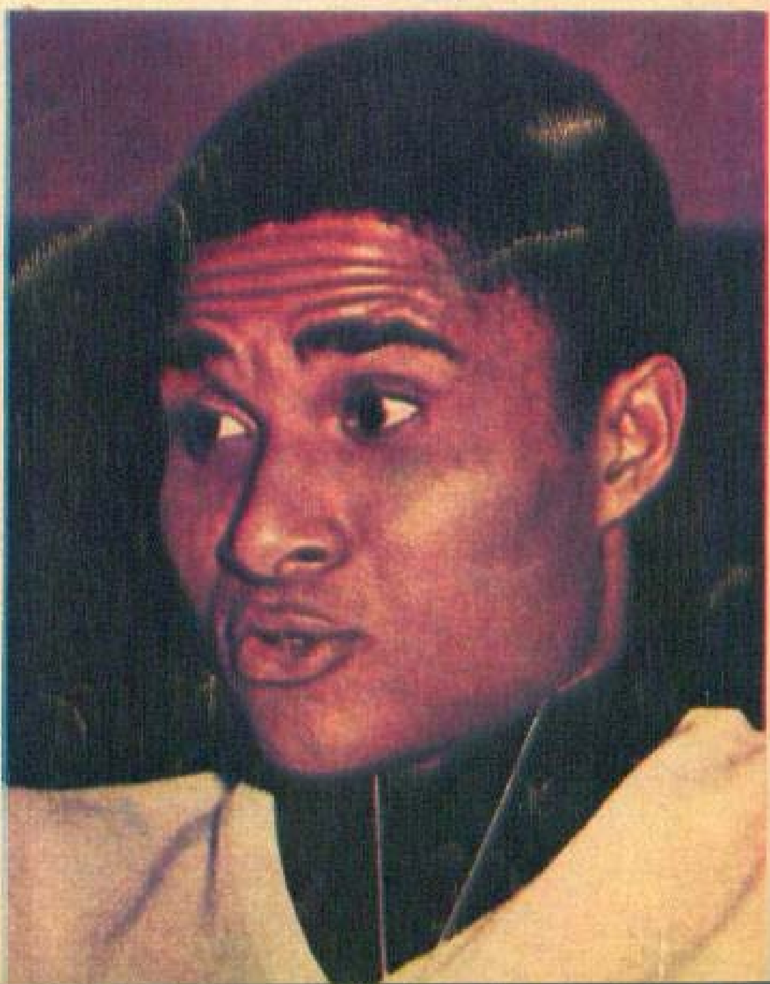
Vera Ceaslavska s-a născut la Praga la 3 mai 1942. Practica gimnastica din copilărie. La 15 ani făcea parte din lotul național. La diferite concursuri internaționale a cîștigat 18 medalii de aur, 8 de bronz și 3 de argint. E studentă la Institutul de educație fizică din Praga.

Peggy Fleming

S-a născut în urmă cu 21 ani la Colorado Springs (S.U.A.). S-a dovedit a fi un talent deosebit, afirmîndu-se vertiginos. La 11 ani este campioană a S.U.A. La 20 de ani a devenit dublă campioană mondială la patinaj artistic, iar puțin mai tîrziu — în 1968 — a cucerit medalia olimpică de aur. A urmat un nou titlu suprem — de campioană mondială — cucerit sub cupola Palatului de Gheață din Geneva. „Succesele mele — spunea Peggy — le datorez desigur unor antrenamente intense, dar în egală măsură și lecțiilor de balet".

După ultimele mari victorii pe care i le-a adus anul 1968, Peggy Fleming a semnat un contract cu o celebră trupă de balet pe gheață, trecînd astfel la profesionism.

Mai, 1968. La Londra, Benfica-Lisabona dispută finala C.C.E. cu Manchester United. După 88 minute de luptă, cînd scorul e 1-1, Eusebio scapă de Stiles și trage formidabil, dar la fel de formidabil apără și portarul Stepney. 120 000 de spectatori aplaudă. Împreună cu ei a aplaudat și Eusebio. Era unica, marea ocazie de a cîștiga Cupa, dar Stepney a spulberat-o. Eusebio l-a aplaudat sincer, sportiv. Acesta este „Perla neagră" din Mozambic, considerat ca cel mai bun înaintaș din lume. S-a născut la 25 ianuarie 1942 și e naturalizat portughez. Joacă la Benfica-Lisabona din 1960. Campionatul mondial de la Londra l-a consacrat jucătorul nr. 1 al lumii.

Eusebio Da Silva Ferreira

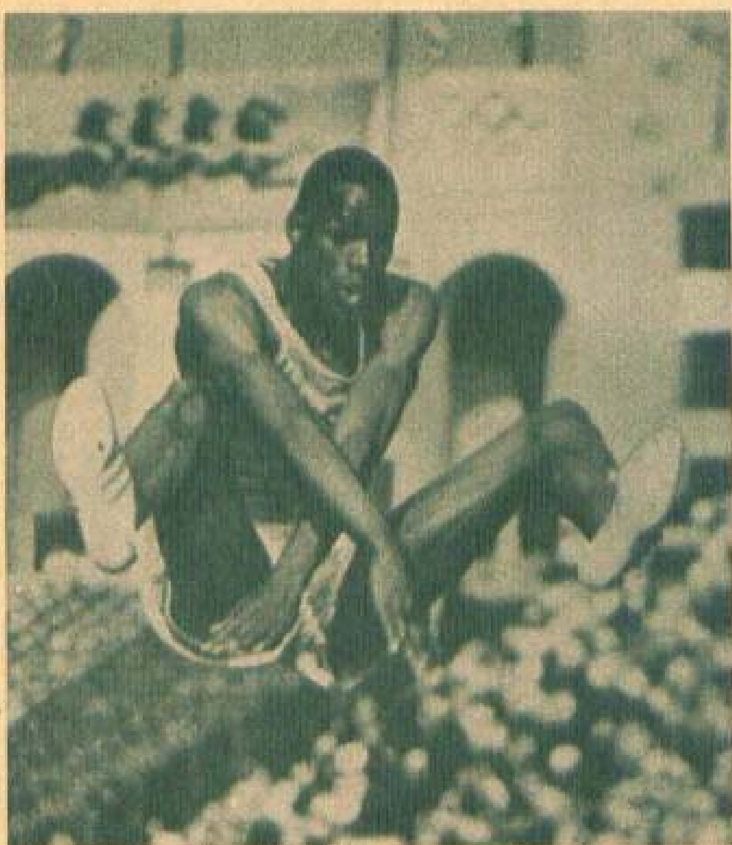
Ion Țiriac

Are 30 de ani. E profesor de educație fizică. Maestru emerit al Sportului. E de nouă ori campion național, iar de curînd competentul ziar sportiv italian „Gazzetta dello sport" îl considera ca al nouălea tenisman-amator din lume. Dacă ținem seama că unii dintre cei învinși de Țiriac (Santana și Okker) ocupă locuri superioare, putem afirma că ziarul italian l-a nedreptățit. Ion Țiriac este cîștigătorul a numeroase turnee internaționale și e clasat printre primii 16 jucători la Turneul de la Wimbledon, din 1967.

E considerat ca cel mai bun schior din lume la ora actuală. S-a născut la 30 august 1943 la Saint Cloud. La 25 de ani deține 7 medalii de aur și, pentru remarcabila performanță de la Grenoble unde a obținut nu mai puțin de trei titluri olimpice, i s-a decernat cea mai înaltă distincție a Republicii Franceze — „Legiunea de onoare". Pentru J.O. din 1968, Killy s-a antrenat nu mai puțin de 2 500 ore în 18 luni, cam 4 ore și jumătate pe zi. E cîștigătorul a 28 mari competiții. A locuit pînă în 1968 la Val d'Isère. Noua sa pasiune este automobilismul, unde speră să repurteze succese la fel de mari.

Jean-Claude Killy

Bob Beamon

Saltul său în lungime, de 8,90 m, constituie cea mai senzațională performanță a Olimpiadei din Mexic. Ea este echivalentă cu timpul de 9 secunde și 3 zecimi pe suta de metri. Beamon are 22 de ani. Drumul său în sportul de performanță a fost îndrumat de cunoscutul atlet Ralph Boston.

După acest succes răsunător, Bob intenționează să treacă la profesionism. Fostul spălător de vase din Harlem s-a săturat de mizerie. În afara sportului, Beamon mai are o pasiune: muzica. Cîntă și compune și ar dori să se afirme și în acest domeniu ca și în sport...

Trambulina de 70 m de la Grenoble l-a catapultat pe firmamentul marilor vedete sportive. Raska s-a născut la 4 februarie 1945, în localitatea Frenstat (R. S. Cehoslovacă). De profesie e mecanic. Din copilărie a îndrăgit schiurile, care au devenit pasiunea lui. L-au atras mai ales săriturile. Primul său succes pe plan internațional: Campionatele mondiale de la Oslo, din 1966, unde a ocupat un merituos loc IV. Urmează Grenoble 1968. Aici a întrecut 54 concurenți de clasă mondială, cucerind laurii victoriei și prima sa medalie de aur.

Jiri Raska

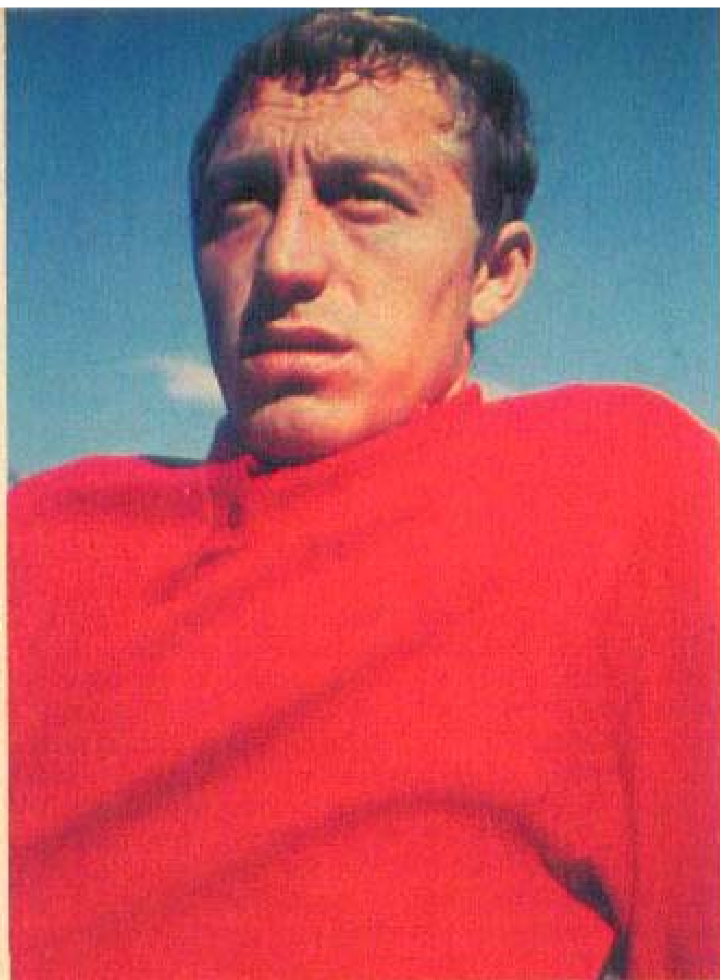
Dragan Giaici

Revelația turneului final din Italia al campionatului Europei la fotbal pe 1966—1968. Jucătorul pentru care „Inter" a oferit un milion de dolari s-a născut în localitatea Ub din Iugoslavia, la 30 mai 1946. A jucat fotbal în orașul natal. La Steaua Roșie-Belgrad a trecut în 1962, devenind în 1963 titularul tricoului cu numărul 11. La 22 ani numără 29 de selecționări în echipa reprezentativă. În turneul din Italia, Giaici a fost declarat în unanimitate ca fiind cea mai bună extremă stîngă — de aici și oferta lui „Inter"...

Cucerește la Jocurile Olimpice din Mexic medalia de argint la proba de 800 m. Ileana Silai s-a născut la Cluj, în anul 1941. Este căsătorită. E studentă la secția fără frecvență a I.E.F.S. În anii 1967 și 1968 este campioană națională și tot în 1967 devine și campioană balcanică. Deține 5 recorduri republicane : 400 m — 54,5 ; 500 m — 1 : 12,6 ; 600 m — 1 : 30,8 ; 800 m — 2 : 01,8 și 1 000 m — 2 : 47,4. Practică atletismul din 1957. Face parte din Clubul sportiv muncitoresc Cluj.

Ileana Silai

Nicolae Dobrin

S-a născut la 26 august 1946. E unul din puținii jucători de valoare care a rămas consecvent credincios clubului în care s-a ridicat: Dinamo-Pitești, devenit apoi F.C. Argeș. A fost promovat jucător în divizia „A" la 15 ani și de atunci s-a afirmat ca un element de certă valoare.

E însurat, are un băiat pe care îl cheamă Dan. În familie mai există un jucător de fotbal, Dobrin II. Joacă la juniori și se spune că nu va fi mai prejos decît fratele său, Dobrin I.

Este cîștigătorul cursei de fond de 30 km schi de la Grenoble. S-a născut la Castel di Fiemme (Italia) la 1 februarie 1941. A început să schieze relativ tîrziu, la 16 ani. Prima sa victorie mai importantă a repurtat-o în 1960.

Nones este primul italian care cîștigă o cursă de schi de mare fond. Pînă acum supremația și-o disputau schiorii sovietici și cei scandinavi. După victoria de la Autrans, primul omagiu i l-au adus adversarii săi, spunînd: „Nu e nici un miracol, a învins cel mai puternic".

Franco Nones

Bobby Charlton

Are 30 ani și joacă de 16 ani la Manchester United, clubul care l-a consacrat. Bobby numără 35 de selecționări în echipa Angliei. A strălucit în campionatul mondial de la Londra, unde s-a impus ca unul dintre cei mai buni jucători ai turneului. Datorită stilului său de joc, este considerat ca urmaș al lui Di Stefano, tip al jucătorului complet.

Are 25 de ani. S-a născut la Richmond (Virginia.) — S.U.A. Sportul îndrăgit în copilărie a fost baschetul. De tenis a început să se ocupe mai tîrziu și doar printre picături, preocupat fiind de studiile sale universitare. Primele mari succese le-a repurtat în 1964, la Brisbane-Australia, cînd a depășit „rachete" de prima mărime ca Newcombe și Emerson. In 1965 și 1967 a fost considerat cel mai bun tenisman al continentului american, iar în 1968 Ashe a fost selecționat în echipa care a reprezentat țara să în cupa Davis. Pentru prima oară în istoria tenisului din S.U.A., un jucător de culoare este desemnat să participe în această competiție. După cum se știe S.U.A. a eliminat Spania, iar unul din făuritorii victoriei este Arthur Ashe, omul care l-a învins pe celebrul Santana.

Arthur Ashe

Ion Pîrcălab

S-a născut la 5 noiembrie 1941, la București. Este frate vitreg cu antrenorul echipei U.T.A., N. Dumitrescu III. A învățat fotbalul la Tînărul dinamovist, iar apoi a jucat la U.T.A., unde fratele și antrenorul l-au ajutat în egală măsură să-și dezvolte talentul. La Dinamo a intrat în 1959 ca un jucător gata format, devenind curînd titularul postului de extremă dreaptă al echipei sale și, de nenumărate ori, și al „naționalei".

E născută în anul 1939. Starea civilă: căsătorită. Profesia: funcționară. Are 1,67 m înălțime și cîntărește 52 kg.

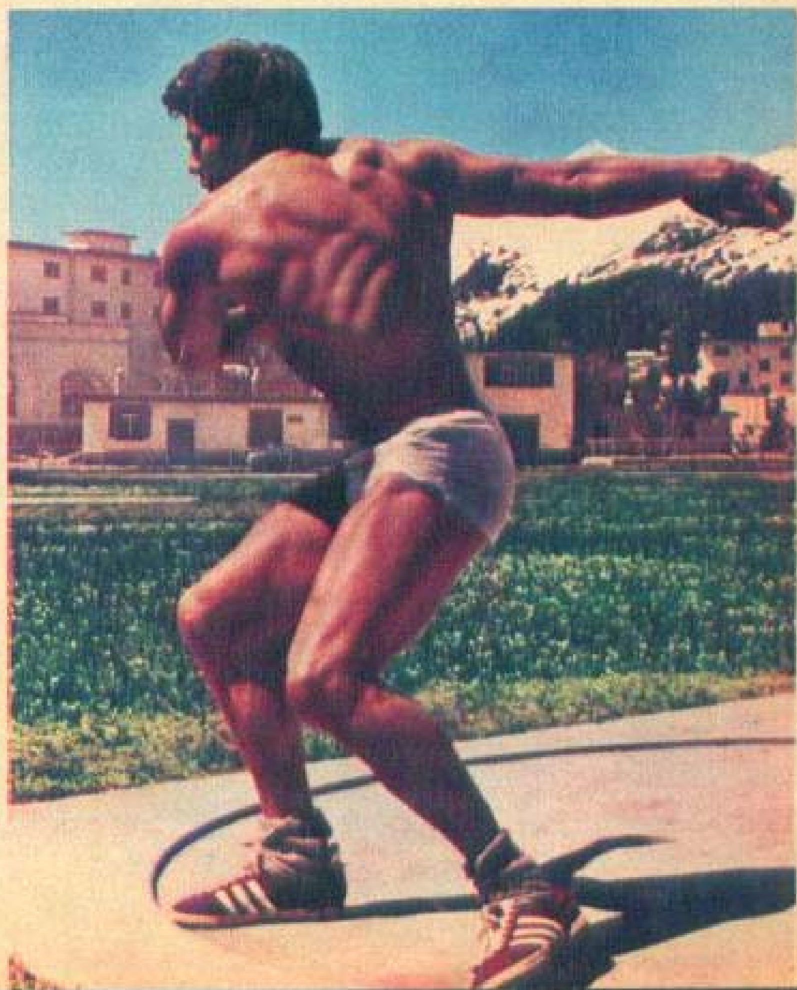
Debutează în 1956 la clubul Flamura Roșie-București, trecînd apoi la Steaua, clubul succeselor ei. Deține recordul național la săritura în lungime pe care l-a ameliorat pînă acum de 12 ori cu o performanță de 6,59 m. Maestră emerită a sportului, Viorica Viscopoleanu e de 5 ori campioană balcanică. La Budapesta, în 1966, a devenit campioană europeană. La jocurile Olimpice din Mexic, Viorica Viscopoleanu obține o performanță excepțională, 6,82 m, cucerind pentru țara noastră prima medalie de aur și titlul de campioană olimpică. Prin memorabila săritură de pe stadionul Aztec, au fost doborîte patru recorduri: mondial, olimpic, european și național.

Viorica Viscopoleanu

Kurt Beckenbauer

Are 24 de ani și e de 26 ori internațional. E posibil ca pînă la apariția acestor rînduri numărul selecționărilor sale in echipa R.F.G. să fie mai mare, căci in 1968 a fost declarat „cel mai bun jucător al anului". Joacă la Bayern-München, clubul care l-a format. E un mijlocaș complet, întrucît joacă la fel de bine în atac ca și în apărare. Specialiștii îl situează pe Kurt Beckenbauer printre primii cinci jucători din lume.

Un nume care a urcat vertiginos în ierarhia atletismului. Urmează din 1966 facultatea din Köln (R.F.G.). Dorește să devină profesor de educație fizică. În 1965 obține la cele zece probe ale decatlonului 7 846 puncte, rezultat care-l clasează pe locul al 11-lea din lume. O operație la genunchi, urmare a unui accident destul de grav petrecut în 1966, îl obligă la un lung repaus dar numai după cinci luni își reia cu perseverență antrenamentele.

La 13 și 14 mai 1968, la Heidelberg, Bendlin a surprins lumea sportivă devenind campion mondial la decatlon cu 8 319 puncte, depășind astfel chiar și pronosticul optimist al antrenorului său care indica un total de 8 250 puncte. Vechiul record aparținea americanului Hodge cu 8 230 puncte.

Kurt Bendlin

Jim Hines

Este unul din cei trei „oameni rachetă" care au spart zidul celor 10 secunde în memorabila cursă de pe stadionul din Sacramento. A reeditat această performanță la J.O. din Mexic, unde a cucerit o medalie de aur la 100 m plat cu timpul de 9'9".

Hines are 21 de ani, studiază la Universitatea din Texas. E căsătorit și are un copil. Pe lingă atletism, Jim mai practică și rugby-ul și se spune că e un foarte bun jucător. Îl ajută desigur viteza, dar și statura (1,85 m înălțime și 81 kg).

Gheorghe Constantin

La o selecție de copii, în 1946, antrenorul St. Cîrjan de la Unirea Tricolor reține, printre alții, și pe Constantin Gheorghe, ca avînd perspective reale. Cîrjan nu s-a înșelat. În 1947 Constantin este selecționat în echipa de juniori. Din 1951 pînă în 1954 joacă în categoria „B" la Locomotiva-Iași, iar după o scurtă trecere pe la Petrolul urmează marea dragoste: C.C.A., azi Steaua, în a cărei echipă debutează în 1955. În primul său meci în prima divizie, în primul minut, Constantin marchează primul gol în poarta Politehnicii-Timișoara. Urmează un lung șir de succese. Pentru tehnica sa bună și luciditatea sa în joc a fost poreclit „profesorul". Într-adevăr, Constantin știe fotbal. La 36 ani (n.1932) e decanul fotbaliștilor români din prima categorie.

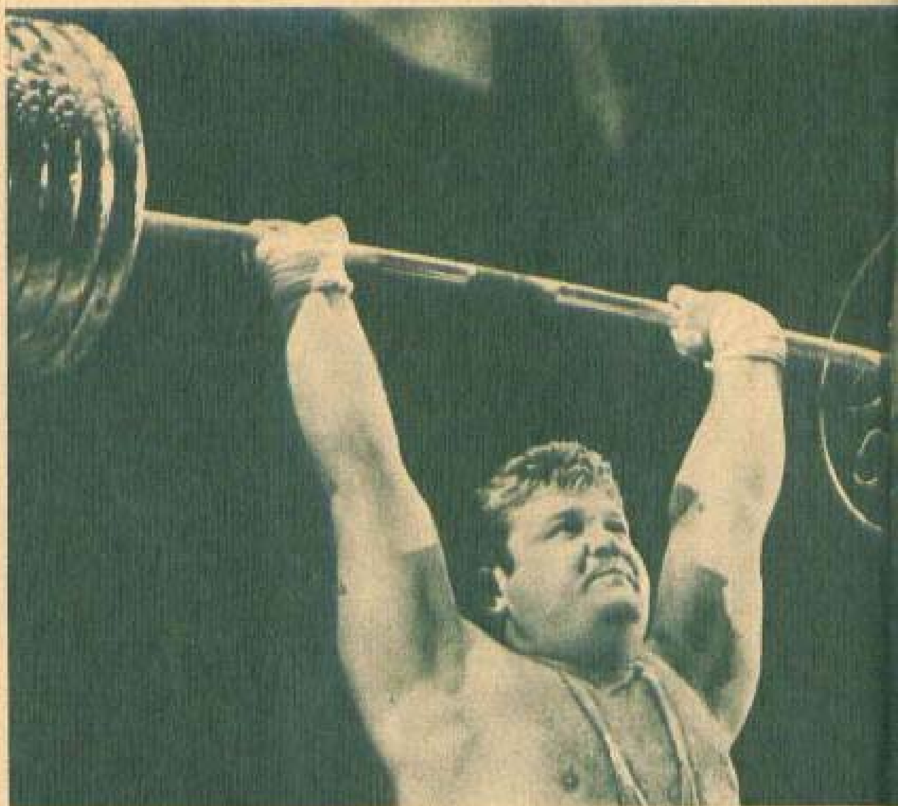
A fost mai surprins decît oricare altul de victoria sa de la Imola-Italia, unde a cîștigat campionatul mondial de fond la ciclism într-o manieră senzațională. Adorni a sosit cu 9'51" înaintea celui de-al doilea clasat! După cursă, noul campion nu înceta să exclame: „Nu-mi vine a crede, mă bucur, dar e de necrezut!"

Născut la 14 noiembrie 1937, la San Lazzaro di Parma, Adorni devine rutier profesionist din 1961, după ce a cîștigat un campionat al Italiei la cursa de urmărire. Urmează o serie de succese, dintre care cel mai notabil — cîștigarea turului Italiei, în 1965.

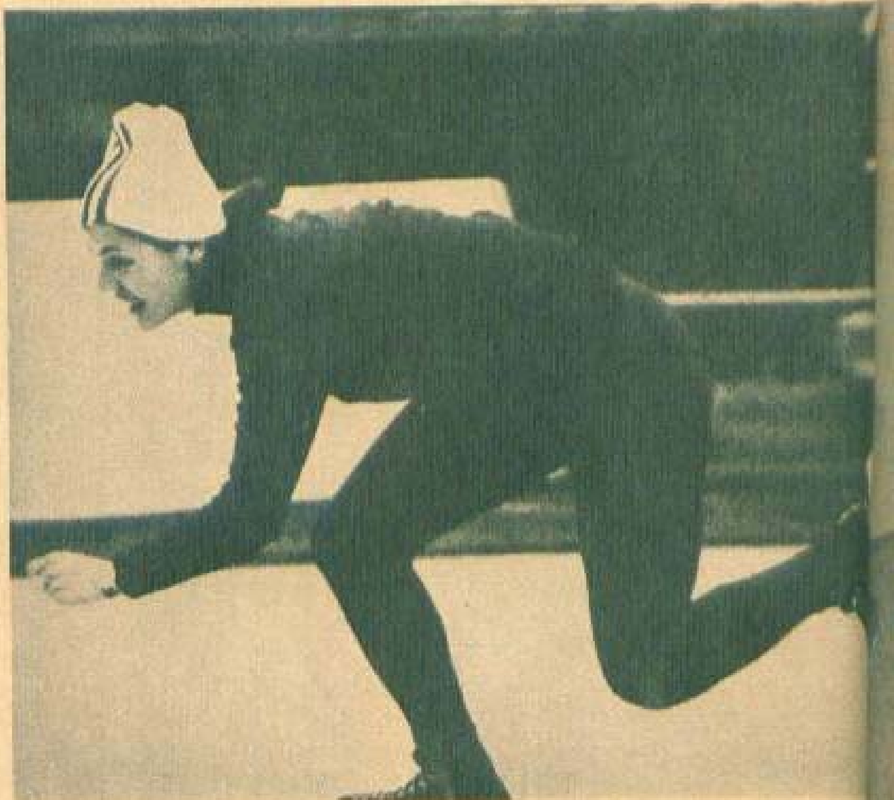
Vittorio Adorni e o figură binecunoscută în Italia, căci prezintă săptăminal un program distractiv la televiziune. E însurat, are o fetiță și recent i s-a propus să-și încerce norocul în cinematografie...

Vittorio Adorni

Leonid Jabotinski

S-a născut acum 29 de ani în satul Uspenka (U.R.S.S.). A absolvit Institutul pedagogic și e un pasionat halterofil. Idolul său era Iuri Vlasov. I-a călcat pe urme, ba chiar l-a depășit la Tokio, în 1964, cînd a cucerit o medalie de aur, bătînd un nou record mondial. De atunci a cucerit trei titluri de campion al lumii, iar recent a mai adăugat o performanță deosebită pe lista reușitelor sale: la un singur concurs a doborît 4 recorduri mondiale la stilurile împins (201,5 kg); smuls (170); aruncat (218,5) și la totalul triatlonului (590 kg !), depășind astfel cu 10 kg. vechiul record deținut de Iuri Vlasov. S-a autodepășit din nou, „aruncînd" 220 kg. J. O. din 1968 i-au adus o nouă medalie de aur. E căsătorit, are și un băiat. Cîntărește 153 kg, și afirmă tuturor celor ce-l întreabă că nu mănîncă mult.

E studentă la Institutul de aviație din Moscova. S-a născut în localitatea Cita, la 23 martie 1946. Practică patinajul de performanță de la vîrsta de 15 ani. În 1968, devine campioană absolută a Uniunii Sovietice. În palmaresul ei internațional figurează și două titluri de campioană mondială cucerite anul trecut la Helsinki (probele de 500 m și 1 000 m). Același an 1968 i-a adus și o medalie olimpică de aur, cucerită la J. O. de la Grenoble la proba de 500 m.

Ludmila Titova

Ionel Drîmbă

S-a născut la Timişoara în anul 1942. Profesia: ofiţer. Este însurat cu floretista Ileana Drîmbă, cîştigătoare a unei medalii de bronz la floretă echipe. Practică scrima din 1952. Între 1958 şi 1963 este campion al ţării la floretă-juniori. Trecînd la clubul Steaua, cucereşte în 1964 titlul de campion naţional, titlu pe care îl recucereşte de-abia în 1968. Ionel Drîmbă este cîştigătorul a numeroase întreceri internaţionale printre care „Cupa Adrien Romel" (Paris) şi „Cupa Giovanini" (Bologna).

La Jocurile Olimpice din Mexic se clasează primul, cucerind medalia de aur după o luptă epuizantă de două ore în care l-a întrecut pe francezul Revenu.

Nino Benvenutti

E fiul unui pescar din Triest. S-a născut la 26 aprilie 1938. Devine campion european amator în 1957, la Praga. La Roma, la J. O. din 1960, obţine medalia de aur. Cucereşte titlul suprem de la boxerul american Griffith — supranumit „ucigaşul", căci unul din adversarii săi a murit în urma loviturilor primite. A fost un meci mare, cîştigat într-o manieră categorică.

Benvenutti a boxat şi în ţara noastră, avînd ca adversari pe Serban Neacşu şi pe Ştefan Cojan.

CICLOP
CICLOP
CICLOP

UN CICLOP CU MULȚI OCHI

Precum știm din mitologie, Ciclopul nu avea decît un singur ochi. Vizitînd însă moderna întreprindere a industriei locale bucureștene ce poartă numele străvechii plăsmuiri mitologice, imaginea de mult formată suferă o schimbare esențială : Ciclopul, ca un adevărat Argus — colegul său întru fabulație mitologică — are o sută (și chiar mai mulți, mult mai mulți !) ochi. Cu ei privește în măruntaiele autoturismelor și ale diferitelor utilaje și aparate în repararea și întreținerea cărora s-a specializat, pune diagnostice, înlătură sau previne defecțiunile. Despre dezvoltarea rapidă a acestei întreprinderi și despre perspectivele ei am stat de vorbă pentru dv., cititorii Almanahului, cu doi dintre conducătorii ei.

Obiectul activității întreprinderii ne-a fost prezentat de Cecilia Jibescu, contabil-șef al *I. I. L. „Ciclop"* :

— Întreprinderea a fost înființată la 1 octombrie 1967, avînd două sectoare distincte : primul se ocupă de prestații industriale, al doilea de întreținerea și repararea autoturismelor. Desigur că marelui public îi este mai bine cunoscut sectorul auto. De aceea, despre sectorul prestațiilor industriale mă voi mărgini să arăt doar că dispune de următoarele unități : secția de reparații și întreținere de agregate și spații frigorifice și utilaje din dotația comercială (Str. Lacul Ursului nr. 13) ; secția de reparare și întreținere a mașinilor și utilajelor de birou — mașini de scris, de calculat etc. (Str. Bucur nr. 14) ; secția de reparare și întreținere a aparatelor de măsurat mase — balanțe, cîntare etc. (B-dul Republicii Nr. 185) ; și secția de confecții și întreținere firme luminoase (Calea Dudești nr. 124).

În mod deosebit ne interesăm de dezvoltarea și de perspectivele sectorului auto. Vechile garaje *„Ciclop"* din Bulevardul Magheru 6—8 au fost nu numai rechemate la viață prin înființarea actualei întreprinderi, dar și mult modernizate. Ba încă ceva : *„Ciclopul"* a făcut... pui. Iată ce spicuim din relatările tov. inginer-șef Alecu Florian :

— Prima noastră unitate, cea din Bulevardul Magheru nr. 6—8, dispune de 5 nivele : 4 etaje și un subsol. Fiecare dintre aceste nivele este profilat pe alte mărci de autoturisme. În urma acordurilor la care am ajuns cu cîteva mari firme producătoare, atelierele noastre au fost dotate cu utilaje specializate pentru diferite mărci, livrate de firmele respective. Am încheiat în acest scop acorduri cu fabricile : Volkswagen, N.S.U., Ford Taunus, Mercedes, Opel, Lancia și Volvo.

— Dar celelalte mărci ?

— Bineînțeles că executăm lucrări de reparații și întreținere la turisme de orice fabricație. Aci avem însă aceste ateliere specializate, după cum cea de a doua secție a noastră, cea din Str. Bujoreni nr. 3—5 (cartierul Drumul Taberei) este specializată pentru reparația autoturismelor Fiat. Construită de noi și utilată cu echipament livrat din Torino de uzinele Fiat, această secție dispune de tot ce e mai modern la ora actuală în domeniul utilajului de specialitate. Pe lîngă stația aceasta de reparații, s-a construit recent și o modernă stație de întreținere — un așa numit „service" : atelier de spălare-gresare, schimbarea uleiului etc. — cu o capacitate de 300 autoturisme pe zi. Alte două stații mari, dublate de respectivele două „service"-uri, se află în curs de construcție și vor fi date în funcțiune în acest an : stația de mare capacitate pentru reparația și revizia autoturismelor Volga și Moskvici din Șoseaua Giurgiului și cea pentru autoturismele Renault și Dacia, din Șoseaua Pantelimon. Ambele stații vor dispune de cîte 65 de posturi de lucru, iar „service"-urile aferente vor avea o capacitate de întreținere pentru cîte 375 autoturisme pe zi.

— Dar în perspectiva ceva mai îndepărtată ce mai aveți ?

— Pentru anul 1970 — intrarea în funcțiune a încă unui „service" : va funcționa pe lîngă parkingul de mare capacitate ce se construiește în subsolul hotelului din Piața N. Bălcescu, avînd o capacitate de circa 400 autoturisme pe zi.

— Știm că, în anii trecuți, posesorii de autoturisme întîmpinau greutăți — în primul rînd din cauza capacităților reduse de care dispunea ramura dv. de activitate în Capitală. Este evident că, date fiind construcțiile noi de care ne vorbiți, această capacitate a crescut și va mai crește substanțial — ceea ce constituie baza rezolvării problemei. Totuși, ar fi interesant să știm dacă nu ați luat și ceva măsuri organizatorice deosebite pentru asigurarea unei mai prompte deserviri a automobiliștilor, mai ales în ce privește lucrările de întreținere.

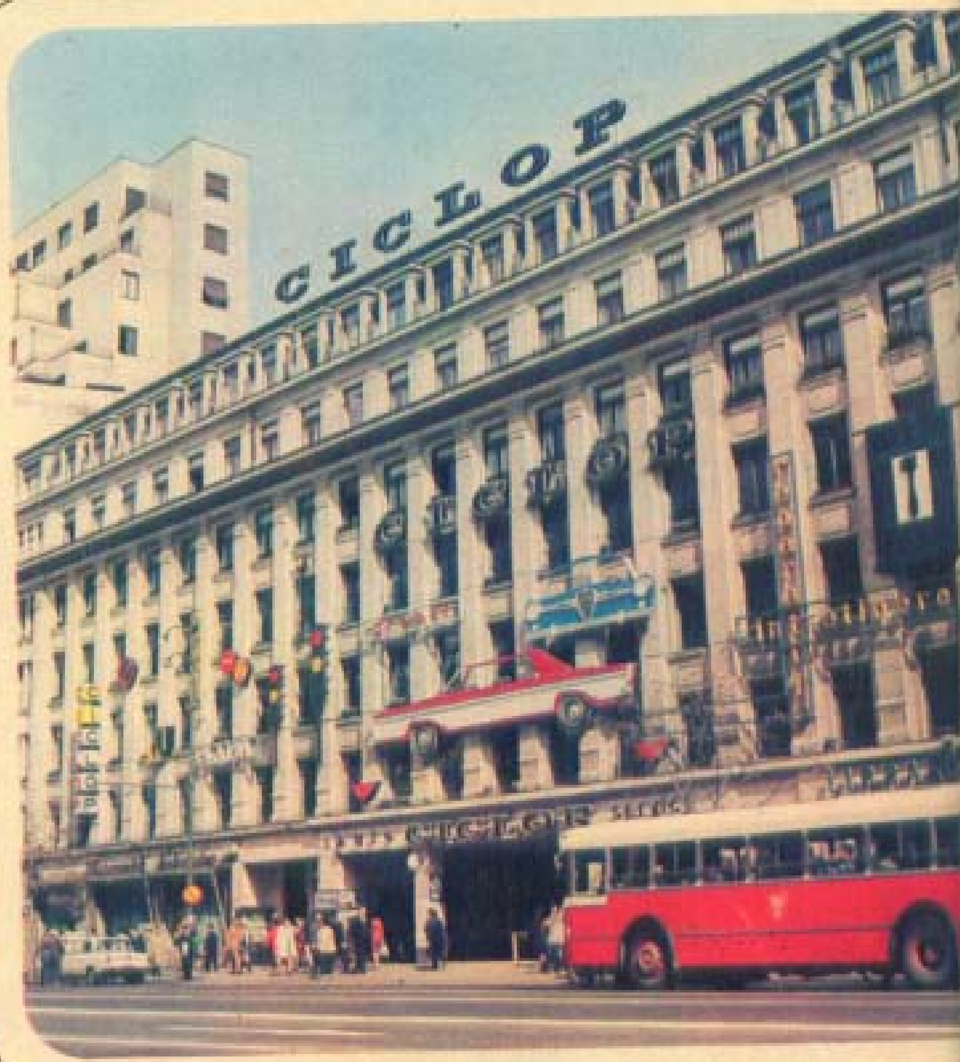
— Desigur. Este o noutate a anului 1969 : posesorii de autoturisme pot încheia abonamente pentru executarea periodică a tuturor lucrărilor de întreținere și revizie a autoturismelor.

— Ce avantaje prezintă acest lucru pentru abonați ?

— În primul rînd ei se bucură de prioritate la intrarea în revizie, beneficiază de promptitudine în execuția lucrărilor respective și de reduceri față de tarifele obișnuite.

Liniile moderne de diagnoză ce s-au montat în stațiile de reparații ale *I. I. L. „Ciclop"* și sutele de ochi ale specialiștilor ce stăpînesc aceste mașini și execută reparațiile necesare, sînt ochii acelui „Argus" contemporan pe care, în introducerea rîndurilor de față, îl identificam cu întreprinderea *„Ciclop"*.

Flacăra Publicitate

UN CICLOP CU MULȚI OCHI

Precum știm din mitologie, Ciclopul nu avea decît un singur ochi. Vizitînd însă moderna întreprindere a industriei locale bucureștene ce poartă numele străvechii plăsmuiri mitologice, imaginea de mult formată suferă o schimbare esențială: Ciclopul, ca un adevărat Argus — colegul său întru fabulație mitologică — are o sută (și chiar mai mulți, mult mai mulți !) ochi. Cu ei privește în măruntaiele autoturismelor și ale diferitelor utilaje și aparate în repararea și întreținerea cărora s-a specializat, pune diagnostice, înlătură sau previne defecțiunile. Despre dezvoltarea rapidă a acestei întreprinderi și despre perspectivele ei am stat de vorbă pentru dv., cititorii Almanahului, cu doi dintre conducătorii ei.

Obiectul activității întreprinderii ne-a fost prezentat de Cecilia *Zibescu*, contabil-șef al *I. I. L. „Ciclop”*:

— Întreprinderea a fost înființată la 1 octombrie 1967, avînd două sectoare distincte: primul se ocupă de prestații industriale, al doilea de întreținerea și repararea autoturismelor. Desigur că marelui public îi este mai bine cunoscut sectorul auto. De aceea, despre sectorul prestațiilor industriale mă voi mărgini să arăt doar că dispune de următoarele unități: secția de reparații și întreținere de agregate și spații frigorifice și utilaje din dotația comercială (Str. Lacul Ursului nr. 13); secția de reparare și întreținere a mașinilor și utilajelor de birou — mașini de scris, de calculat etc. (Str. Bucur nr. 14); secția de reparare și întreținere a aparatelor de măsurat mase — balanțe, cîntare etc. (B-dul Republicii Nr. 195); și secția de confecții și întreținere firme luminoase (Calea Dudești nr. 136).

În mod deosebit ne interesăm de dezvoltarea și de perspectivele sectorului auto. Vechile garaje „Ciclop” din Bulevardul Magheru 4—6 au fost nu numai rechemate la viață prin înființarea actualei întreprinderi, dar și mult modernizate. Ba încă ceva: „Ciclopul” a făcut... pui. Iată ce spicuim din relatările tov. inginer-șef Alecu Florian:

— Prima noastră unitate, cea din Bulevardul Magheru nr. 4—6, dispune de 5 nivele: 4 etaje și un subsol. Fiecare dintre aceste nivele este profilat pe alte mărci de autoturisme. În urma acordurilor la care am ajuns cu cîteva mari firme producătoare, atelierele noastre au fost dotate cu utilaje specializate pentru diferite mărci, livrate de firmele respective. Am încheiat în acest scop acorduri cu fabricile: Volkswagen, N.S.U., Ford Taunus, Mercedes, Opel, Lancia și Volvo.

— Dar celelalte mărci?

— Bineînțeles că executăm lucrări de reparații și întreținere la turisme de orice fabricație. Aci avem însă aceste ateliere specializate, după cum cea de a doua secție a noastră, cea din Str. Bujoreni nr. 3—5 (cartierul Drumul Taberei) este specializată pentru reparația autoturismelor Fiat. Construită de noi și utilată cu echipament livrat din Torino de uzinele Fiat, această secție dispune de tot ce e mai modern la ora actuală în domeniul utilajului de specialitate. Pe lîngă stația aceasta de reparații, s-a construit recent și o modernă stație de întreținere — un așa numit „service”: atelier de spălare-gresare, schimbarea uleiului etc. — cu o capacitate de 300 autoturisme pe zi. Alte două stații mari, dublate de respectivele două „service”-uri, se află în curs de construcție și vor fi date în funcțiune în acest an: stația de mare capacitate pentru reparația și revizia autoturismelor Volga și Moskvici din Șoseaua Giurgiului și cea pentru autoturismele Renault și Dacia, din Șoseaua Pantelimon. Ambele stații vor dispune de cîte 65 de posturi de lucru, iar „service”-urile aferente vor avea o capacitate de întreținere pentru cîte 375 autoturisme pe zi.

— Dar în perspectiva ceva mai îndepărtată ce mai aveți?

— Pentru anul 1970 — intrarea în funcțiune a încă unui „service”: va funcționa pe lîngă parkingul de mare capacitate ce se construiește în subsolul hotelului din Piața N. Bălcescu, avînd o capacitate de circa 400 autoturisme pe zi.

— Știm că, în anii trecuți, posesorii de autoturisme întîmpinau greutăți — în primul rînd din cauza capacităților reduse de care dispunea ramura dv. de activitate în Capitală. Este evident că, date fiind construcțiile noi de care ne vorbiți, această capacitate a crescut și va mai crește substanțial — ceea ce constituie baza rezolvării problemei. Totuși, ar fi interesant să știm dacă nu ați luat și ceva măsuri organizatorice deosebite pentru asigurarea unei mai prompte deserviri a autoturiștilor, mai ales în ce privește lucrările de întreținere.

— Desigur. Este o noutate a anului 1969: posesorii de autoturisme pot încheia abonamente pentru executarea periodică a tuturor lucrărilor de întreținere și revizie a autoturismelor.

— Ce avantaje prezintă acest lucru pentru abonați?

— În primul rînd ei se bucură de prioritate la intrarea în revizie, beneficiază de promptitudine în execuția lucrărilor respective și de reduceri față de tarifele obișnuite.

Liniile moderne de diagnoză ce s-au montat în stațiile de reparații ale *I. I. L. „Ciclop”* și sutele de ochi ale specialiștilor ce stăpînesc aceste mașini și execută reparațiile necesare, sînt ochii acelui *„Argus”* contemporan pe care, în introducerea rîndurilor de față, îl identificam cu întreprinderea *„Ciclop”*.

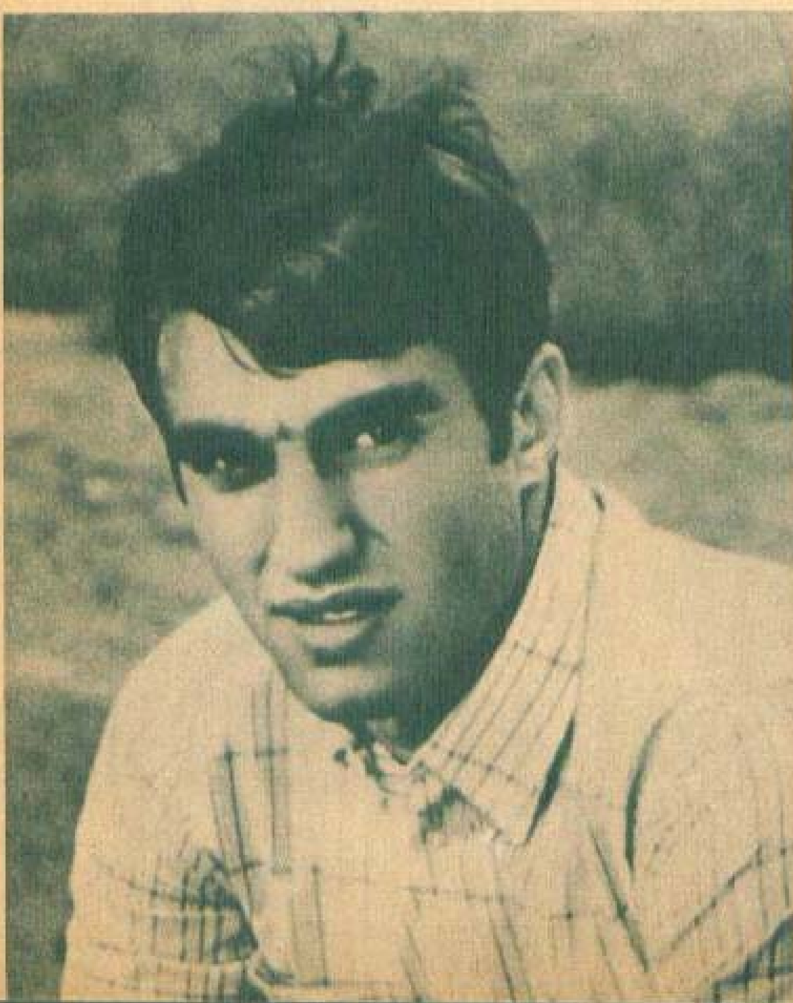
Flacăra Publicitate

Lia Manoliu

Cu o zi înainte de desfășurarea probei de aruncare a discului, ziarele anunțau că Lia Manoliu e indisponibilă. Diagnosticul era destul de îngrijorător: smulgere de ligamente. Totuși, atleta română a concurat strălucit, doborînd încă din prima aruncare recordul olimpic cu o performanță de 58,28 m!

Lia Manoliu s-a născut în anul 1932. Profesia: inginer. Este căsătorită cu fostul campion și recordman național Mihai Raica. În 19 ani de activitate sportivă, a cucerit de 11 ori titlul de campioană a țării și de 6 ori pe cel balcanic. Cea mai bună performanță: recordul național cu 59,22 m. Lia Manoliu a participat la cinci ediții consecutive ale J.O., cucerind de două ori medalia de bronz.

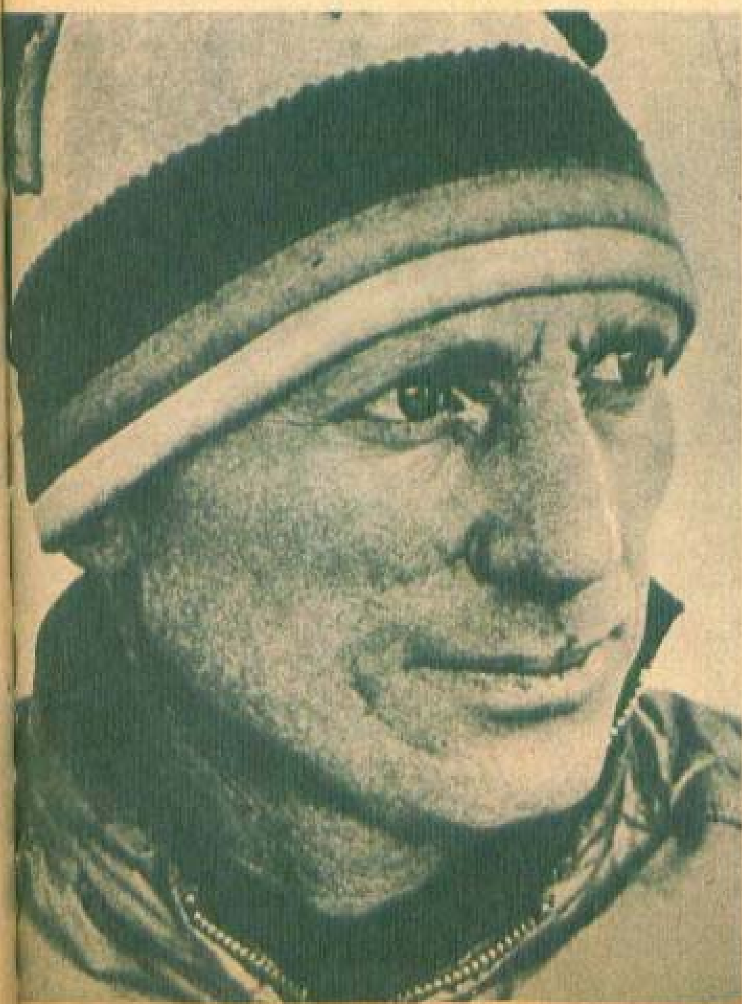
Golul său din meciul cu reprezentanta Iugoslaviei în finala campionatului Europei, a fost considerat de specialiști drept „o capodoperă a perfecțiunii". O astfel de apreciere în patria lui Mazzola înseamnă mult! Anastasi e fiul unui mecanic din Catania. S-a născut la 7 aprilie 1948. A jucat la două echipe siciliene, fiind „descoperit" în 1966 de directorul tehnic al lui Varese, echipă care activa atunci în liga secundă. Anul următor, Varese, cu Anastasi, au promovat în A. În 1968 a fost „tunarul" echipei sale, cu 29 goluri marcate. Doar Prati, celebrul Prati, l-a întrecut, cu 30 de goluri.

Pietro Anastasi

Bikila Abebe

E unul din marii alergători ai lumii, primul om care a cîștigat consecutiv două maratoane, în 1960 și 1964. Pînă în 1968, Bikila Abebe deținea cel mai bun timp obținut vreodată la această probă; și poate că va încerca să recapete supremația Maratonului. Bikila Abebe s-a născut la 8 august 1932 în localitatea Mout, din Etiopia. Este ofițer în garda imperială și cel mai popular sportiv din patria sa.

S-a născut la 23 ianuarie 1928 la Dobbiaco-Italia. În urmă cu 19 ani a devenit campion al Italiei la schi, unde a dominat probele de slalom uriaș și combinata alpină. În urma unui accident grav, a trebuit să abandoneze schiul dar nu și sportul. Un timp a practicat automobilismul, dar pîrtia albă l-a atras irezistibil. Primele mari succese la bob le-a obținut la „internaționalele" de la Cortina d' Ampezzo și Chamonix, iar consacrarea supremă a obținut-o în 1957, cînd a cucerit titlul de campion mondial. A repetat această performanță în 1958, 1960, 1962 și 1963. Cununei sale de victorii îi lipsea doar aurul unei medalii olimpice. A cucerit-o strălucit în 1968, la Grenoble, împreună cu coechipierul său De Paolis. Monti a îndrăgit locul consacrării sale internaționale: Cortina. S-a stabilit aici, unde conduce un mare hotel turistic.

Eugenio Monti

Nancy Greene

Are 24 de ani și este studentă în științe sociale la Universitatea din Manitoba (Canada). I s-a dat un supranume fioros: „Tigrul". Este într-adevăr „Tigru", dar numai pe pîrtia cu 68 porți a Uriașului (slalom). Aici are dîrzenia, supletea și forța unei feline uriașe. Schiază de 22 ani, adică de cînd avea doar două primăveri. E campioană a lumii la combinata alpină, iar în 1968 a cucerit medalia de aur la proba de slalom uriaș de la Grenoble.

După Olimpiada Albă din 1968, săptămînalul „Paris Match" publica această fotografie cu explicația: „O campioană mare și alta mică". Era o prevestire? Poate, căci și Peggy Fleming a devenit campioană națională la 11 ani. Vîrsta — ce cuvînt nepotrivit pentru 12 ani! — a împiedicat-o să fie o adversară redutabilă în fața marilor ei rivale. A cucerit însă publicul care a a primit-o cu ovații. La Grenoble, ca și la Varșovia, Moscova și Praga, unde a urcat pe podiumul de onoare alături de Emmerich Danzer și Gabrièle Seyfert, aplauzele au răsplătit grația și talentul Beatricei, care prevestesc — după cum afirmă „Miroir des Sports" — „o viitoare zînă a gheții."

Beatrice Huștiu s-a născut la 2 septembrie 1956, învață și patinează. În 1965 devine campioană la junioare II și un an mai tîrziu campioană la junioare I. E campioană națională la patinaj artistic. O biografie destul de impozantă pentru 12 ani...

Beatrice Huștiu